

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1975 Nr. 114

A. TITEL

*Protocol inzake tekens op het wegdek, aanvulling op de
Europese Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake
verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor onder-
tekening werd opengesteld
(met Bijlage);
Genève, 1 maart 1973*

B. TEKST¹⁾**Protocol on Road Markings, additional to the European Agreement
supplementing the Convention on Road Signs and Signals opened for
signature at Vienna on 8 November 1968**

The Contracting Parties, being also Parties to the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971,

Desiring to achieve greater uniformity in Europe in the rules governing road markings,

Have agreed as follows:

Article 1

The Contracting Parties, being also Parties to the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971, shall take appropriate measures to ensure that the system of road markings applied in their territories conforms to the provisions of the annex to this Protocol.

Article 2

1. This Protocol shall be open until 1 March 1974 for signature by States which are signatories to, or have acceded to, the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971, and are either members of the United Nations Economic Commission for Europe or have been admitted to the Commission in a consultative capacity in conformity with paragraph 8 of the terms of reference of the Commission.

2. This Protocol shall be subject to ratification after the State concerned has ratified, or acceded to, the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

---

1) De Russische tekst is niet afgedrukt.

Protocole sur les marques routières, additionnel à l'Accord européen complétant la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968

Les Parties contractantes, Parties à la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et à l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971,

Désireuses d'établir une plus grande uniformité en Europe des règles relatives aux marques routières,

Sont convenues de ce qui suit:

Article premier

Les Parties contractantes, Parties à la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et à l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971, prendront les mesures appropriées pour que le système de marques routières appliqués sur leur territoire soit en conformité avec les dispositions de l'annexe au présent Protocole.

Article 2

1. Le présent Protocole sera ouvert jusqu'au 1er mars 1974 à la signature des Etats qui sont signataires de la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et de l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971, ou y ont adhéré et qui sont soit membres de la Commission économique pour l'Europe des Nations Unies, soit admis à la Commission à titre consultatif conformément au paragraphe 8 du mandat de cette Commission.

2. Le présent Protocole est sujet à ratification après que l'Etat intéressé aura ratifié la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971, ou y aura adhéré. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

3. This Protocol shall remain open for accession by any of the States referred to in paragraph 1 of this article which are Parties to the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature on 1 May 1971. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General.

Article 3

1. Any State may, at the time of signing or ratifying this Protocol, or of acceding thereto, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary-General that the Protocol shall become applicable to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. The Protocol shall become applicable to the territory or territories named in the notification thirty days after the receipt of the notification by the Secretary-General or on the date of entry into force of the Protocol for the State making the notification, whichever is the later.

2. Any State which has made a declaration under paragraph 1 of this article may at any time thereafter declare by notification addressed to the Secretary-General that the Protocol shall cease to be applicable to the territory named in the notification, and the Protocol shall cease to be applicable to such territory one year from the date of receipt by the Secretary-General of the notification.

Article 4

1. This Protocol shall enter into force twelve months after the date of deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying, or acceding to, this Protocol after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession, the Protocol shall enter into force twelve months after the date of deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

3. If the date of entry into force applicable in pursuance of paragraphs 1 and 2 of this article precedes that resulting from the application of Article 39 of the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968, this Protocol shall enter into force within the meaning of paragraph 1 of this article on the later of those two dates.

Article 5

Upon its entry into force, this Protocol shall terminate and replace, in relations between the Contracting Parties, the provisions con-

3. Le présent Protocole restera ouvert à l'adhésion de tout Etat visé au paragraphe 1 du présent article et qui est Partie à la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et à l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971. Les instruments d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général.

Article 3

1. Tout Etat pourra, au moment où il signera ou ratifiera le présent Protocole ou y adhérera, ou à tout moment ultérieur, déclarer par notification adressée au Secrétaire général, que le Protocole devient applicable à tous les territoires ou à l'un quelconque d'entre eux dont il assure les relations internationales. Le Protocole deviendra applicable au territoire ou aux territoires désigné(s) dans la notification trente jours après la date à laquelle le Secrétaire général aura reçu cette notification ou à la date d'entrée en vigueur du Protocole pour l'Etat adressant la notification, si cette date est postérieure à la précédente.

2. Tout Etat qui aura fait une déclaration en vertu du paragraphe 1 du présent article pourra à toute date ultérieure, par notification adressée au Secrétaire général, déclarer que le Protocole cessera d'être applicable au territoire désigné dans la notification, et le Protocole cessera d'être applicable audit territoire un an après la date de réception de cette notification par le Secrétaire général.

Article 4

1. Le présent Protocole entrera en vigueur douze mois après la date du dépôt du dixième instrument de ratification ou d'adhésion.

2. Pour chaque Etat qui ratifiera le présent Protocole ou y adhérera après le dépôt du dixième instrument de ratification ou d'adhésion, le Protocole entrera en vigueur douze mois après la date du dépôt, par cet Etat, de son instrument de ratification ou d'adhésion.

3. Si la date d'entrée en vigueur résultant de l'application des paragraphes 1 et 2 du présent article est antérieure à celle résultant de l'application de l'Article 39 de la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968, c'est à cette dernière date que le présent Protocole entrera en vigueur au sens du paragraphe 1 du présent article.

Article 5

A son entrée en vigueur, le présent Protocole abrogera et remplacera, dans les relations entre les Parties contractantes, les dispositions

cerning the Protocol on Road Signs and Signals contained in the European Agreement supplementing the Convention on Road Traffic and the Protocol on Road Signs and Signals of 1949 signed at Geneva on 16 September 1950, the Agreement on Signs for Road Works signed at Geneva on 16 December 1955, and the European Agreement on Road Markings signed at Geneva on 13 December 1957.

Article 6

1. After this Protocol has been in force for twelve months, any Contracting Party may propose one or more amendments to the Protocol. The text of any proposed amendment, accompanied by an explanatory memorandum, shall be transmitted to the Secretary-General, who shall communicate it to all Contracting Parties. The Contracting Parties shall have the opportunity of informing him within a period of twelve months following the date of its circulation whether they: (a) accept the amendment; or (b) reject the amendment; or (c) wish that a conference be convened to consider the amendment. The Secretary-General shall also transmit the text of the proposed amendment to the other States referred to in article 2 of this Protocol.

2. (a) Any proposed amendment communicated in accordance with paragraph 1 of this article shall be deemed to be accepted if within the period of twelve months referred to in the preceding paragraph less than one-third of the Contracting Parties inform the Secretary-General that they either reject the amendment or wish that a conference be convened to consider it. The Secretary-General shall notify all Contracting Parties of each acceptance or rejection of any proposed amendment and of requests that a conference be convened. If the total number of such rejections and requests received during the specified period of twelve months is less than one-third of the total number of Contracting Parties, the Secretary-General shall notify all Contracting Parties that the amendment will enter into force six months after the expiry of the period of twelve months referred to in paragraph 1 of this article for all Contracting Parties except those which, during the period specified, have rejected the amendment or requested the convening of a conference to consider it.

(b) Any Contracting Party which, during the said period of twelve months, has rejected a proposed amendment or requested the convening of a conference to consider it may at any time after the end of such period notify the Secretary-General that it accepts the amendment, and the Secretary-General shall communicate such notification to all the other Contracting Parties. The amendment shall enter into force, with respect to the Contracting Party which has notified its acceptance, six months after the date on which the Secretary-General receives the notification.

concernant le Protocole relatif à la signalisation routière contenues dans l'Accord européen complétant la Convention sur la circulation routière et le Protocole relatif à la signalisation routière de 1949, signé à Genève le 16 septembre 1950, l'Accord relatif à la signalisation des chantiers, signé à Genève le 16 décembre 1955, et l'Accord européen relatif aux marques routières, signé à Genève le 13 décembre 1957.

Article 6

1. Après une période de douze mois, à dater de l'entrée en vigueur du présent Protocole, toute Partie contractante pourra proposer un ou plusieurs amendements au Protocole. Le texte de toute proposition d'amendement, accompagné d'un exposé des motifs, sera adressé au Secrétaire général qui le communiquera à toutes les Parties contractantes. Les Parties contractantes auront la possibilité de lui faire savoir dans le délai de douze mois suivant la date de cette communication: a) si elles acceptent l'amendement, ou b) si elles le rejettent, ou c) si elles désirent qu'une conférence soit convoquée pour l'examiner. Le Secrétaire général transmettra également le texte de l'amendement proposé aux autres Etats visés à l'article 2 du présent Protocole.

2. a) Toute proposition d'amendement qui aura été communiquée conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article sera réputée acceptée si, dans le délai de douze mois susmentionné, moins du tiers des Parties contractantes informe le Secrétaire général soit qu'elles rejettent l'amendement, soit qu'elles désirent qu'une conférence soit convoquée pour l'examiner. Le Secrétaire général notifiera à toutes les Parties contractantes toute acceptation ou tout rejet de l'amendement proposé et toute demande de convocation d'une conférence. Si le nombre total des rejets et des demandes reçus pendant le délai spécifié de douze mois est inférieur au tiers du nombre total des Parties contractantes, le Secrétaire général notifiera à toutes les Parties contractantes que l'amendement entrera en vigueur six mois après l'expiration du délai de douze mois spécifié au paragraphe 1 du présent article pour toutes les Parties contractantes, à l'exception de celles qui, pendant le délai spécifié, ont rejeté l'amendement ou demandé la convocation d'une conférence pour l'examiner.

b) Toute Partie contractante qui, pendant ledit délai de douze mois, aura rejeté une proposition d'amendement ou demandé la convocation d'une conférence pour l'examiner, pourra, à tout moment après l'expiration de ce délai, notifier au Secrétaire général qu'elle accepte l'amendement, et le Secrétaire général communiquera cette notification à toutes les autres Parties contractantes. L'amendement entrera en vigueur, pour la Partie contractante qui aura notifié son acceptation, six mois après la date à laquelle le Secrétaire général aura reçu la notification.

3. If a proposed amendment has not been accepted in accordance with paragraph 2 of this article and if within the period of twelve months specified in paragraph 1 of this article less than half of the total number of the Contracting Parties inform the Secretary-General that they reject the proposed amendment and if at least one-third of the total number of Contracting Parties, but not less than five, inform him that they accept it or wish a conference to be convened to consider it, the Secretary-General shall convene a conference for the purpose of considering the proposed amendment or any other proposal which may be submitted to him in accordance with paragraph 4 of this article.

4. If a conference is convened in accordance with paragraph 3 of this article, the Secretary-General shall invite to it all the Contracting Parties and the other States referred to in article 2 of this Protocol. He shall request all States invited to the conference to submit to him, at least six months before its opening date, any proposals which they may wish the conference to consider in addition to the proposed amendment and shall communicate such proposals, at least three months before the opening date of the conference, to all States invited to the conference.

5. (a) Any amendment to this Protocol shall be deemed to be accepted if it has been adopted by a two-thirds majority of the States represented at the conference, provided that such majority comprises at least two-thirds of the Contracting Parties represented at the conference. The Secretary-General shall notify all Contracting Parties of the adoption of the amendment, and the amendment shall enter into force twelve months after the date of this notification for all Contracting Parties except those which during that period have notified the Secretary-General that they reject the amendment.

(b) A Contracting Party which has rejected an amendment during the said period of twelve months may at any time notify the Secretary-General that it accepts the amendment, and the Secretary-General shall communicate such notification to all the other Contracting Parties. The amendment shall enter into force, with respect to the Contracting Party which has notified its acceptance, six months after receipt by the Secretary-General of the notification or at the end of the said period of twelve months, whichever is later.

6. If the proposed amendment is not deemed to be accepted pursuant to paragraph 2 of this article and if the conditions prescribed by paragraph 3 of this article for convening a conference are not fulfilled, the proposed amendment shall be deemed to be rejected.

3. Si un amendement proposé n'a pas été accepté conformément au paragraphe 2 du présent article et si, dans le délai de douze mois spécifié au paragraphe 1 du présent article, moins de la moitié du nombre total des Parties contractantes informent le Secrétaire général qu'elles rejettent l'amendement proposé et si un tiers au moins du nombre total des Parties contractantes, mais pas moins de cinq, l'informent qu'elles l'acceptent ou qu'elles désirent qu'une conférence soit réunie pour l'examiner, le Secrétaire général convoquera une conférence en vue d'examiner l'amendement proposé ou toute autre proposition dont il serait saisi en vertu du paragraphe 4 du présent article.

4. Si une conférence est convoquée conformément aux dispositions du paragraphe 3 du présent article, le Secrétaire général y invitera toutes les Parties contractantes et les autres Etats visés à l'article 2 du présent Protocole. Il demandera à tous les Etats invités à la Conférence de lui présenter, au plus tard six mois avant sa date d'ouverture, toutes propositions qu'ils souhaiteraient voir examiner également par ladite Conférence en plus de l'amendement proposé, et il communiquera ces propositions, trois mois au moins avant la date d'ouverture de la Conférence, à tous les Etats invités à la Conférence.

5. a) Tout amendement au présent Protocole sera réputé accepté s'il a été adopté à la majorité des deux tiers des Etats représentés à la Conférence, à condition que cette majorité groupe au moins les deux tiers des Parties contractantes représentées à la Conférence. Le Secrétaire général notifiera à toutes les Parties contractantes l'adoption de l'amendement et celui-ci entrera en vigueur douze mois après la date de cette notification pour toutes les Parties contractantes, à l'exception de celles qui, durant ce délai, auront notifié au Secrétaire général qu'elles rejettent l'amendement.

b) Toute Partie contractante qui aura rejeté un amendement pendant ledit délai de douze mois pourra, à tout moment, notifier au Secrétaire général qu'elle l'accepte, et le Secrétaire général communiquera cette notification à toutes les autres Parties contractantes. L'amendement entrera en vigueur pour la Partie contractante qui aura notifié son acceptation six mois après la date à laquelle le Secrétaire général aura reçu la notification ou à la fin dudit délai de douze mois, si la date en est postérieure à la précédente.

6. Si la proposition d'amendement n'est pas réputée acceptée conformément au paragraphe 2 du présent article, et si les conditions prescrites au paragraphe 3 du présent article pour la convocation d'une conférence ne sont pas réunies, la proposition d'amendement sera réputée rejetée.

7. Independently of the amendment procedure prescribed in paragraphs 1-6 of this article, the annex to this Protocol may be amended by agreement between the competent administrations of all Contracting Parties. If the administration of a Contracting Party states that its national law obliges it to subordinate its agreement to the grant of a specific authorization or to the approval of a legislative body, the competent administration of the Contracting Party in question shall be considered to have consented to the amendment to the annex only at such time as it notifies the Secretary-General that it has obtained the required authorization or approval. The agreement between the competent administrations may provide that, during a transitional period, the former provisions of the annex shall remain in force, in whole or in part, simultaneously with the new provisions. The Secretary-General shall appoint the date of entry into force of the new provisions.

8. Each State shall, at the time of signing, ratifying, or acceding to this Protocol, inform the Secretary-General of the name and address of its administration competent in the matter of agreement as contemplated in paragraph 7 of this article.

Article 7

Any Contracting Party may denounce this Protocol by written notification addressed to the Secretary-General. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt by the Secretary-General of such notification. Any Contracting Party which ceases to be a Party to the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968 and to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971, shall on the same date cease to be a Party to this Protocol.

Article 8

This Protocol shall cease to be in force if the number of Contracting Parties is less than five for any period of twelve consecutive months, or at such time as the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968, or the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971, ceases to be in force.

Article 9

1. Any dispute between two or more Contracting Parties which relates to the interpretation or application of this Protocol and which the Parties in dispute are unable to settle by negotiation or other means of settlement shall be referred to arbitration if any of the

7. Indépendamment de la procédure d'amendement prévue aux paragraphes 1 à 6 du présent article, l'annexe au présent Protocole peut être modifiée par accord entre les administrations compétentes de toutes les Parties contractantes. Si l'administration d'une Partie contractante a déclaré que son droit national l'oblige à subordonner son accord à l'obtention d'une autorisation spéciale à cet effet ou à l'approbation d'un organe législatif, le consentement de l'administration compétente de la Partie contractante en cause à la modification de l'annexe ne sera considéré comme donné qu'au moment où cette administration aura déclaré au Secrétaire général que les autorisations ou les approbations requises ont été obtenues. L'accord entre les administrations compétentes pourra prévoir que, pendant une période transitoire, les anciennes dispositions de l'annexe resteront en vigueur, en tout ou en partie, simultanément avec les nouvelles. Le Secrétaire général fixera la date d'entrée en vigueur des nouvelles dispositions.

8. Chaque Etat, au moment où il signera ou ratifiera le présent Protocole ou y adhérera, notifiera au Secrétaire général les nom et adresse de son administration compétente pour donner l'accord prévu au paragraphe 7 du présent article.

Article 7

Toute Partie contractante pourra dénoncer le présent Protocole par notification écrite adressée au Secrétaire général. La dénonciation prendra effet un an après la date à laquelle le Secrétaire général en aura reçu notification. Toute Partie contractante, qui cessera d'être Partie à la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 et à l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971, cessera à la même date d'être Partie au présent Protocole.

Article 8

Le présent Protocole cessera d'être en vigueur si le nombre des Parties contractantes est inférieur à cinq pendant une période quelconque de douze mois consécutifs, ainsi qu'au moment où cessera d'être en vigueur la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 ou l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971.

Article 9

1. Tout différend entre deux ou plusieurs Parties contractantes touchant l'interprétation ou l'application du présent Protocole que les Parties en litige n'auraient pu régler par voie de négociation ou d'autre manière, sera soumis à l'arbitrage si l'une quelconque des

Contracting Parties in dispute so requests, and shall, to that end, be submitted to one or more arbitrators selected by mutual agreement between the Parties in dispute. If the Parties in dispute fail to agree on the choice of an arbitrator or arbitrators within three months after the request for arbitration, any of those Parties may request the Secretary-General of the United Nations to appoint a single arbitrator to whom the dispute shall be submitted for decision.

2. The award of the arbitrator or arbitrators appointed in accordance with paragraph 1 of this article shall be binding upon the Contracting Parties in dispute.

Article 10

Nothing in this Protocol shall be construed as preventing a Contracting Party from taking such action, compatible with the provisions of the Charter of the United Nations and limited to the exigencies of the situation, as it considers necessary to its external or internal security.

Article 11

1. Any State may, at the time of signing this Protocol or of depositing its instrument of ratification or accession, declare that it does not consider itself bound by article 9 of this Protocol. Other Contracting Parties shall not be bound by article 9 with respect to any Contracting Party which has made such a declaration.

2. Reservations to this Protocol, other than the reservation provided for in paragraph 1 of this article, shall be permitted on condition that they are formulated in writing and, if formulated before the deposit of the instrument of ratification or accession, are confirmed in that instrument.

3. Any State shall, at the time of depositing its instrument of ratification of this Protocol or of accession thereto, notify the Secretary-General in writing to what extent any reservation made by it to the Convention on Road Signs and Signals opened for signature at Vienna on 8 November 1968, or to the European Agreement supplementing that Convention and opened for signature at Geneva on 1 May 1971, apply to this Protocol. Any reservations to the Convention on Road Signs and Signals which have not been included in the notification made at the time of depositing the instrument of ratification of this Protocol or of accession thereto shall be deemed to be inapplicable to this Protocol.

Parties contractantes en litige le demande et sera, en conséquence, renvoyé à un ou plusieurs arbitres choisis d'un commun accord par les Parties en litige. Si, dans les trois mois à dater de la demande d'arbitrage, les Parties en litige n'arrivent pas à s'entendre sur le choix d'un arbitre ou des arbitres, l'une quelconque de ces Parties pourra demander au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies de désigner un arbitre unique devant lequel le différend sera renvoyé pour décision.

2. La sentence de l'arbitre ou des arbitres désignés conformément au paragraphe 1 du présent article sera obligatoire pour les Parties contractantes en litige.

Article 10

Aucune disposition du présent Protocole ne sera interprétée comme interdisant à une Partie contractante de prendre les mesures compatibles avec les dispositions de la Charte des Nations Unies et limitées aux exigences de la situation qu'elle estime nécessaire pour sa sécurité extérieure ou intérieure.

Article 11

1. Tout Etat pourra, au moment où il signera le présent Protocole ou déposera son instrument de ratification ou d'adhésion, déclarer qu'il ne se considère pas lié par l'article 9 du présent Protocole. Les autres Parties contractantes ne seront pas liées par l'article 9 vis-à-vis de l'une quelconque des Parties contractantes qui aura fait une telle déclaration.

2. Les réserves au présent Protocole, autres que la réserve prévue au paragraphe 1 du présent article, sont autorisées à condition qu'elles soient formulées par écrit et, si elles ont été formulées avant le dépôt de l'instrument de ratification ou d'adhésion, qu'elles soient confirmées dans ledit instrument.

3. Tout Etat, au moment où il déposera son instrument de ratification du présent Protocole ou d'adhésion à celui-ci, notifiera par écrit au Secrétaire général dans quelle mesure les réserves qu'il aurait formulées à la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968 ou à l'Accord européen complétant cette Convention ouvert à la signature à Genève le 1er mai 1971 s'appliquent au présent Protocole. Celles de ces réserves qui n'auraient pas fait l'objet de la notification faite au moment du dépôt de l'instrument de ratification du présent Protocole ou d'adhésion à celui-ci seront réputées ne pas s'appliquer au présent Protocole.

4. The Secretary-General shall communicate the reservations and notifications made pursuant to this article to all States referred to in article 2 of this Protocol.

5. Any State which has made a declaration, a reservation or a notification under this article may withdraw it at any time by notification addressed to the Secretary-General.

6. Any reservation made in accordance with paragraph 2 or notified in accordance with paragraph 3 of this article,

(a) modifies, for the Contracting Party which has made or notified the reservation, the provisions of the Protocol to which the reservation relates, to the extent of the reservation;

(b) modifies those provisions to the same extent for the other Contracting Parties in their relations with the Contracting Party which made or notified the reservation.

Article 12

In addition to the declarations, notifications and communications provided for in articles 6 and 11 of this Protocol, the Secretary-General shall notify the Contracting Parties and the other States referred to in article 2 of the following:

- (a) signatures, ratifications and accessions under article 2;
- (b) notifications and declarations under article 3;
- (c) the dates of entry into force of this Protocol in accordance with article 4;
- (d) the date of entry into force of amendments to this Protocol in accordance with article 6, paragraphs 2, 5 and 7;
- (e) denunciations under article 7;
- (f) the termination of this Protocol under article 8.

Article 13

After 1 March 1974, the original of this Protocol shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified true copies to all the States referred to in article 2 of this Protocol.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Geneva, this first day of March one thousand nine hundred and seventy-three, in a single copy in the English, French and Russian languages, the three texts being equally authentic.

---

4. Le Secrétaire général communiquera les réserves et notifications faites en application du présent article à tous les Etats visés à l'article 2 du présent Protocole.

5. Tout Etat qui aurait fait une déclaration, une réserve ou une notification en vertu du présent article pourra, à tout moment, la retirer par notification adressée au Secrétaire général.

6. Toute réserve faite conformément au paragraphe 2 ou notifiée conformément au paragraphe 3 du présent article

a) modifie, pour la Partie contractante qui a fait ou notifié ladite réserve, les dispositions du Protocole sur lesquelles porte la réserve dans les limites de celle-ci;

b) modifie ces dispositions dans les mêmes limites pour les autres Parties contractantes pour ce qui est de leurs relations avec la Partie contractante ayant fait ou notifié la réserve.

Article 12

Outre les déclarations, notifications et communications prévues aux articles 6 et 11 du présent Protocole, le Secrétaire général notifiera aux Parties contractantes et aux autres Etats visés à l'article 2:

- a) les signatures, ratifications et adhésions au titre de l'article 2;
- b) les notifications et déclarations au titre de l'article 3;
- c) les dates d'entrée en vigueur du présent Protocole en vertu de l'article 4;
- d) la date d'entrée en vigueur des amendements au présent Protocole conformément aux paragraphes 2, 5 et 7 de l'article 6;
- e) les dénonciations au titre de l'article 7;
- f) l'abrogation du présent Protocole au titre de l'article 8.

Article 13

Après le 1er mars 1974, l'original du présent Protocole sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui en transmettra des copies certifiées conformes à tous les Etats visés à l'article 2 du présent Protocole.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Genève, le premier mars mil neuf cent soixante-treize, en un seul exemplaire, en langues anglaise, française et russe, les trois textes faisant également foi.

In overeenstemming met artikel 2, eerste lid, is het Protocol onder-
tekend voor:

Zwitserland	20 maart 1973
Luxemburg	4 juli 1973
België	13 augustus 1973
de Bondsrepubliek Duitsland	15 november 1973
Hongarije	18 december 1973
Oostenrijk	27 februari 1974

Annex

1. For the purposes of applying this annex, the term "Convention" means the Convention on Road Signs and Signals, opened for signature at Vienna on 8 November 1968.
2. This annex contains only additions to and modifications of the corresponding provisions of the Convention.

3. Ad article 26 of the Convention*Paragraph 2*

Additional sub-paragraph to be inserted immediately after sub-paragraph (b) of this paragraph

This additional sub-paragraph shall read as follows:

"Double broken lines may be used to delineate a lane or lanes in which the direction of the traffic flow may be reversed in conformity with Article 23, paragraph 11, of the Convention."

Paragraph 4

Additional phrase to be inserted between "carriageway" and "shall"

With the addition of this phrase, the paragraph shall read as follows:

"For the purposes of this article, longitudinal lines used to mark the edges of the carriageway in order to make them more visible, longitudinal lines connected to transverse lines used to demarcate parking spaces on the carriageway, and longitudinal lines showing a prohibition or restrictions on standing or parking shall not be regarded as longitudinal markings."

4. Ad article 27 of the Convention*Paragraph 1*

Two adjacent continuous lines shall not be used to mark the stop line.

Paragraph 3

Two adjacent broken lines shall not be used to show the line which vehicles may not normally pass when giving way in compliance with the sign B, 1 "Give way".

Annexe

1. Pour l'application des dispositions de la présente annexe, le terme „Convention” désigne la Convention sur la signalisation routière ouverte à la signature à Vienne le 8 novembre 1968.
2. La présente annexe ne contient que des compléments et modifications apportés aux dispositions correspondantes de la Convention.

3. Ad Article 26 de la Convention

Paragraphe 2

Alinéa additionnel, à insérer immédiatement après l'alinéa b) de ce paragraphe

Cet alinéa se lira comme suit:

„Des lignes discontinues doubles pourront être utilisées pour délimiter une ou plusieurs voies sur lesquelles le sens de la circulation peut être inversé conformément au paragraphe 11 de l'Article 23 de la Convention.”

Paragraphe 4

Membre de phrase additionnel à insérer à la fin de ce paragraphe

Ce membre de phrase se lira comme suit: „... ou qui indiquent une interdiction ou des restrictions concernant l'arrêt ou le stationnement.”

4. Ad article 27 de la Convention

Paragraphe 1

Deux lignes continues adjacentes ne seront pas employées pour indiquer la ligne d'arrêt.

Paragraphe 3

Deux lignes discontinues accolées ne seront pas employées pour indiquer la ligne que les véhicules ne doivent pas normalement franchir lorsqu'ils ont à céder le passage en vertu d'un signal B, 1 “Cedez le passage”.

Paragraph 5

This paragraph shall read as follows:

“To mark cyclist crossings, broken lines consisting of squares or parallelograms shall be used.”

5. Ad article 28 of the Convention

Additional paragraphs to be inserted immediately after paragraph 3 of this Article

These paragraphs shall read as follows:

“A continuous line on the kerb or on the edge of the carriageway shall mean that as far as the line extends, and at the side of the carriageway on which the line is applied, standing and parking are prohibited or are subject to restrictions indicated by other means.

“A broken line on the kerb or on the edge of the carriageway shall mean that as far as the line extends, and at the side of the carriageway on which the line is applied, parking is prohibited or is subject to restrictions indicated by other means.

The marking of a traffic lane by a continuous or broken line accompanied by signs or worded road markings designating certain categories of vehicles, such as buses, taxis, etc., shall mean that the use of the lane is reserved to the vehicles so indicated.”

6. Ad Article 29 of the Convention*Paragraph 2*

This paragraph shall read as follows:

“The road markings shall be white. The term “white” includes shades of silver or light grey. However:

- markings showing places where parking is permitted or restricted may be blue;
- zigzag lines showing places where parking is prohibited shall be yellow;
- the continuous or broken line on the kerb or on the edge of the carriageway to show that standing or parking is prohibited or restricted shall be yellow.”

Additional paragraphs to be inserted immediately after paragraph 2 of this Article

These paragraphs shall read as follows:

“If a yellow line is used to indicate a prohibition or restrictions on standing or parking, the yellow line shall, if there is a white edge-of-

Paragraphe 5

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Pour marquer les passages prévus pour la traversée de la chaussée par les cyclistes, il sera employé des lignes discontinues constituées par des carrés ou des parallélogrammes.”

5. Ad Article 28 de la Convention

Paragraphes additionnels à insérer immédiatement après le paragraphe 3 de cet article

Ces paragraphes se liront comme suit:

„Une ligne continue sur la bordure du trottoir ou sur le bord de la chaussée signifie que, sur toute la longueur de cette ligne et du sont interdits ou font l'objet des restrictions précisées par d'autres moyens.

Une ligne discontinue sur la bordure du trottoir ou sur le bord de la chaussée signifie que, sur toute la longueur de cette ligne et du côté de la chaussée où elle est apposée, le stationnement est interdit ou fait l'objet des restrictions précisées par d'autres moyens.

Le marquage d'une voie par une ligne continue ou discontinue accompagnée de signaux ou d'inscriptions sur la chaussée désignant certaines catégories de véhicules tels qu'autobus, taxis, etc., signifie que l'utilisation de cette voie est réservée aux véhicules indiqués.”

6. Ad Article 29 de la Convention***Paragraphe 2***

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les marques routières devront être blanches. Le terme „blanche” couvre les nuances argent ou gris clair. Toutefois:

- les marques indiquant les emplacements où le stationnement est permis ou limité pourront être de couleur bleue;
- les lignes en zigzag indiquant les emplacements où le stationnement est interdit seront de couleur jaune;
- la ligne continue ou discontinue apposée sur la bordure du trottoir ou sur le bord de la chaussée pour indiquer une interdiction ou des restrictions à l'arrêt ou au stationnement sera de couleur jaune.”

Paragraphes additionnels à insérer immédiatement après le paragraphe 2 de cet article

Ces paragraphes se liront comme suit:

„Si l'on emploie une ligne jaune pour indiquer une interdiction ou des restrictions à l'arrêt ou au stationnement, et s'il existe déjà

carriageway line, be on the outside of and adjacent to the white line.

If there is a need temporarily to cancel for a short time the traffic rule symbolized by permanent markings, and if for the purpose the permanent markings are replaced by other markings, all the temporary markings shall be of a colour other than that normally used for directing traffic or for prohibiting or restricting standing or parking. Studs shall preferably be used to make the temporary road markings more conspicuous."

7. Ad Annex 8 to the Convention (Road Markings) – Chapter II (Longitudinal markings) (diagram A-1)

A. Dimensions

Paragraph 2

This paragraph shall read as follows:

"The width of continuous or broken lines used for longitudinal markings should be at least 0.10 m (4 in.). The width of a broken line used to indicate the separation between a through lane and an acceleration lane, a deceleration lane or a combination of an acceleration lane and a deceleration lane, should be at least double that of a normal broken line."

Paragraph 5

This paragraph shall read as follows:

"(a) A broken line used for guiding traffic in accordance with Article 26, paragraph 2 (a) (i), of the Convention shall consist of strokes not less than 1 m (3 ft. 4 in.) long. The length of the gaps should normally be from two to four times the length of the strokes. The length of the gaps should not exceed 12 m (40 ft.)."

(b) The length of the strokes of a broken line used for warning in accordance with Article 26, paragraph 2 (a) (ii), of the Convention should be from two to four times the length of the gaps."

Paragraph 6

This paragraph shall read as follows:

"A continuous line should be not less than 20 m (65 ft.) long."

une ligne blanche indiquant le bord de la chaussée, la ligne jaune devra être accolée à la ligne blanche, du côté extérieur de celle-ci.

S'il y a lieu d'abroger temporairement, pendant une courte durée, la règle de circulation matérialisée par des marques permanentes et si, pour ce faire, on remplace les marques permanentes par d'autres marques, toutes les marques temporaires devront être d'une couleur autre que celle normalement utilisée pour orienter la circulation ou pour interdire ou restreindre l'arrêt ou le stationnement. Pour rendre mieux visibles les marques routières temporaires, on utilisera de préférence des plots."

7. Ad Annexe 8 à la Convention (Marques routières) – Chapitre II (Marques longitudinales) (diagramme A-1)

A. Dimensions

Paragraphe 2

Ce paragraphe se lira comme suit:

„La largeur des lignes continues ou discontinues des marques longitudinales devrait être d'au moins 0,10 m (4 pouces). La largeur d'une ligne discontinue utilisée pour marquer la séparation entre une voie de circulation normale et une voie d'accélération, une voie de décélération ou la combinaison d'une voie d'accélération et d'une voie de décélération, devrait être au moins le double de celle d'une ligne discontinue normale.”

Paragraphe 5

Ce paragraphe se lira comme suit:

„a) Une ligne discontinue utilisée pour guider la circulation conformément à l'alinéa a) i) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention est formée de traits d'une longueur au moins égale à 1 m (3 pieds 4 pouces). La longueur des intervalles devrait normalement être de deux à quatre fois la longueur des traits. Elle ne devrait pas dépasser 12 m (40 pieds).

b) La longueur des traits d'une ligne discontinue d'avertissement utilisée conformément à l'alinéa a) ii) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention devrait être de deux à quatre fois la longueur des intervalles.”

Paragraphe 6

Ce paragraphe se lira comme suit:

„La longueur d'une ligne continue ne devrait pas être inférieure à 20 m (65 pieds).”

B. Traffic lane markings

The distinction between (i) "Outside built-up areas" and (ii) "In built-up areas" shall not apply.

Paragraph 8, first sentence

This sentence shall read as follows: "On two-way carriageways having two lanes, the centre line of the carriageway should be indicated by a longitudinal marking (diagram A-2)."

Paragraph 9

This paragraph shall read as follows:

"On two-way carriageways having three lanes, the lanes should, as a general rule, be indicated by broken lines (diagram A-3). One or two continuous lines or a broken line adjacent to a continuous line should be used only in specific cases. Two continuous lines may be used on approaches to hill crests, intersections and level crossings and where there is reduced visibility."

Paragraph 10

This paragraph shall read as follows:

"On two-way carriageways having more than three lanes, the two directions of traffic should be separated by a continuous line. However, on the approaches to level crossings and in other special circumstances, two continuous lines may be used. The lanes shall be marked by broken lines (diagram A-4). When only one continuous line is used it shall be wider than the lane-lines used on the same section of road."

Paragraph 11

This paragraph shall read as follows:

"If the additional sub-paragraph inserted after Article 26, paragraph 2 (b), of the Convention is applied, each edge of the reversible lane(s) may be marked by a double broken warning line used in conformity with Article 26, paragraph 2 (a) (ii), of the Convention (diagrams A-5 and A-6)."

Additional paragraph to be inserted immediately after paragraph 11

This paragraph shall read as follows:

"Diagram A-7 gives an example of the marking of a one-way road. Diagram A-8 gives an example of the marking of a carriageway of a motorway."

B. Marques des voies de circulation

La distinction entre i) „En dehors des agglomérations” et ii) „Dans les agglomérations” ne sera pas appliquée.

Paragraphe 8, première phrase

Cette phrase se lira comme suit: „Sur les routes à deux sens et à deux voies, l'axe de la chaussée devrait être indiqué par une marque longitudinale (diagramme A-2).”

Paragraphe 9

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Sur les routes à deux sens et à trois voies, les voies devraient, en règle générale, être indiquées par des lignes discontinues (diagramme A-3). Une ou deux lignes continues, ou une ligne discontinue accolée à une ligne continue, ne devraient être utilisées que dans des cas particuliers. Deux lignes continues pourront être utilisées à l'approche d'un sommet de côte, d'une intersection et d'un passage à niveau, ainsi qu'aux endroits où la visibilité est réduite.”

Paragraphe 10

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Sur les routes à deux sens comportant plus de trois voies, les deux sens de la circulation devraient être séparés par une ligne continue. Toutefois, deux lignes continues pourront être utilisées à l'approche d'un passage à niveau et dans d'autres cas particuliers. Les voies seront matérialisées par des lignes discontinues (diagramme A-4). Lorsqu'une seule ligne continue est employée, elle sera plus large que les lignes de séparation des voies employées sur le même tronçon routier.”

Paragraphe 11

Ce paragraphe se lira comme suit:

„S'il est fait application de l'alinéa additionnel inséré après l'alinéa b) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention, chacun des bords de la ou des voies où le sens de la circulation peut être inversé pourra être marqué par une double ligne discontinue d'avertissement, utilisée conformément à l'alinéa a) ii) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention (diagrammes A-5 et A-6).”

Paragraphe additionnel, à insérer immédiatement après le paragraphe 11

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Le diagramme A-7 illustre le marquage d'une route à sens unique. Le diagramme A-8 illustre le marquage d'une chaussée d'autoroute.”

Paragraph 13

The words "diagrams 2 and 3" shall read: "diagram A-31".

Additional paragraph to be inserted immediately after paragraph 13.

This paragraph shall read as follows:

"Diagrams A-9 and A-10 give examples of the marking of acceleration lanes and of deceleration lanes. Diagram A-11 gives an example of the marking of a combination of an acceleration lane and a deceleration lane".

*C. Markings for particular situations**Paragraph 14*

The words "diagram 4" and "diagrams 5 and 6" shall be replaced by "diagram A-33".

Paragraph 15

This paragraph shall read as follows:

"'Range of vision' means the distance at which an object of a certain height placed on the carriageway can be seen by an observer on the carriageway whose eye is at the same height or lower.¹⁾ When it is necessary to prohibit the use of the part of the carriageway reserved for oncoming traffic at certain intersections, or at places where the range of vision is restricted (hill crest, bend in the road, etc.) or on sections where the carriageway is narrow or has some other peculiarity, restriction should be imposed, on sections where the range of vision is less than a certain minimum M, by means of continuous lines laid out in accordance with diagrams A-12 to A-19. Where local circumstances make it impossible to use continuous lines, warning lines in conformity with Article 26, paragraph 2 (a) (ii), of the Convention should be used."

Paragraph 16

This paragraph shall read as follows:

"The value to be adopted for M varies with road and traffic conditions. In the diagrams A-12 to A-19, A (or D) is the point where the range of vision becomes less than M, while C (or B) is the point where the range of vision again begins to exceed M."

---

¹⁾ In view of the present characteristics of motor vehicle design it is suggested that 1 m (3 ft. 4 in.) should be regarded as the height of the eye and 1.20 m (4 ft.) as the height of the object.

Paragraphe 13

Lire „diagramme A-31” au lieu de „diagrammes 2 et 3”.

Paragraphe additionnel, à insérer immédiatement après le paragraphe 13

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les diagrammes A-9 et A-10 illustrent le marquage de voies d'accélération et de voies de décélération. Le diagramme A-11 illustre le marquage d'une combinaison de voie d'accélération et de voie de décélération.”

*C. Marquage des situations particulières**Paragraphe 14*

Lire „Diagramme A-33” au lieu de „diagramme 4” et de „diagrammes 5 et 6”.

Paragraphe 15

Ce paragraphe se lira comme suit:

„On appelle 'distance de visibilité' la distance à laquelle un objet d'une certaine hauteur placé sur la chaussée peut être vu par un observateur se tenant sur la chaussée et dont l'oeil est à une hauteur égale ou inférieure à celle de l'objet ¹⁾). Lorsqu'il y a lieu d'interdire l'utilisation de la partie de la chaussée réservée à la circulation en sens inverse à certaines intersections, ou en des endroits où la distance de visibilité est réduite (sommets de côtes, virages, etc.) ou sur des sections où la chaussée devient étroite ou présente quelque autre particularité, les restrictions devraient être imposées sur les sections où la distance de visibilité est inférieure à un certain minimum M, au moyen de lignes continues placées conformément aux diagrammes A-12 à A-19. Lorsque des circonstances locales rendent impossible l'apposition de lignes continues, il devrait être employé des lignes d'avertissement conformément à l'alinéa a) ii) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention.”

Paragraphe 16

Ce paragraphe se lira comme suit:

„La valeur à adopter pour M varie avec les caractéristiques de la route et les conditions de circulation. Sur les diagrammes A-12 à A-19, A (ou D) est le point où la distance de visibilité devient inférieure à M, tandis que C (ou B) est le point où la distance de visibilité devient de nouveau supérieure à M.”

¹⁾ Compte tenu des caractéristiques actuelles de la construction automobile, il est conseillé de considérer 1 m (3 pieds, 4 pouces) comme la hauteur de l'oeil, et 1 m 20 (4 pieds) comme la hauteur de l'objet.

Paragraph 17

This paragraph shall read as follows:

"Diagrams A-12 (a), A-12 (b), A-13 (a), A-15 and A-16 give examples of the marking of two-lane roads in various cases (bend or vertical curve, existence or absence of a central area where the range of vision exceeds M in both directions)."

Paragraph 18

This paragraph shall read as follows:

"On three-lane roads two methods are possible:

(a) The carriageway may be reduced to two broader lanes, a procedure which may be regarded as preferable if the road carries a large proportion of two-wheeled vehicles and/or if the section reduced to two lanes is relatively short and remote from any other similar section (diagrams A-12 (c), A-12 (d), A-13 (b), A-17 and A-18).

(b) To take advantage of the full width of the carriageway, one of the two directions of traffic may be offered two lanes. On vertical curves the privileged direction should be the ascending one. Diagram A-12 (e) gives an example of a hill crest where sections AB and CD do not overlap. Where they do overlap, this type of marking prevents overtaking in the central area where the range of vision is sufficient in both directions. To avoid this the marking of diagram A-13 (c) may be adopted. Diagram A-14 shows the marking of a convex change of slope. The marking is the same whether AB and CD overlap or not. On bends combined with a fairly substantial gradient the same principles may be adopted. On level bends two lanes may be offered to vehicles travelling on the outside of the bend, such vehicles having better visibility when overtaking. Diagram A-19 gives an example of such marking, which is the same whether AB and CD overlap or not."

Paragraphs 19 to 21

The provisions of these paragraphs shall not apply.

Paragraph 22, first sentence

This sentence shall read as follows: "In diagrams A-20 and A-21, which show the lines used to indicate a change in width of the available carriageway, and in diagram A-22, which shows an obstacle or the beginning of a central reservation necessitating a deviation of the continuous line(s), the inclination of the line(s) should preferably be 1/50 or less on fast roads and 1/20 or less on roads where speeds do not exceed 60 km/h (37 m.p.h.)."

Paragraphe 17

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les diagrammes A-12 (a), A-12 (b), A-13 (a), A-15 et A-16 illustrent le marquage de routes à deux voies dans des conditions diverses (virage ou incurvation du profil vertical, existence ou absence d'une zone centrale où la distance de visibilité dépasse M dans les deux directions).”

Paragraphe 18

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Sur les routes à trois voies, deux méthodes sont possibles:

a) La chaussée peut être ramenée à deux voies plus larges, ce qui peut être jugé préférable pour les routes où circule une proportion importante de véhicules à deux roues et (ou) si la section ramenée à deux voies est relativement courte et éloignée d'une autre section analogue (diagrammes A-12 (c), A-12 (d), A-13 (b), A-17 et A-18).

b) Pour tirer parti de toute la largeur de la chaussée, deux voies peuvent être affectées à l'un des deux sens de la circulation. Lorsque le profil vertical de la route présente une déclivité, le sens privilégié devrait être celui de la montée. Le diagramme A-12 (e) donne un exemple de sommet de côte où les sections AB et CD ne se chevauchent pas. Si elles se chevauchent, ce type de marquage empêche les dépassements dans la zone centrale, où la distance de visibilité est suffisante dans les deux sens. Pour éviter ceci, on pourra adopter le marquage du diagramme A-13 (c). Le diagramme A-14 illustre le marquage d'une route à profil vertical convexe. Le marquage est le même, que AB et CD se chevauchent ou non. Dans les virages associés à une pente assez importante, les mêmes principes peuvent être adoptés. Dans les virages en plat, deux voies peuvent être affectées aux véhicules circulant à l'extérieur de la courbe, qui ont une meilleure visibilité lors des dépassements. Le diagramme A-19 donne un exemple de ce marquage qui reste le même, que AB et CD se chevauchent ou non.”

Paragraphes 19 à 21

Les dispositions de ces paragraphes ne seront pas appliquées.

Paragraphe 22, première phrase

Cette phrase se lira comme suit: „Dans les diagrammes A-20 et A-21, qui illustrent les lignes à utiliser pour indiquer un changement de la largeur disponible de la chaussée, ainsi que dans le diagramme A-22, qui indique un obstacle ou le début d'une zone réservée centrale nécessitant une déviation de la (des) ligne(s) continue(s), cette inclinaison de la ligne (des lignes) devrait être de préférence de 1/50 ou moins sur les routes à grandes vitesses et de 1/20 ou moins

Paragraph 23

This paragraph shall read as follows:

"A continuous line should be preceded by a warning line in accordance with Article 26, paragraph 2 (a) (ii), of the Convention for a distance of at least 100 m (333 ft.) on fast roads and at least 50 m (166 ft.) on roads where speeds do not exceed 60 km/h. This warning line may be supplemented or replaced by deviation arrows (deflecting arrows). Diagrams A-23 and A-24 give examples of such arrows. Where more than two arrows are used, the distance between successive arrows should diminish as the hazard is approached (diagrams A-25 and A-26)."

*D. Border lines indicating the limits of the carriageway**Paragraph 26*

Additional sentences to be inserted at the end of this paragraph

These sentences shall read as follows: "The width of the border line should be at least 0.10 m (4 in.). The width of the border line on a motorway or similar road should be at least 0.15 m (6 in.)."

*E. Marking of obstructions**Paragraph 27*

This paragraph shall read as follows:

"Diagrams A-22 and A-27 give examples of the marking to be used near an island or any other obstruction on the carriageway."

*F. Guide lines and arrows at intersections**Paragraph 28*

This paragraph shall read as follows:

"At certain intersections, if it is desirable to show drivers how to cross the intersection and how to turn left in countries with right-hand traffic or how to turn right in countries with left-hand traffic, guide lines or arrows may be used. The recommended length of strokes and gaps is 0.50 m (1 ft. 8 in.) (diagrams A-28 and A-29). The guide lines shown in diagram A-29 (a) may be supplemented by arrows. The arrows shown in diagram A-29 (b) may be supplemented by guide lines."

sur les routes où la vitesse n'est pas supérieure à 60 km/h (37 milles)."

Paragraphe 23

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Toute ligne continue devrait être précédée d'une ligne d'avertissement conformément à l'alinéa a) ii) du paragraphe 2 de l'Article 26 de la Convention, sur une distance d'au moins 100 m (333 pieds) sur les routes à grandes vitesses, et d'au moins 50 m (166 pieds) sur les routes où la vitesse n'est pas supérieure à 60 km/h. Cette ligne d'avertissement peut être complétée ou remplacée par des flèches de rabattement. Les diagrammes A-23 et A-24 montrent des exemples de ces flèches. Lorsque plus de deux flèches sont utilisées, la distance entre les flèches successives devrait diminuer à mesure qu'approche l'endroit dangereux (diagrammes A-25 et A-26).”

D. Lignes-bordures indiquant les limites de la chaussée

Paragraphe 26

Phrases additionnelles à insérer à la fin de ce paragraphe

Ces phrases se liront comme suit: „La largeur de la ligne-bordure devrait être d'au moins 0,10 m (4 pouces). Elle devrait être d'au moins 0,15 m (6 pouces) sur les autoroutes et les routes analogues.”

E. Marquage d'obstacles

Paragraphe 27

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les diagrammes A-22 et A-27 montrent le marquage qu'il convient d'employer aux abords d'un îlot ou de tout autre obstacle situé sur la chaussée.”

F. Lignes et flèches de guidage aux intersections

Paragraphe 28

Ce paragraphe se lira comme suit:

„S'il est souhaitable, à certaines intersections, d'indiquer aux conducteurs comment traverser l'intersection, tourner à gauche, dans les pays de circulation à droite, ou comment tourner à droite, dans les pays de circulation à gauche, des lignes de guidage ou des flèches peuvent être employées. La longueur recommandée pour les traits et les intervalles est 0,50 m (1 pied 8 pouces) (diagrammes A-28 et A-29). Les lignes de guidage figurant sur le diagramme A-29 (a) peuvent être complétées par des flèches. Les flèches figurant sur le diagramme A-29 (b) peuvent être complétées par des lignes de guidage.”

**8. Ad Annex 8 to the Convention (Road markings) – Chapter III
(Transverse markings)****B. Stop lines****Paragraph 30**

A reference to diagram A-30 shall be added at the end of this paragraph.

Paragraph 32

This paragraph shall read as follows:

"Stop lines may be supplemented by longitudinal lines (diagram A-31). They may also be supplemented by the word "STOP" inscribed on the carriageway (diagram A-32)."

C. Line indicating points at which drivers must give way**Paragraph 33**

This paragraph shall read as follows:

"The minimum width of the line should be 0.20 m (8 in.) and the maximum width 0.60 m (24 in.) (diagram A-34 (a)). The length of the strokes should be at least twice their width. The line may be replaced by triangles marked side by side on the ground with their vertices pointing towards the driver who is required to give way. The bases of these triangles should measure at least 0.40 m (16 in.) but not more than 0.60 m (24 in.) and their height should be at least 0.60 m (24 in.) but not more than 0.70 m (28 in.) (diagram A-34 (b))."

Paragraph 35

This paragraph shall read as follows:

"The marking(s) referred to in paragraph 34 above may be supplemented by a triangle drawn on the carriageway as shown in the examples given in diagrams A-34 and A-35."

D. Pedestrian crossings**Paragraph 37**

This paragraph shall read as follows:

"The space between the stripes marking a pedestrian crossing should be at least equal to the width of the stripes and not more than twice that width: the width of a space and stripe together should be between 0.80 m (2 ft. 8 in.) and 1.40 m (4 ft. 8 in.). The minimum width recommended for pedestrian crossings is 2.50 m (8 ft.) on roads on which the speed limit is 60 km/h (37 m.p.h.) or less (diagram A-36). On other roads the minimum width of pedestrian

8. Ad Annexe 8 à la Convention (Marques routières) – Chapitre III (Marques transversales)

B. Lignes d'arrêt

Paragraphe 30

Un renvoi au diagramme A-30 est inséré à la fin de ce paragraphe.

Paragraphe 32

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les lignes d'arrêt peuvent être complétées par des lignes longitudinales (diagramme A-31). Elles peuvent aussi être complétées par le mot „STOP” dessiné sur la chaussée (diagramme A-32).”

C. Ligne indiquant l'endroit où les conducteurs doivent céder le passage

Paragraphe 33

Ce paragraphe se lira comme suit:

„La largeur minimale de la ligne devrait être de 0,20 m (8 pouces) et la largeur maximale de 0,60 m (24 pouces) (diagramme A-34 (a)). La longueur des traits devrait être au moins le double de leur largeur. La ligne peut être remplacée par des triangles juxtaposés sur le sol et dont la pointe est dirigée vers le conducteur auquel s'adresse l'obligation de céder le passage. Ces triangles devraient avoir une base de 0,40 m (16 pouces) au moins et de 0,60 m (24 pouces) au plus et une hauteur de 0,60 m (24 pouces) au moins et de 0,70 m (28 pouces) au plus (diagramme A-34 (b)).”

Paragraphe 35

Ce paragraphe se lira comme suit:

„La ou les marque(s) mentionnée(s) au paragraphe 34 peuvent être complétée(s) par un triangle dessiné sur la chaussée et dont les diagrammes A-34 et A-35 donnent des exemples.”

D. Passages pour piétons

Paragraphe 37

Ce paragraphe se lira comme suit:

„L'espacement entre les bandes qui marquent les passages pour piétons devrait être au moins égal à la largeur de ces bandes et ne pas être supérieur au double de cette largeur: la largeur totale d'un espacement et d'une bande devrait être comprise entre 0,80 m (2 pieds 8 pouces) et 1,40 m (4 pieds 8 pouces). La largeur minimale recommandée pour les passages pour piétons est de 2,50 m (8 pieds) sur les routes où la vitesse est limitée à 60 km (37 milles) par heure

crossings is 4 m (13 ft.). For safety reasons, pedestrian crossings on such roads should be equipped with traffic light signals."

E. *Cyclist crossings*

Paragraph 38

This paragraph shall read as follows:

"Cyclist crossings should be indicated by two broken lines. The broken line should preferably be made up of squares (0.40–0.60) x (0.40–0.60) m [(16–24) x (16–24) in.] separated by gaps equal in length to the side of the squares. The width of the crossings should be not less than 1.80 m (6 ft.) for one-way cycle tracks and not less than 3 m (9 ft. 9 in.) for two-way cycle tracks. On oblique crossings the squares may be replaced by parallelograms with their sides parallel respectively to the centre line of the road and to the centre line of the track (diagram A-37). Studs and buttons should not be used. Diagram A-38 gives an example of an intersection where the cycle track is part of a priority road."

9. **Ad Annex 8 to the Convention (Road markings) – Chapter IV** (Other markings)

A. *Lane selection arrow markings*

Paragraph 39

This paragraph shall read as follows:

"On roads having sufficient traffic lanes to separate vehicles approaching an intersection, the lanes to be used may be indicated by lane selection arrow markings on the surface of the carriageway (diagrams A-39 to A-41). Lane selection arrows may also be used on a one-way road to confirm the direction of traffic. The lane selection arrows should be not less than 2 m (6 ft. 7 in.) long. They may be supplemented by word markings on the carriageway."

B. *Oblique parallel lines*

Paragraph 40

This paragraph shall read as follows:

"Oblique parallel lines should be so inclined as to deflect traffic from the area they define. Chevron markings, likewise so inclined as to deflect traffic from the hazard, may be used at points of

ou moins (diagramme A-36). Sur les autres routes, la largeur minimale des passages pour piétons est de 4 m (13 pieds). Pour des raisons de sécurité, les passages pour piétons situés sur ces routes devraient être équipés de feux de signalisation.”

E. Passages pour cyclistes

Paragraphe 38

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les passages pour cyclistes devraient être indiqués par deux lignes discontinues. Ces lignes discontinues seraient constituées de préférence par des carrés (0,40 – 0,60) x (0,40 – 0,60) m [(16 – 24) x (16 – 24) pouces] séparés par des intervalles égaux à leur côté. La largeur du passage ne devrait pas être inférieure à 1,80 m (6 pieds) pour les pistes cyclables à sens unique et à 3 m (9 pieds 9 pouces) pour les pistes cyclables à circulation dans les deux sens. Aux passages obliques, les carrés pourraient être remplacés par des parallélogrammes dont les côtés seraient respectivement parallèles à l’axe de la route et à l’axe de la piste (diagramme A-37). Les plots et clous ne devraient pas être utilisés. Le diagramme A-38 donne un exemple d’intersection où la piste cyclable fait partie d’une route prioritaire.”

9. Ad Annexe 8 à la Convention (Marques routières – Chapitre IV (Autres marques)

A. Flèches de présignalisation

Paragraphe 39

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Sur les routes ayant un nombre suffisant de voies de circulation pour permettre une ségrégation des véhicules à l’approche d’une intersection, les voies qui doivent être utilisées peuvent être indiquées au moyen de flèches de présignalisation apposées sur la surface de la chaussée (diagrammes A-39 à A-41). Des flèches de présignalisation peuvent aussi être employées sur les routes à sens unique pour confirmer le sens de la circulation. La longueur des flèches de présignalisation ne devrait pas être inférieure à 2 m (6 pieds 7 pouces). Les flèches de présignalisation peuvent être complétées par des inscriptions sur la chaussée.”

B. Lignes parallèles obliques

Paragraphe 40

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les lignes parallèles obliques devraient être inclinées de façon à écarter la circulation de la zone qu’elles délimitent. Des marques en chevrons, également inclinées de façon à écarter la circulation du

divergence and convergence (diagram A-42). Diagram A-42 a gives an example of an area which vehicles moving alongside the continuous line must not enter and which vehicles moving alongside the broken line may enter only with care. Diagram A-21 shows the marking of areas entry into which is strictly prohibited."

C. Word markings

Paragraph 42

This paragraph shall read as follows:

"The letters and numerals should be considerably elongated in the direction of traffic movement because of the small angle at which they are seen by approaching drivers. Where approach speeds do not exceed 60 km/h (37 m.p.h.) the letters and numerals should be at least 1.60 m (5 ft. 4 in.) in height (diagrams A-43 to A-48). Where approach speeds exceed 60 km/h, the letters and numerals should be at least 2.50 m (8 ft.) in height. Examples of letters and numerals 4 m in height are given in diagram A-49 to A-54."

Paragraph 43

The provision of this paragraph shall not be applied.

E. Markings on the carriageway and on adjacent structures

(i) Markings indicating parking restrictions

Paragraph 45

This paragraph shall read as follows:

"Diagrams A-55 and A-56 give examples of markings indicating a prohibition on parking."

(ii) Marking of obstructions

Paragraph 46

This paragraph shall read as follows:

"Diagram A-57 gives an example of a marking on an obstacle. Such markings should take the form of alternate black and white or alternate black and yellow stripes."

point dangereux, peuvent être utilisés aux points de divergence et de convergence (diagramme A-42). Le diagramme A-42 (a) donne un exemple de zone dans laquelle les véhicules circulant du côté de la ligne continue ne doivent pas entrer et dans laquelle les véhicules circulant du côté de la ligne discontinue ne peuvent pénétrer qu'avec prudence. Le diagramme A-21 indique le marquage de zones dont l'entrée est absolument interdite."

C. *Inscriptions*

Paragraphe 42

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les lettres et les chiffres devraient être allongés considérablement dans la direction de la circulation, en raison de l'angle très faible sous lequel les inscriptions sont vues par les conducteurs. Lorsque les vitesses d'approche ne dépassent pas 60 km (37 milles) par heure, les lettres et les chiffres devraient avoir une longueur minimale de 1,60 m (5 pieds 4 pouces) (diagrammes A-43 à A-48). Lorsque les vitesses d'approche dépassent 60 km/h, les lettres et les chiffres devraient avoir une longueur minimale de 2,50 m (8 pieds). Les diagrammes A-49 à A-54 donnent des exemples de lettres et de chiffres de 4 m de longueur.”

Paragraphe 43

La disposition de ce paragraphe ne sera pas appliquée.

E. *Marques sur la chaussée et sur les ouvrages annexes de la route*

i) *Marques indiquant les restrictions au stationnement*

Paragraphe 45

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Les diagrammes A-55 et A-56 donnent des exemples de marques indiquant une interdiction de stationnement.”

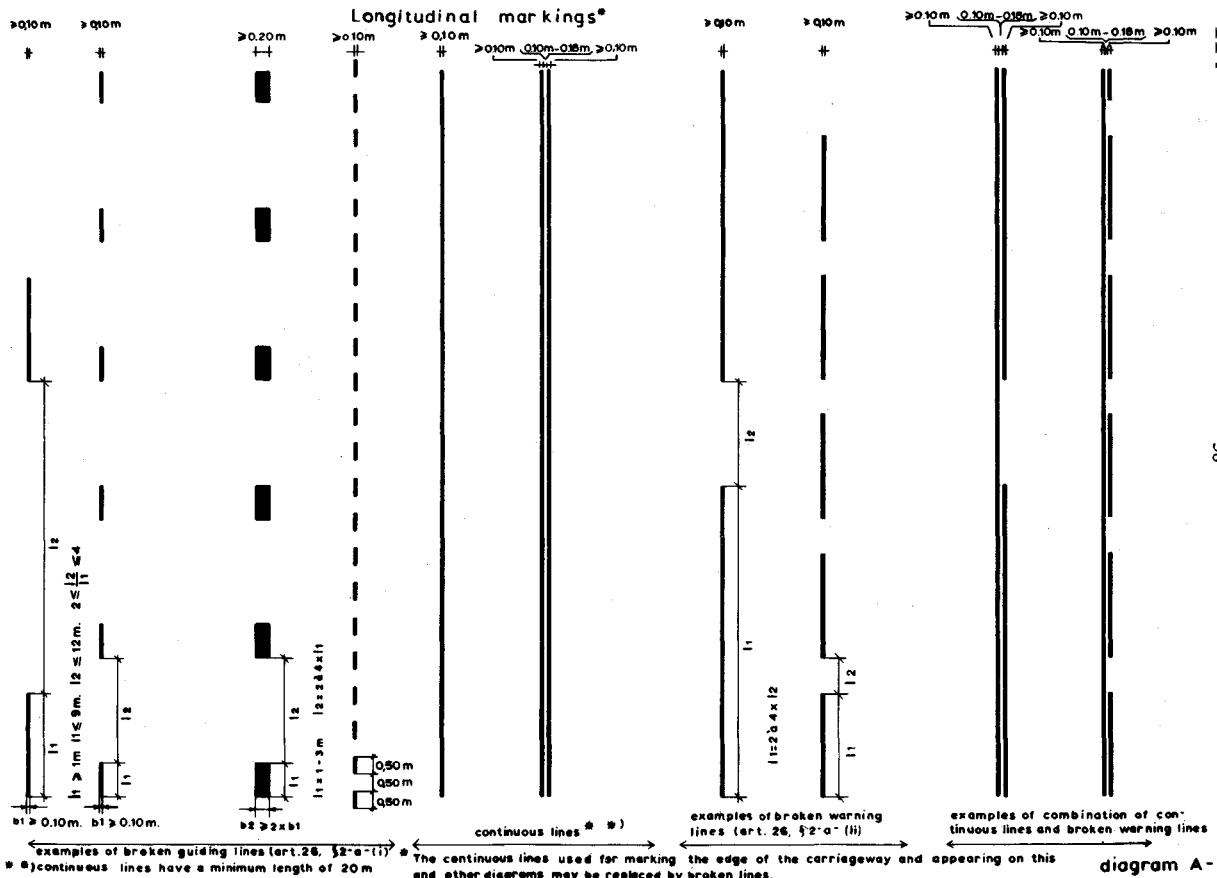
ii) *Marques sur obstacles*

Paragraphe 46

Ce paragraphe se lira comme suit:

„Le diagramme A-57 donne un exemple de marques sur un obstacle. Pour effectuer ce marquage, il devrait être employé des bandes alternées noires et blanches ou noires et jaunes.”

**Marking of two-way carriageways
having two lanes**

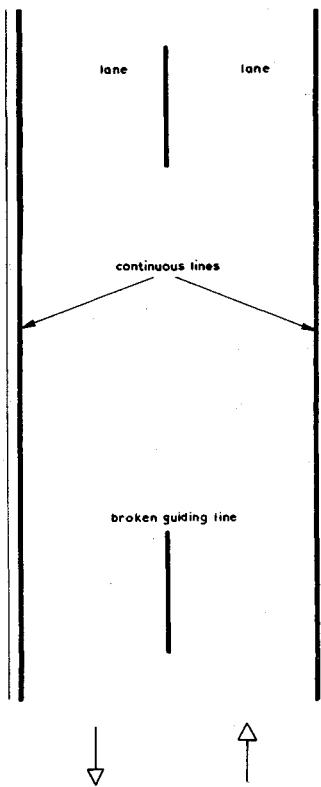
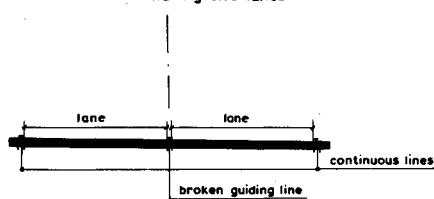

diagram A-2

Marking of two-way carriageways
having three lanes

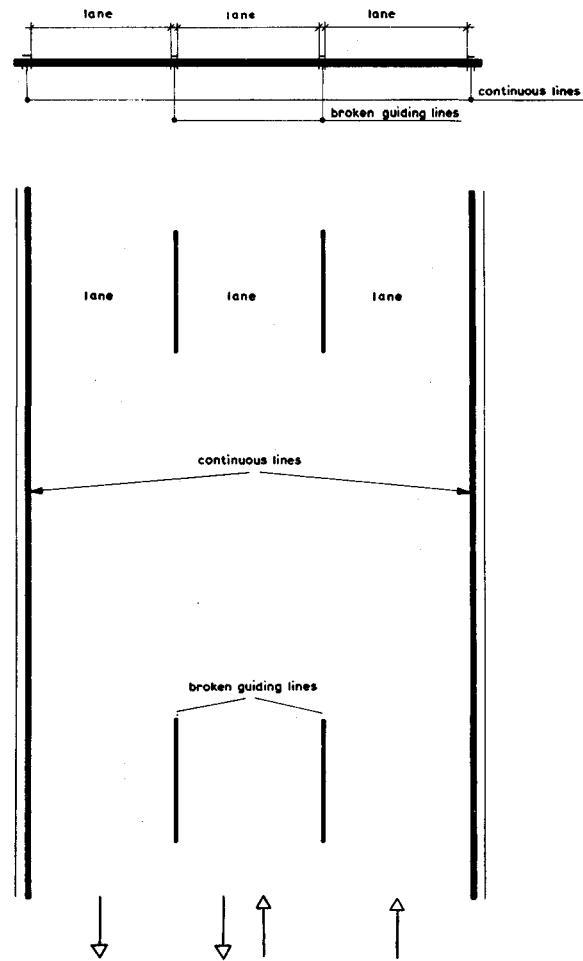

diagram A-3

Marking of two-way carriageways
having four or more lanes.

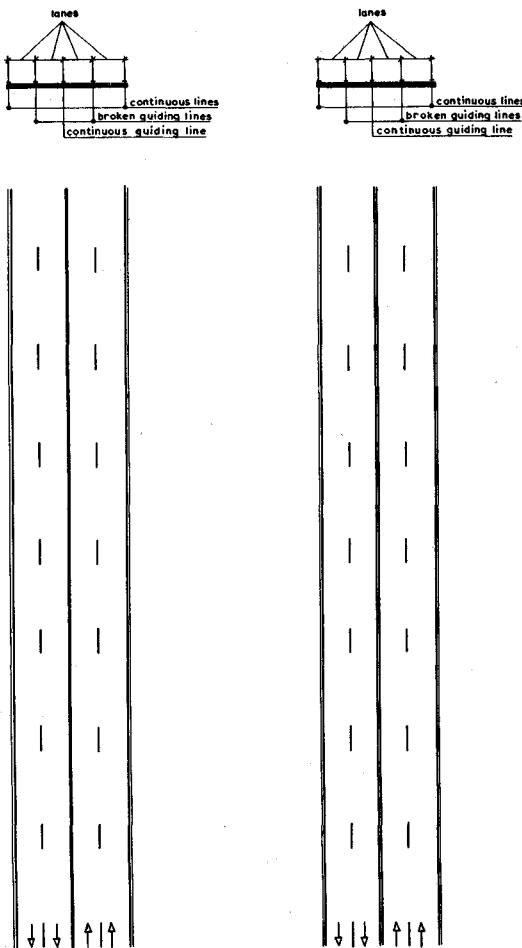

diagram A-4

Marking of two-way carriageways
having two lanes and a reversible lane

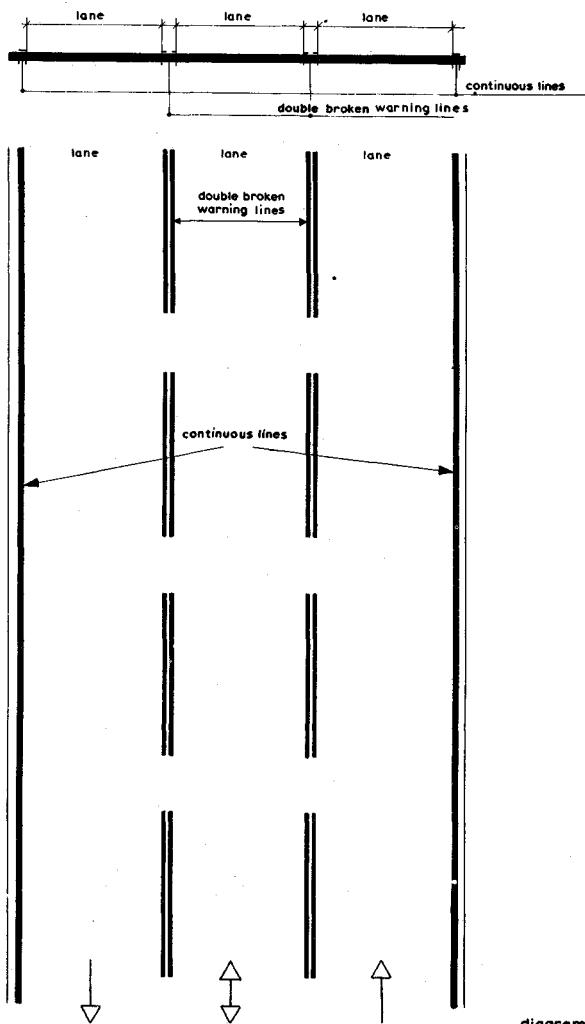
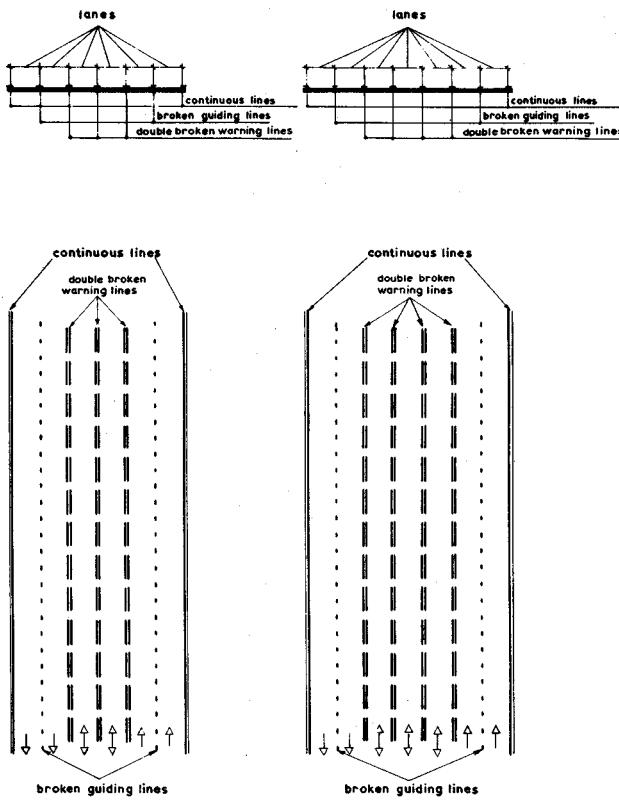

diagram A-5

**Marking of two-way
carriageways with six
lanes of which two are
reversible.**

**Marking of two-way
carriageways with seven
lanes of which three are
reversible.**

diagram A-6

Marking of one-way carriageways

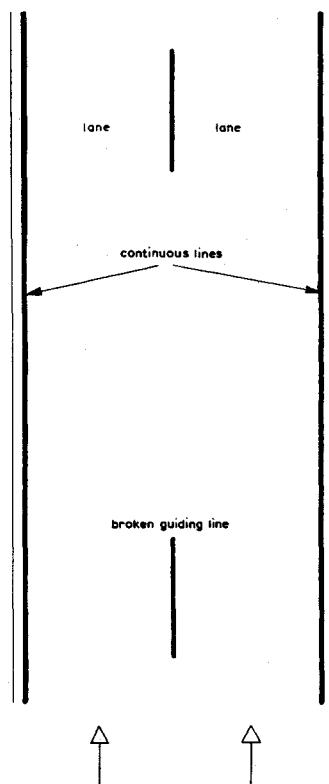
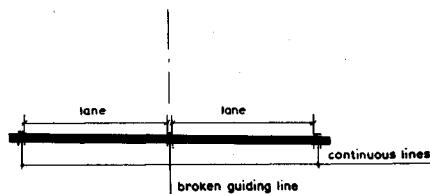
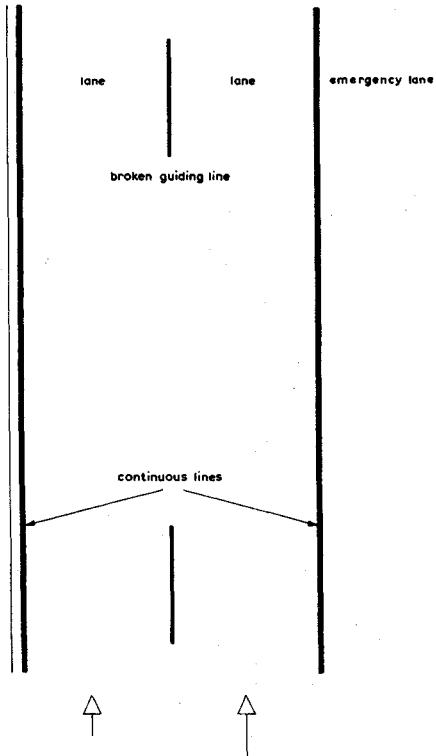
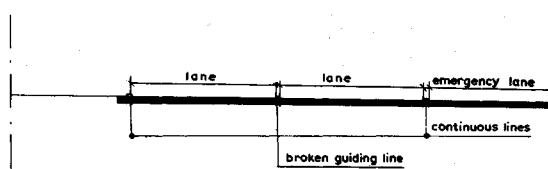
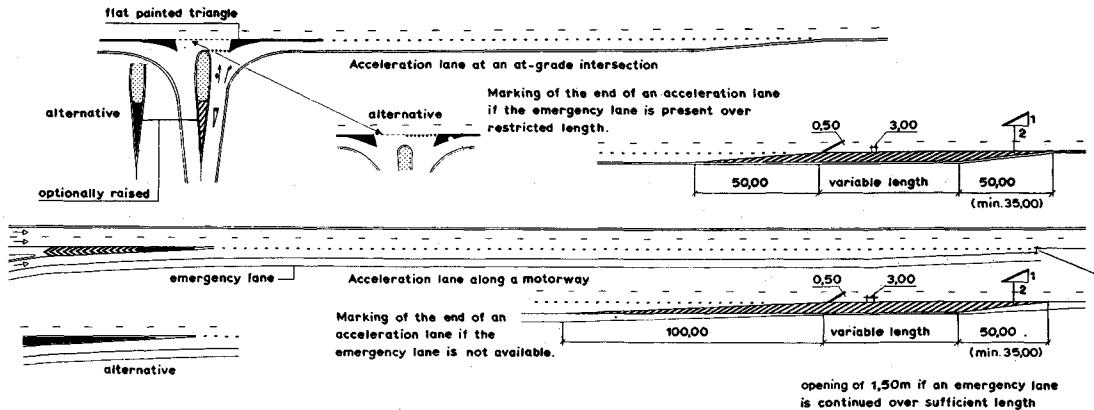

diagram A-7

Marking of a carriageway of a motorway.**diagram A-8**

Acceleration lanes

measures in meters
diagram A-9

Deceleration lanes

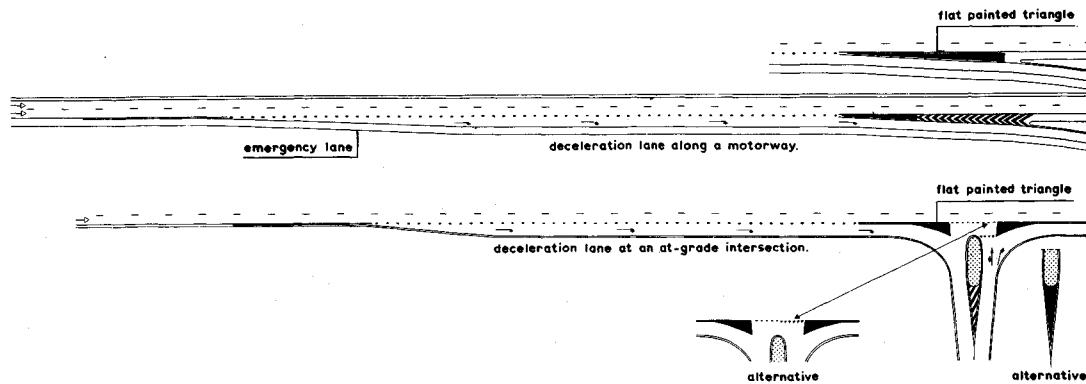

diagram A-10

Combinaison d'une voie d'accélération et d'une voie de décélération
(section d'entrecroisement)

lignes obliques parallèles

variante

bande d'arrêt
d'urgence

début de marquage par flèches
demi-longueur de la section
d'entrecroisement (max. 150 m)

zone triangulaire
plane peinte

section d'entrecroisement
sur une autoroute

zone triangulaire
plane peinte

début du marquage par flèches 1/2 L
(max. 150 m)

L = longueur de la section d'entrecroisement

section d'entraînement à un entraînement à niveau

variante

variantes

variante

variante

* Surélévation facultative: pente 1:8 ou moins

Combination of an acceleration lane and a deceleration lane (weaving section).

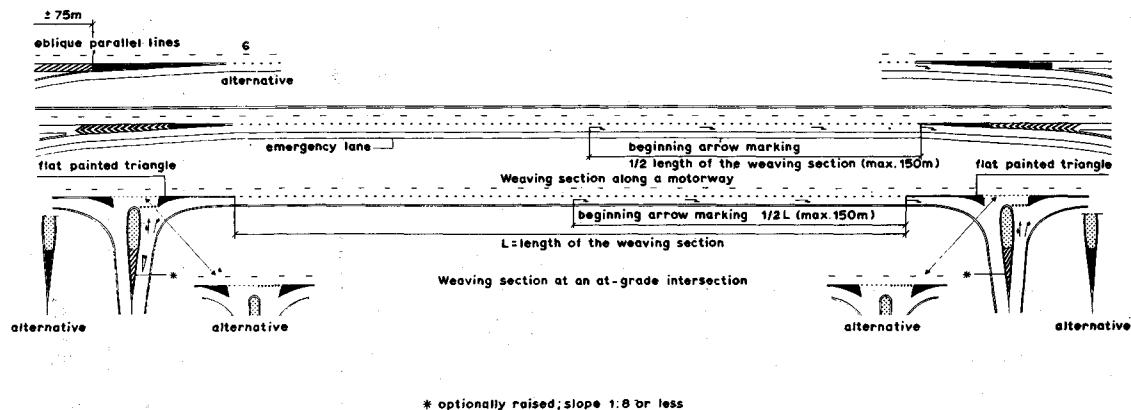
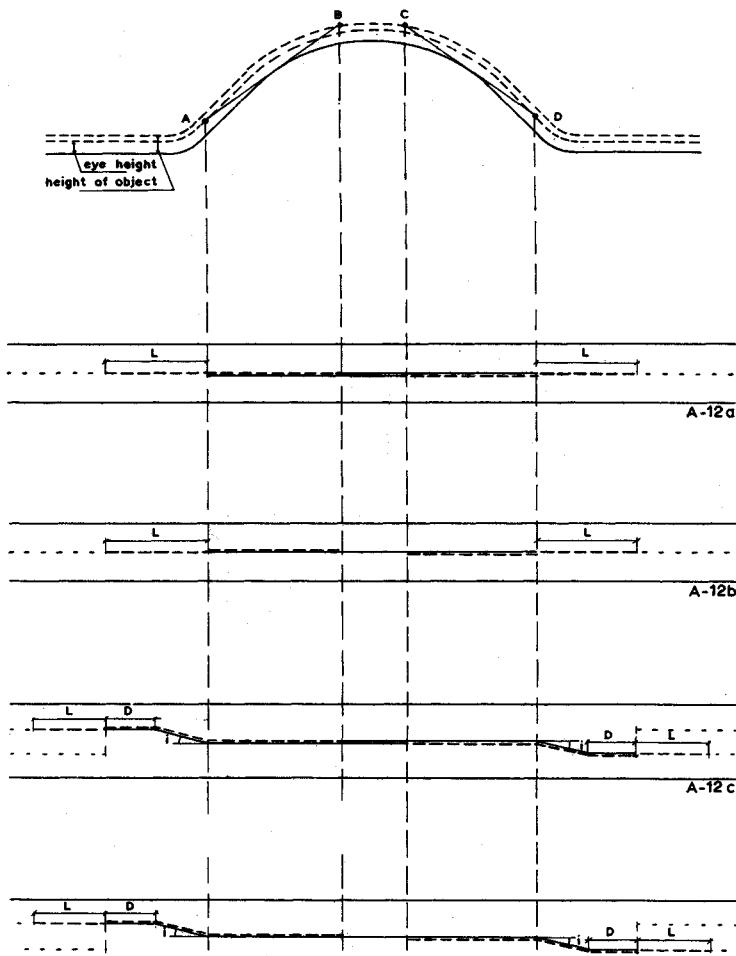

diagram A - 11

Marking of two-way carriageways in vertical curves where the range of vision is restricted.

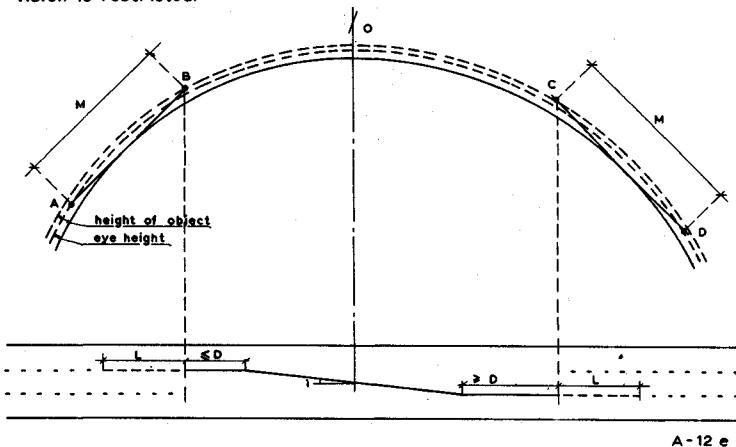

D : Distance run in 1 second
 L : $V > 60 \text{ km/h}$: $L \geq 100 \text{ m}$
 $V \leq 60 \text{ km/h}$: $L \geq 50 \text{ m}$
 i : $V > 60 \text{ km/h}$ inclination 1:50 or less
 $V \leq 60 \text{ km/h}$ inclination 1:20 or less
 Arrows are optional

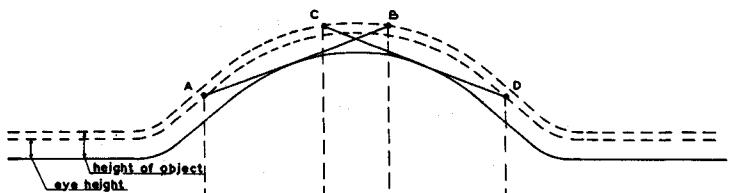
A-12d

diagram A-12

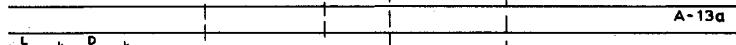
Marking of two-way carriageways in vertical curves where the range of vision is restricted.

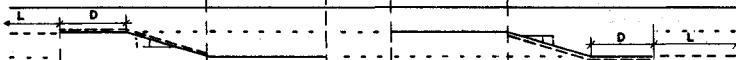
A - 12 e

A - 13a

A - 13b

A - 13c
diagram A - 13

M: sight distance
L : $V > 60 \text{ km/h}$; $L \geq 100 \text{ m}$

L : $V \leq 60 \text{ km/h}$; $L \leq 50 \text{ m}$

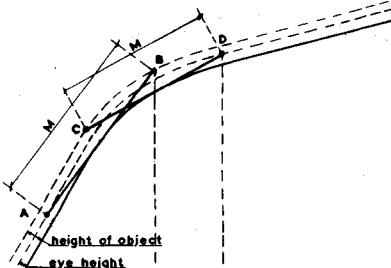
D: Distance run in 1 second

I : $V > 60 \text{ km/h}$; inclination 1:50 or less

I : $V \leq 60 \text{ km/h}$; inclination 1:20 or less

Arrows are optional

Marking of two-way carriageways in vertical curves where the range of vision is restricted.

The diagram is the same if C is on the right of B

diagram A-14

Marking of two-way carriageways in horizontal curves where the range of vision is restricted.

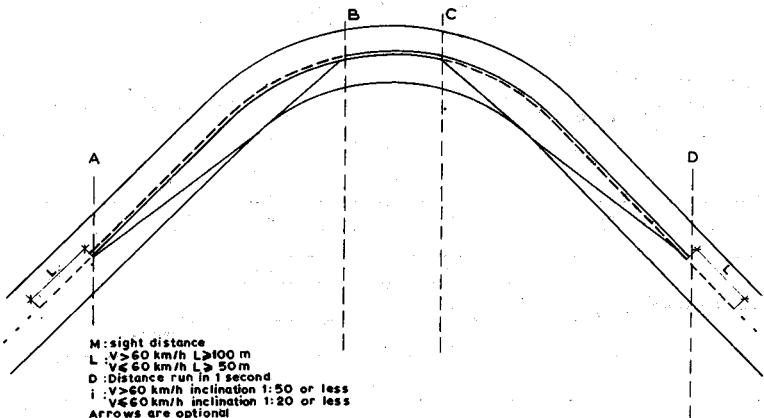
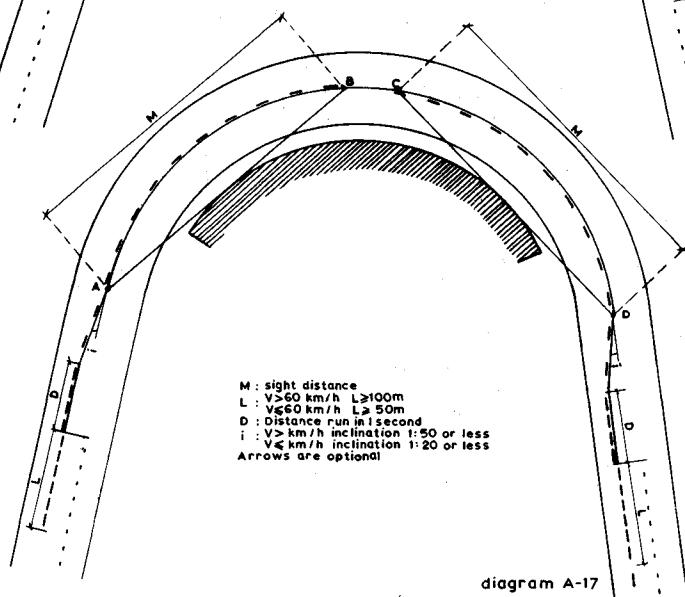
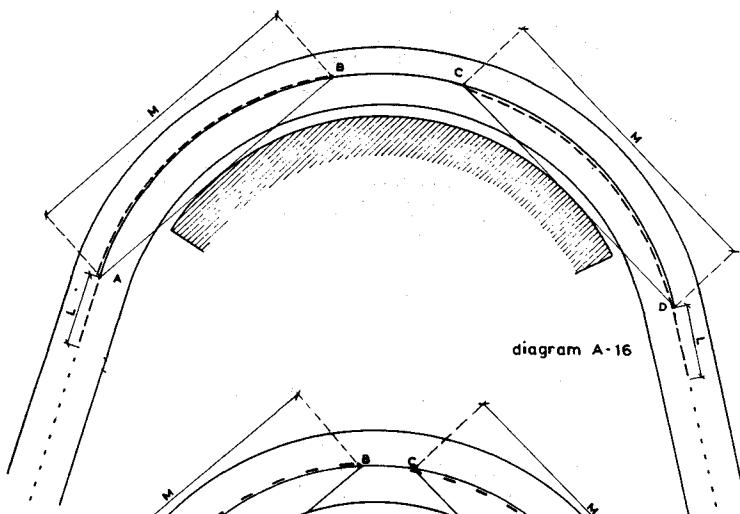

diagram A-15

Marking of two-way carriageways in horizontal curves where the range of vision is restricted.

- M : sight distance
- L : $V > 60 \text{ km/h}$, $L \geq 100\text{m}$
- D : $V \leq 60 \text{ km/h}$, $D \leq 20\text{m}$
- i : distance run in one second
- j : $V > \text{km/h}$ inclination 1:50 or less
 $V \leq \text{km/h}$ inclination 1:20 or less
- Arrows are optional

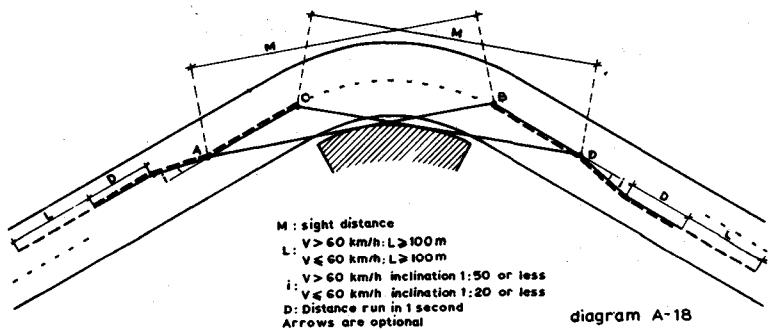

diagram A-18

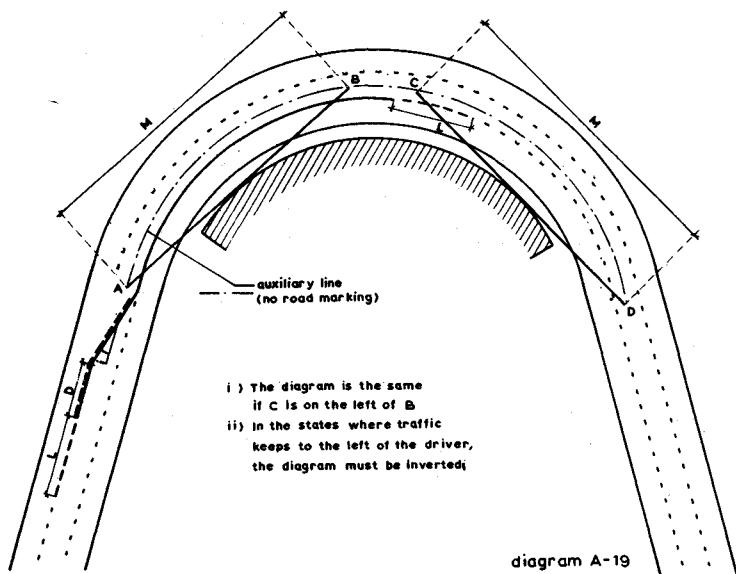
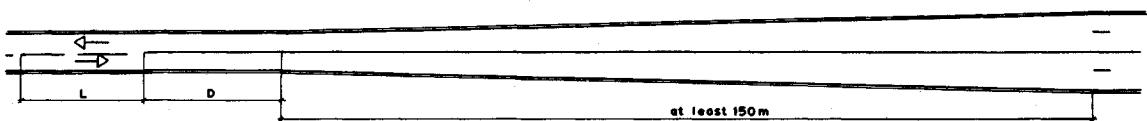

diagram A-19

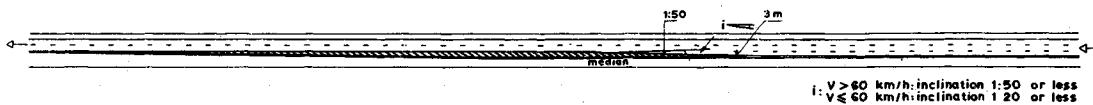
Change in width of available carriageway

L : $v > 60 \text{ km/h}$; $L \geq 100 \text{ m}$
L : $v \leq 60 \text{ km/h}$; $L \geq 50 \text{ m}$
i : $v > 60 \text{ km/h}$; inclination 1:50 or less
i : $v \leq 60 \text{ km/h}$; inclination 1:50 or less
D : distance run in 1 second
Arrows are optional

diagram A-20

Change in width of available carriageway

56

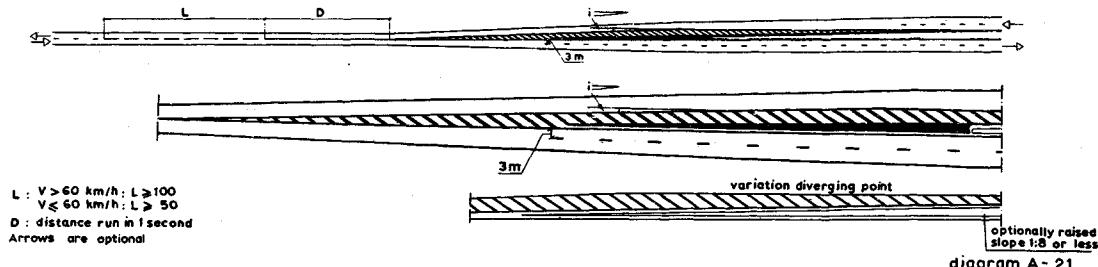
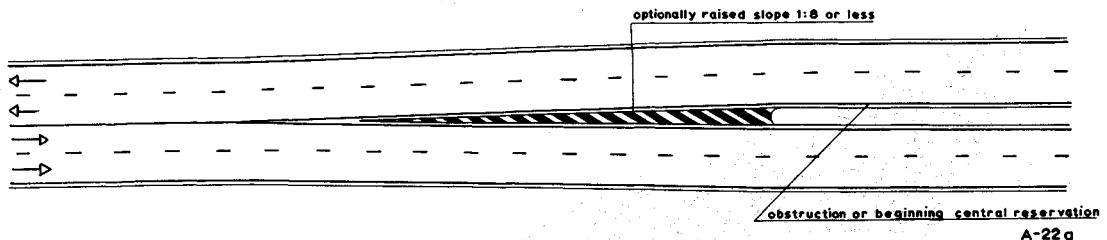

diagram A - 21

Marking of carriageway near obstruction.

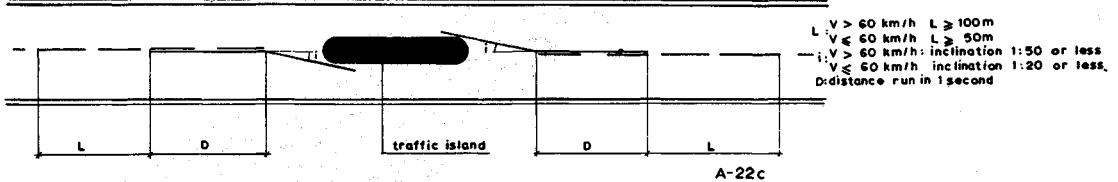

A-22a

57

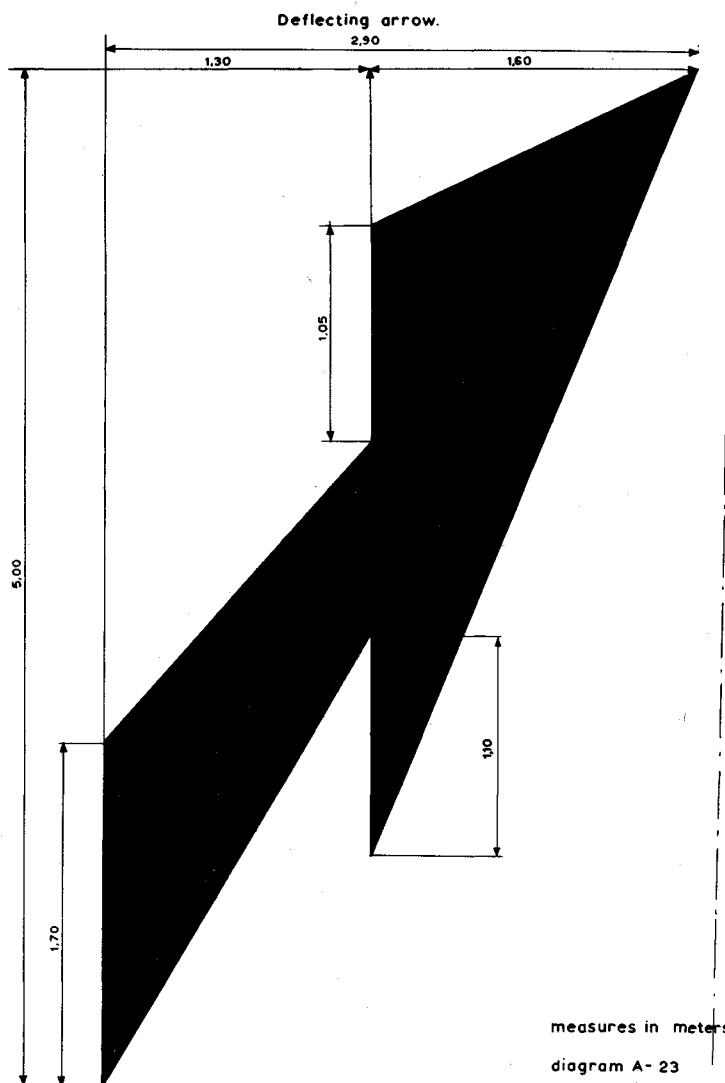
A-22b

A-22c

diagram A-22

114

Deflecting Arrow

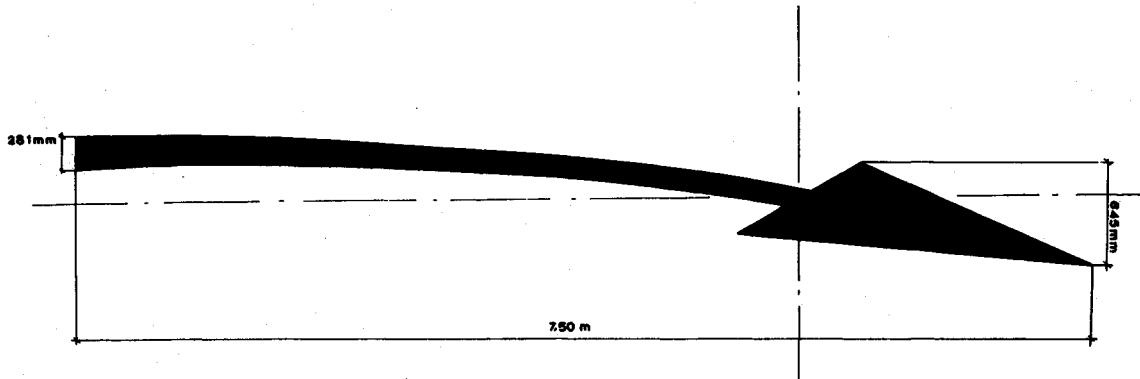
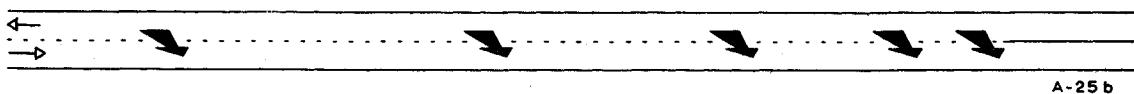
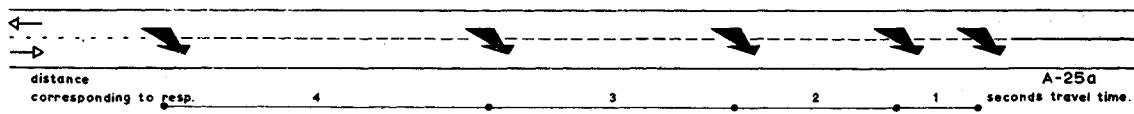
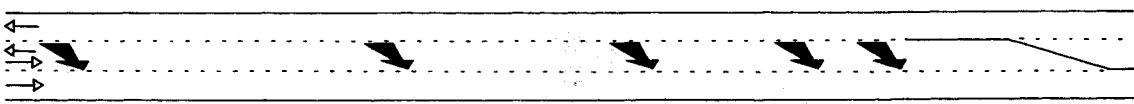
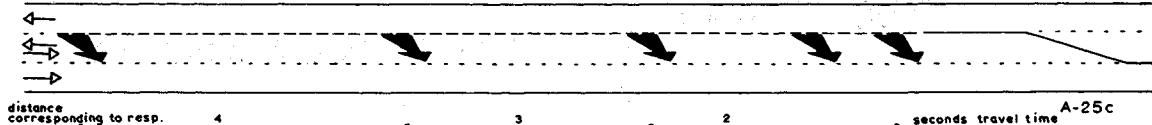

diagram A-24
scale 1:30

The use of deflecting arrows.

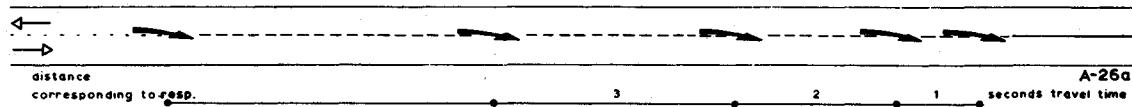
Two-lane roads

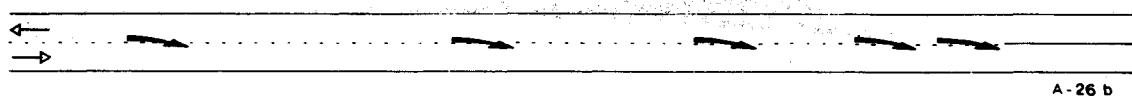
Three-lane roads.

diagram A-25

The use of deflecting arrows.

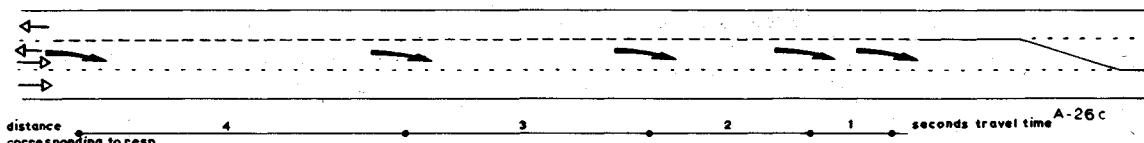
A-26a

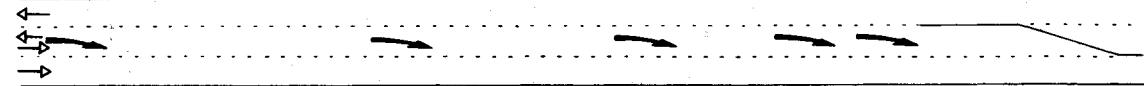
A-26 b

Two-lane roads.

161

A-26 c

A-26 d

Three-lane roads

diagram A-26

114

Marking of carriageway near obstructions

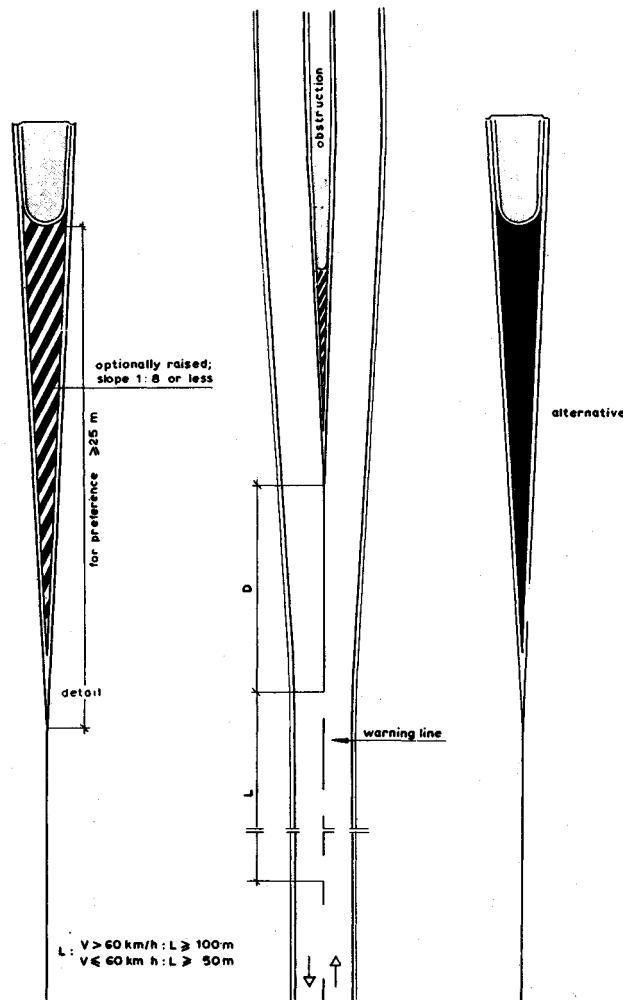
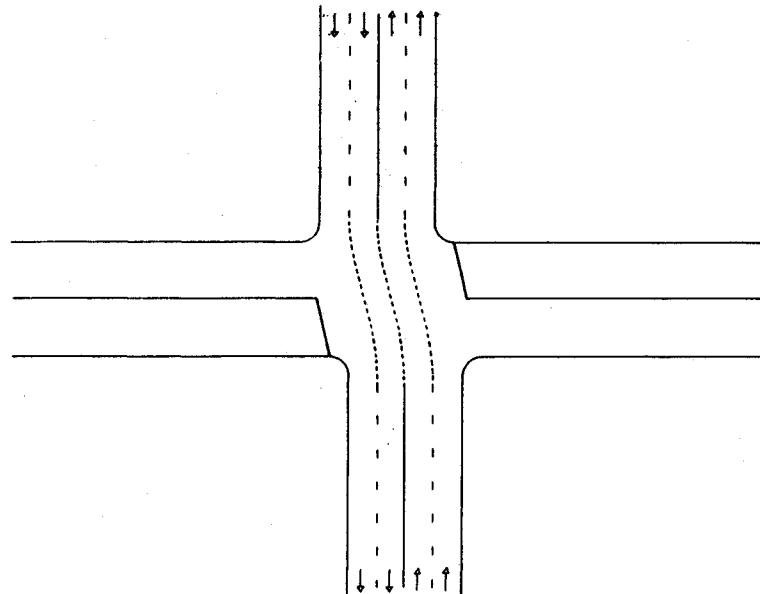

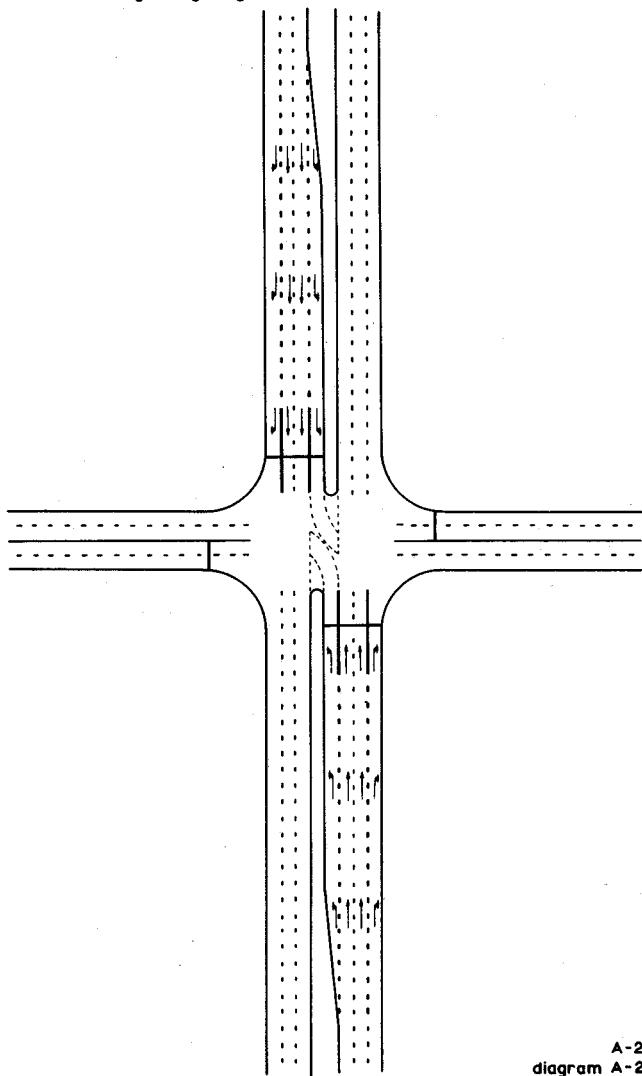
diagram A-27

Marking with guiding lines at intersections.

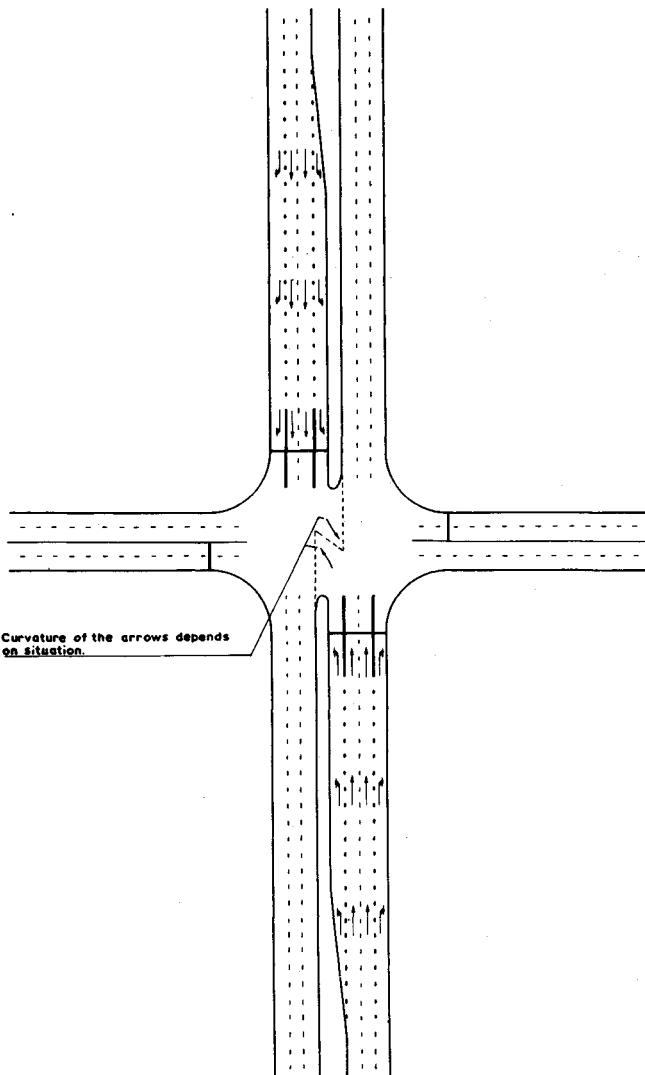
diagram A-28

Marking with guiding lines and arrows at intersections.

A-29a
diagram A-29

Marking with guiding lines and arrows at intersections.

A-29 b
diagram A-29

Stop line

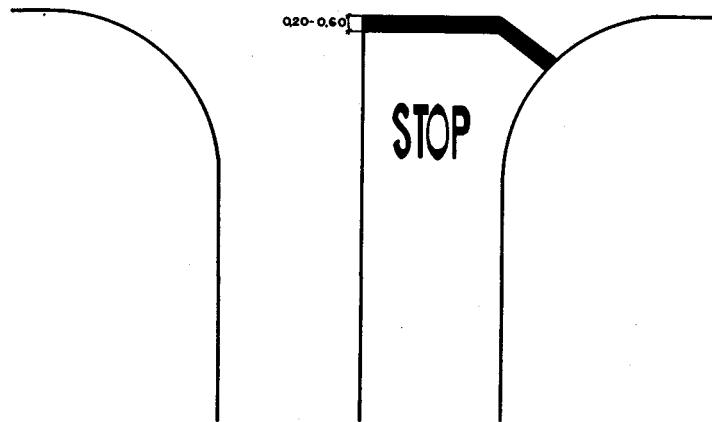

diagram A-30

Approach lanes to intersections.

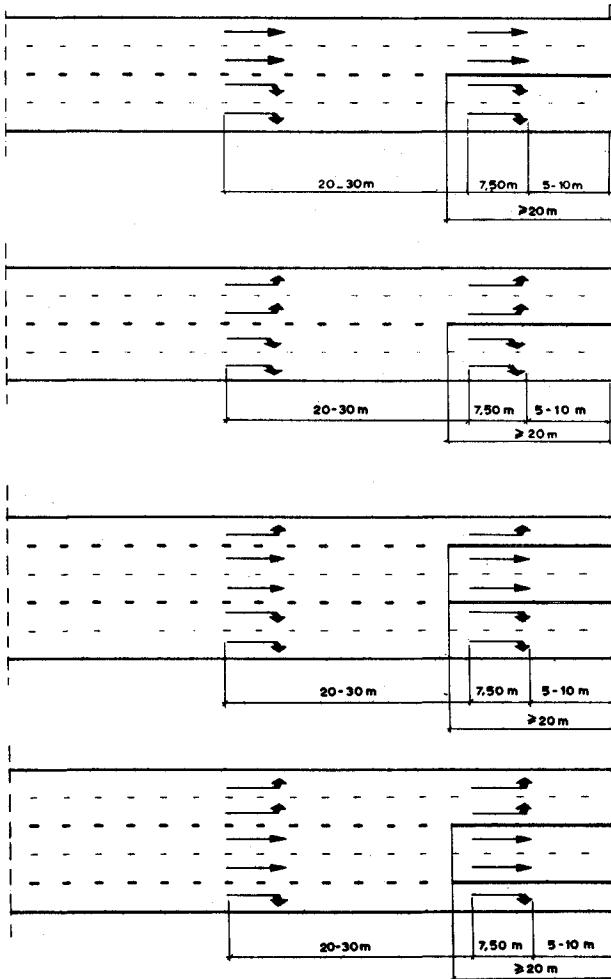

diagram A-31

T-junction with major road

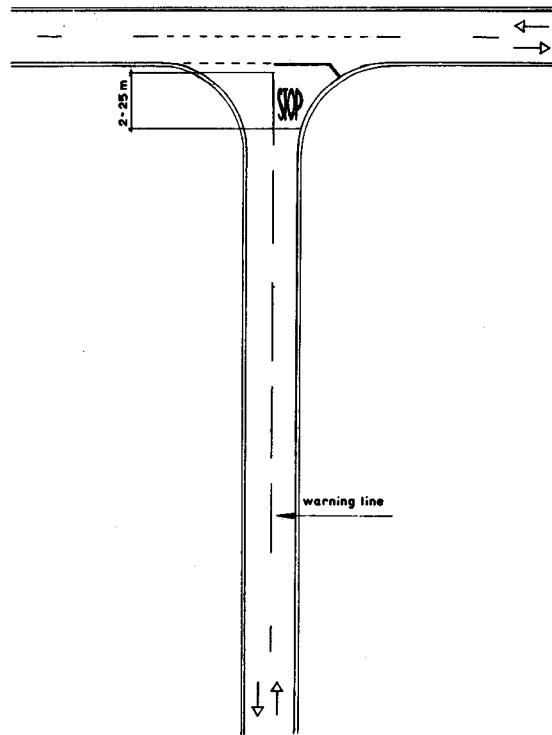
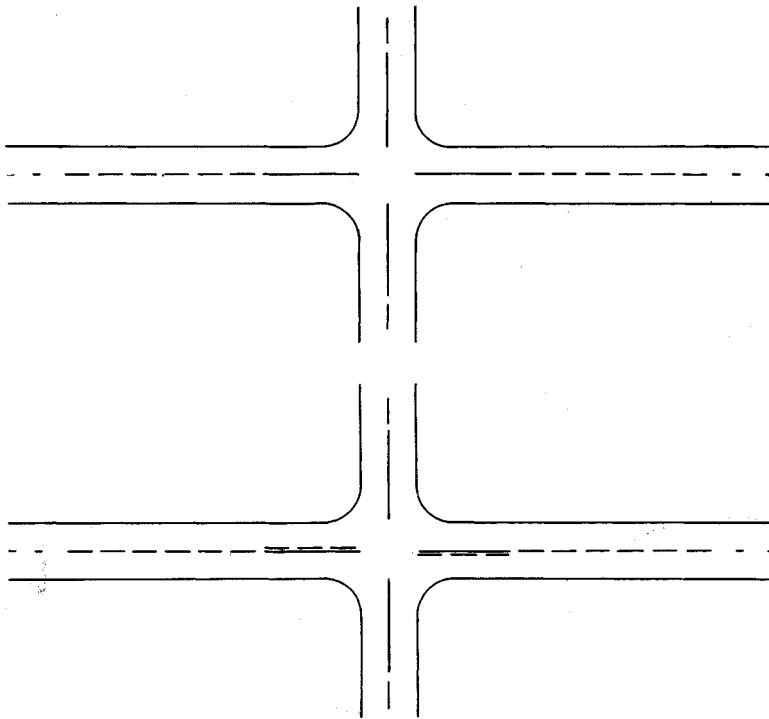

diagram A-32

, diagram A-33

Marking at priority-crossing.

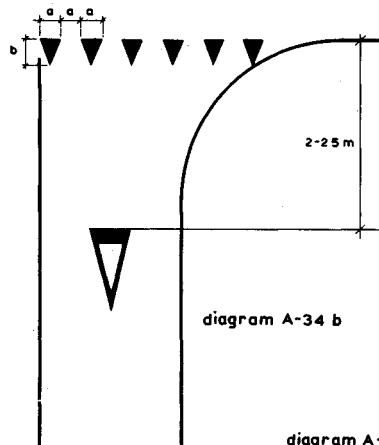
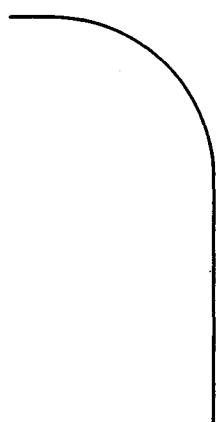
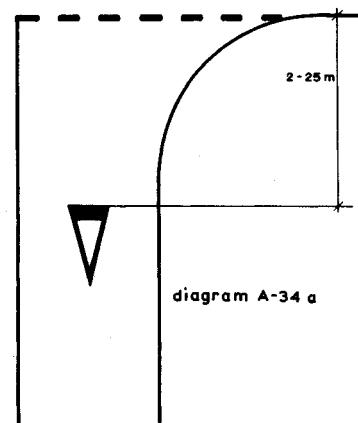
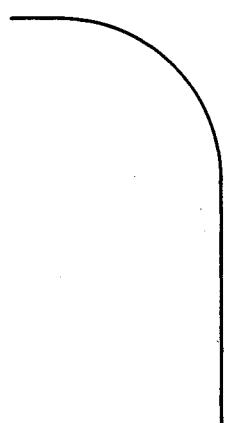
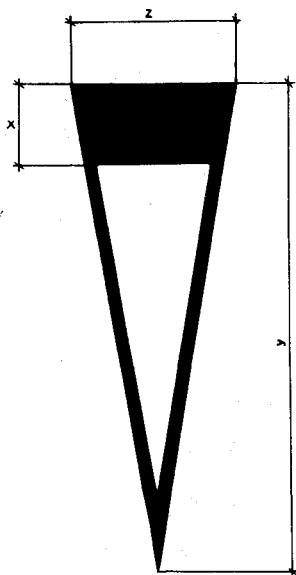

diagram A-34

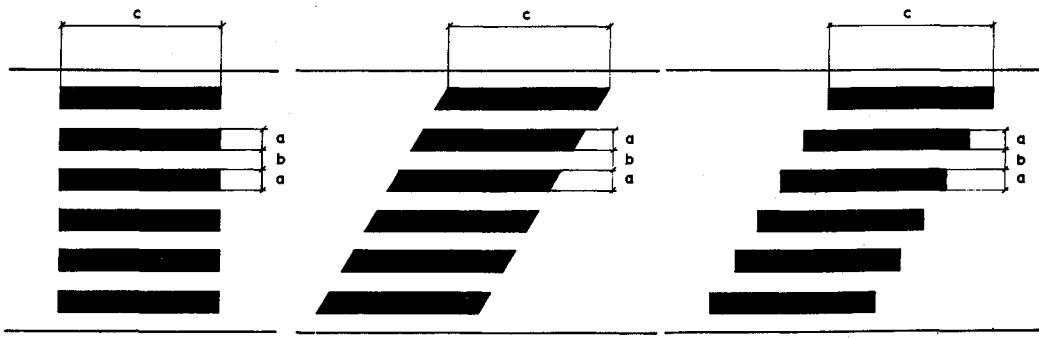
$a = 0.40 - 0.60 \text{ m}$
 $b \geq 0.60 \text{ m}$

Triangle as a warning on approach to priority-crossing

$V > 60 \text{ km} \quad x = 1,00 \text{ m} \quad y = 6x$
 $V \leq 60 \text{ km} \quad x = 0,50 \text{ m} \quad y \geq 4x$
 $z = 2x$

diagram A-35

Pedestrian crossings

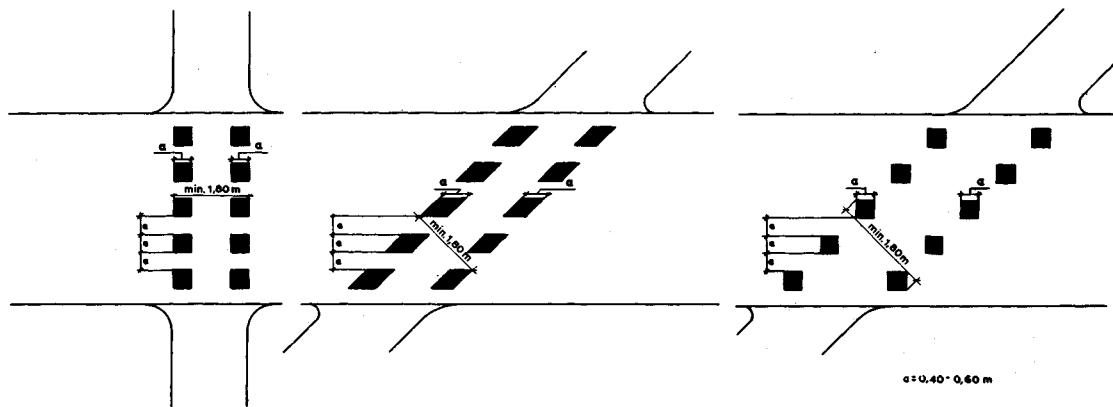

$a = 0,40 - 0,60\text{m}$
 $a \leq b \leq 2a$
 $0,80 \leq a+b \leq 1,40$

$v \leq 60\text{ km/h}$ $c \geq 2,50\text{m}$
 $v > 60\text{ km/h}$ $c \geq 4,30\text{m}$

diagram A-36

Cyclist crossings

(For two-way cycle-tracks the minimum width should be 3,00 m)

diagram A-37

T-junction where the cycle-track also has priority.

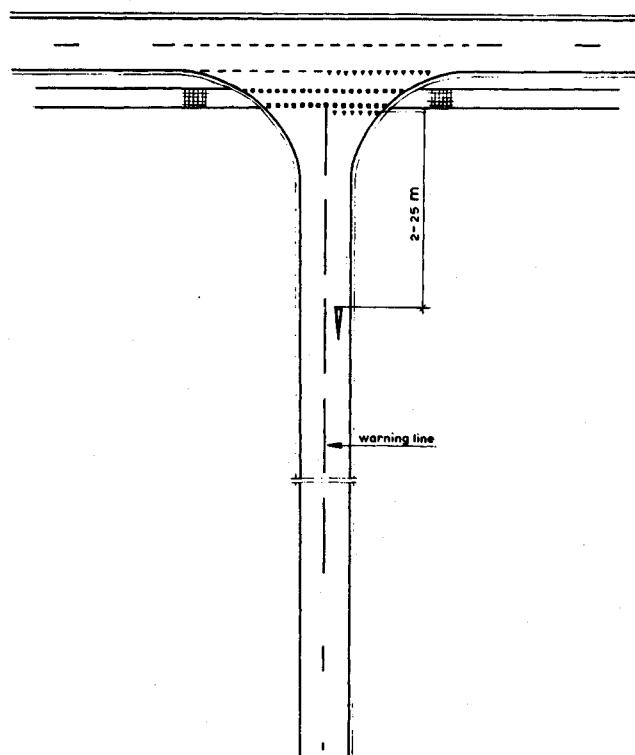
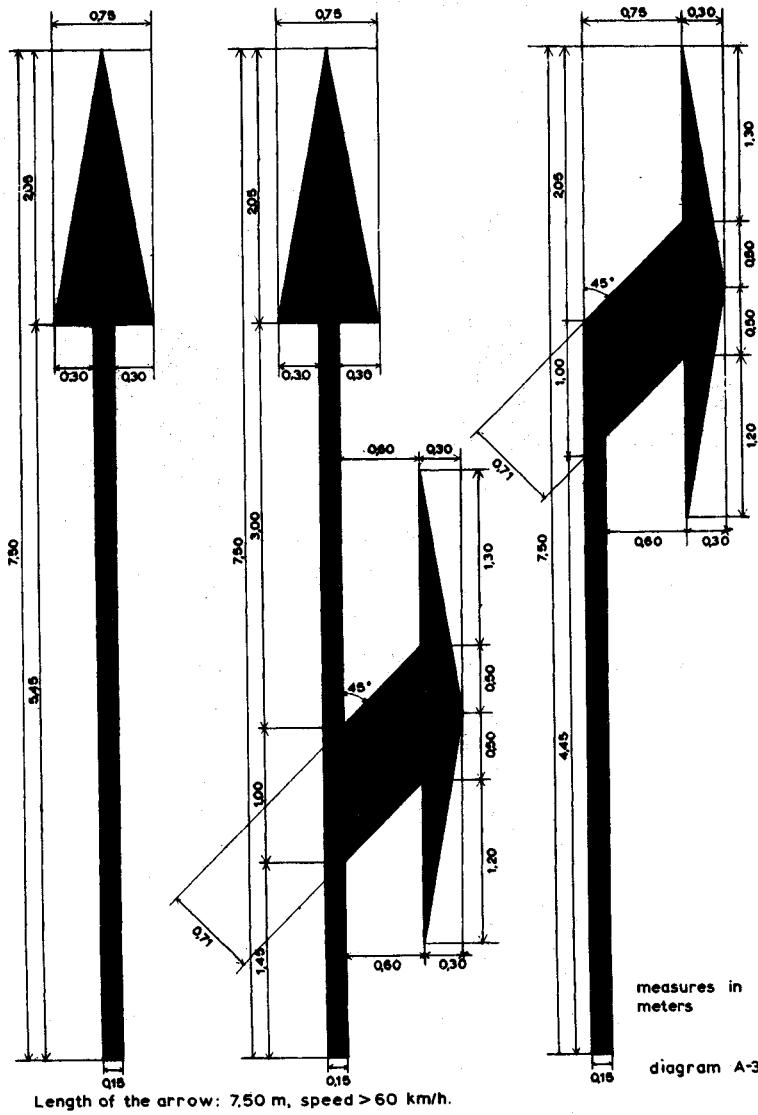
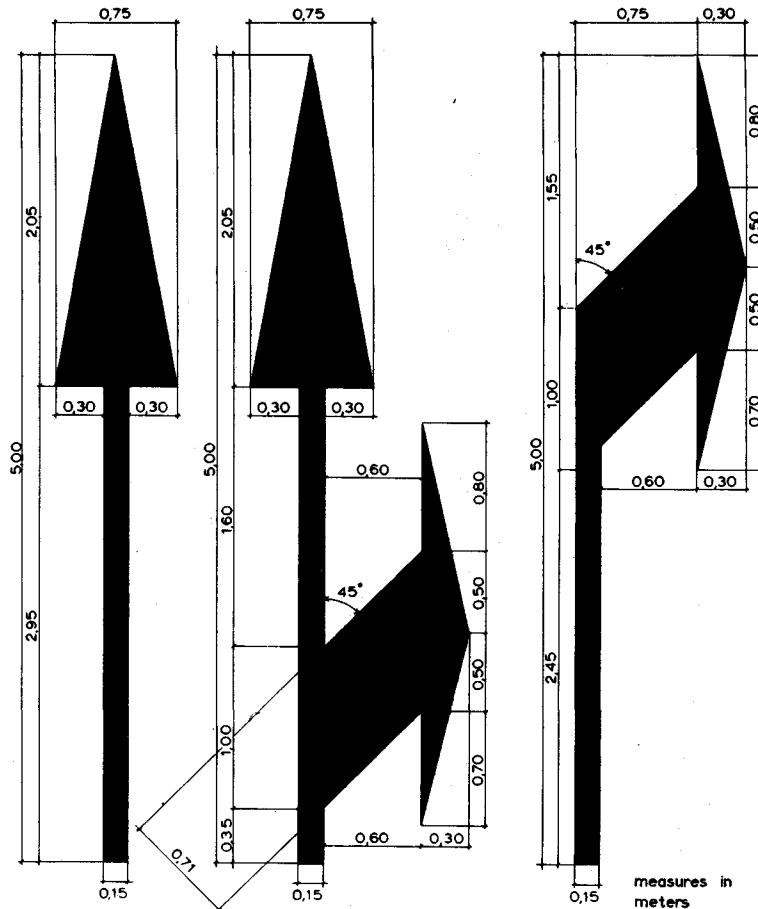

diagram A-38

Selection arrow markings

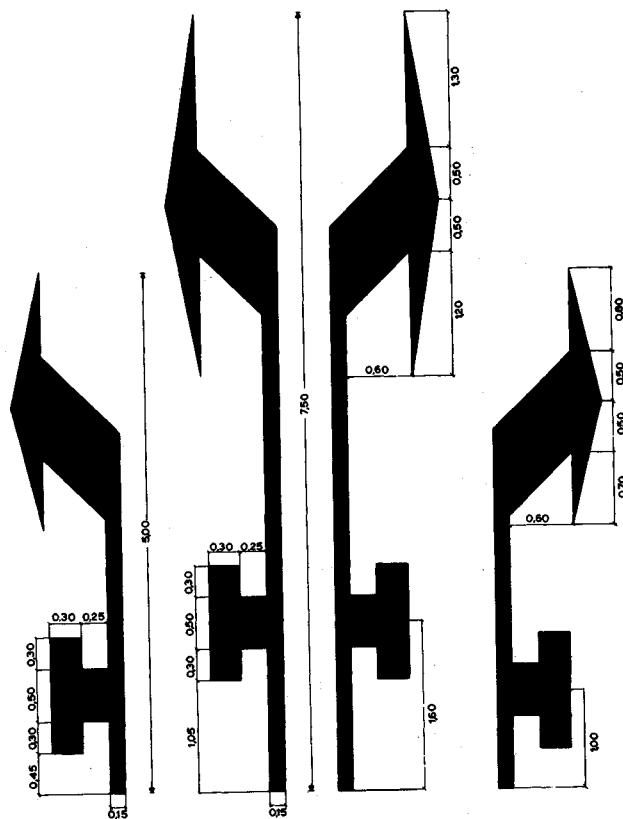
Selection arrow markings

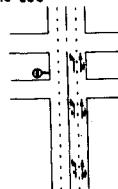
Length of the arrow: 5,00 m, speed ≤ 60 km/h

diagram A-40
scale 1:25

Selection arrow markings of two closely spaced intersections where preselection before the first intersection is necessary.

example of the use

measures in meters

diagram A-41

Example of oblique parallel lines.

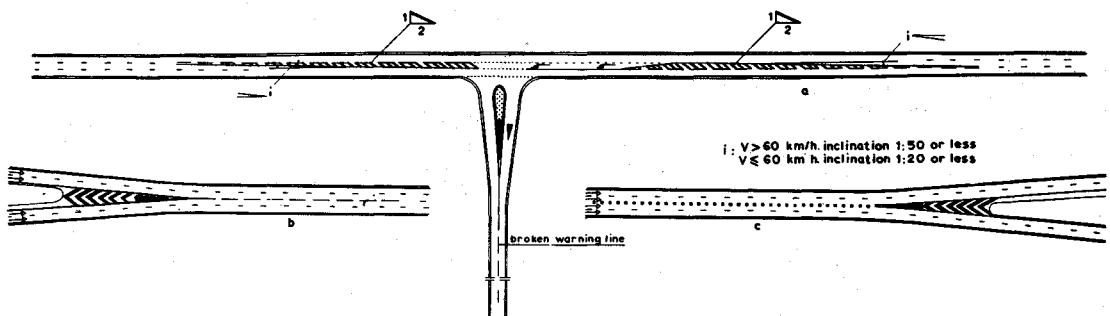
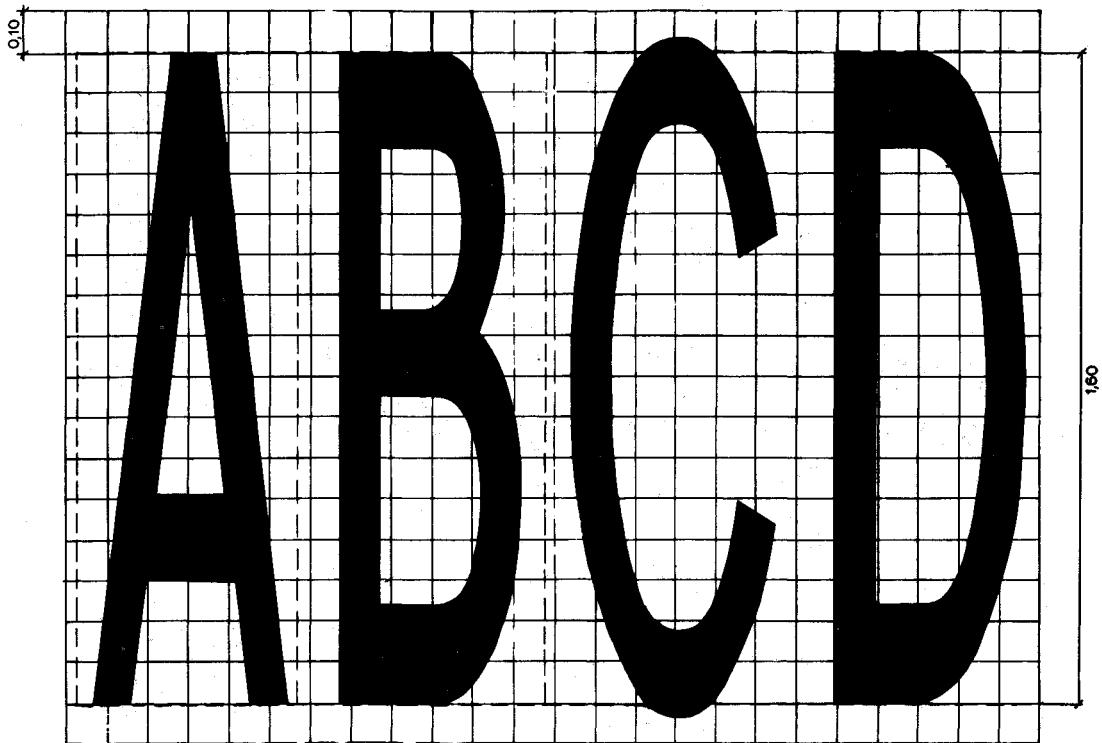
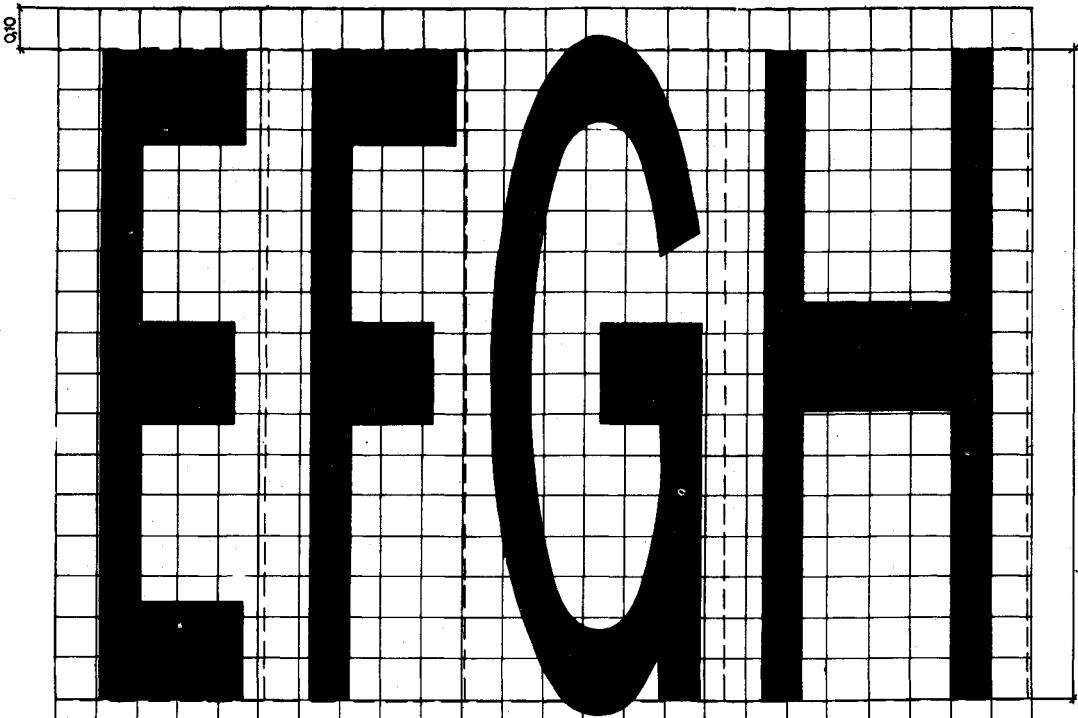

diagram A-42

Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less

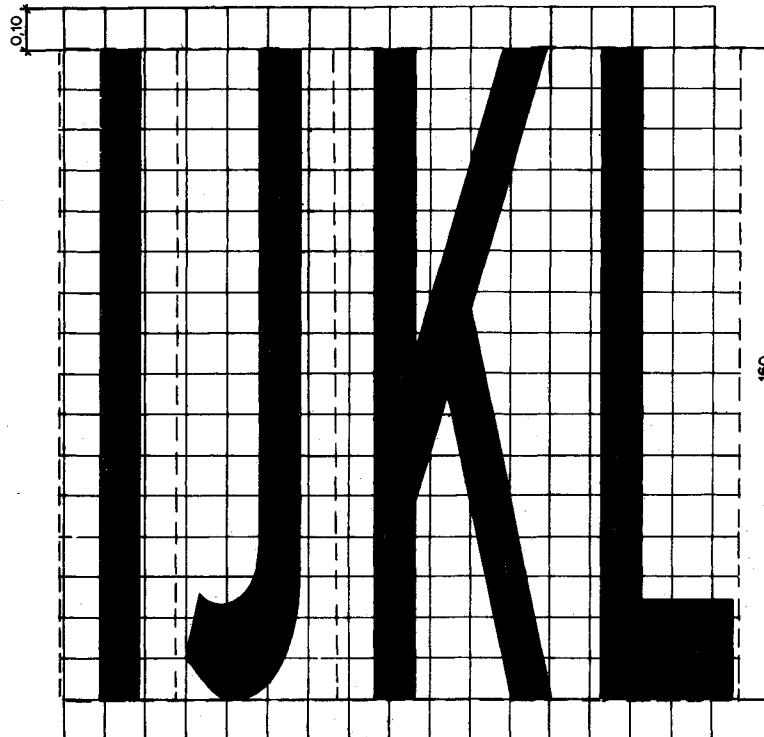
measures in meters. diagram A-43a

Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less.

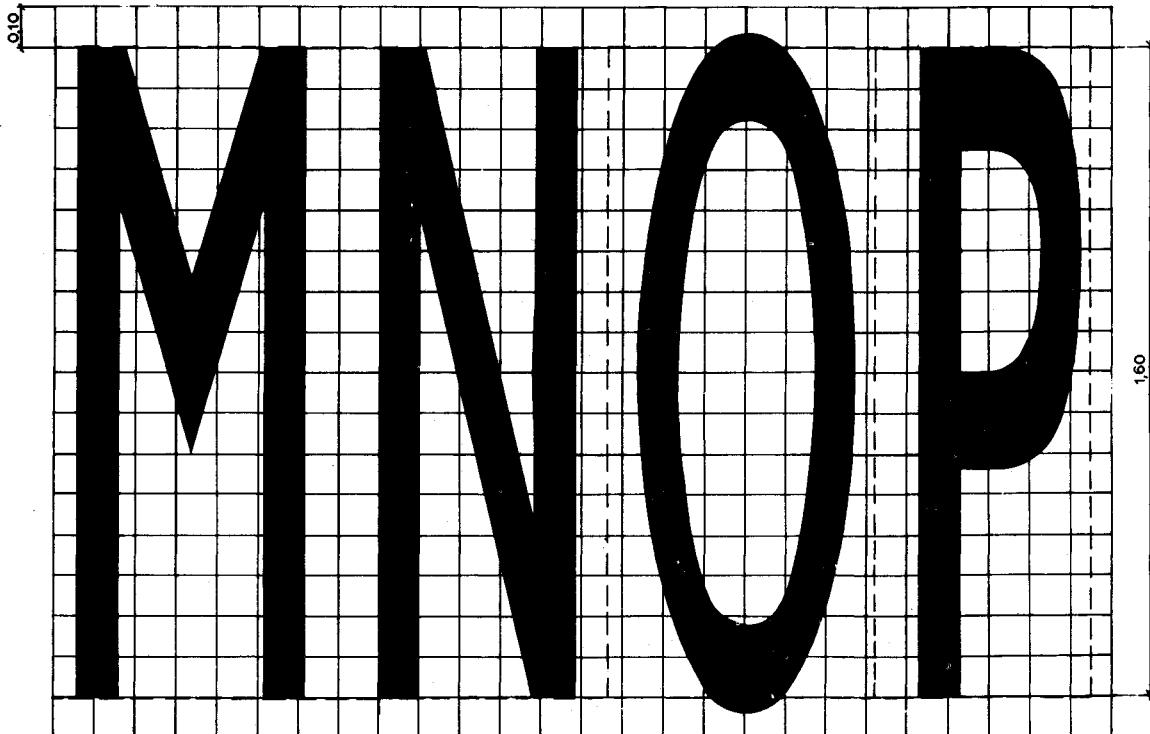
measures in meters

diagram A-43b

Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less. measures in meters

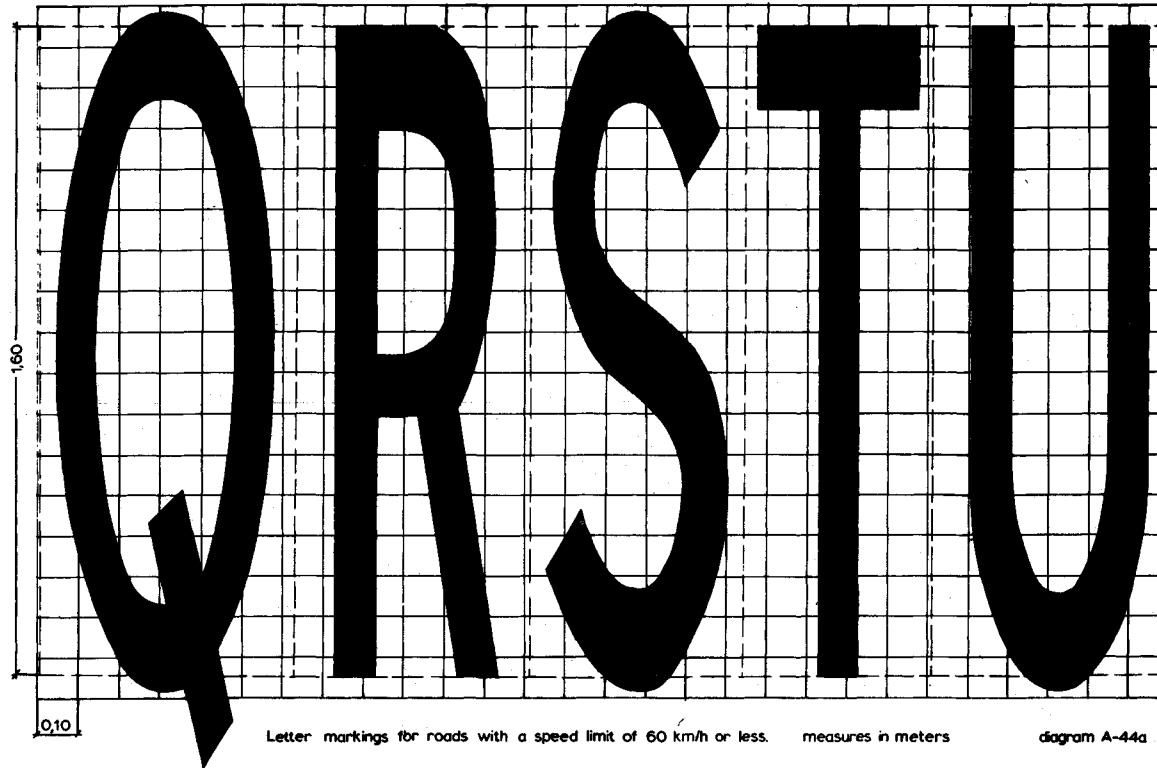
diagram A-43c

Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less.

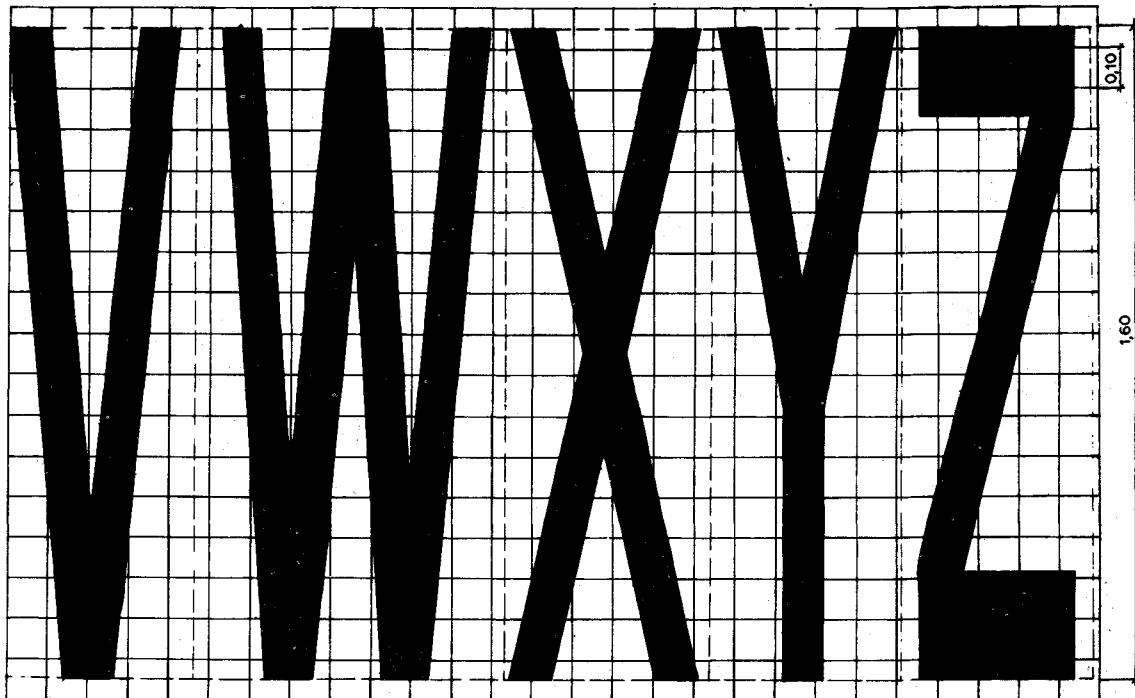
measures in meters

diagram A-43d

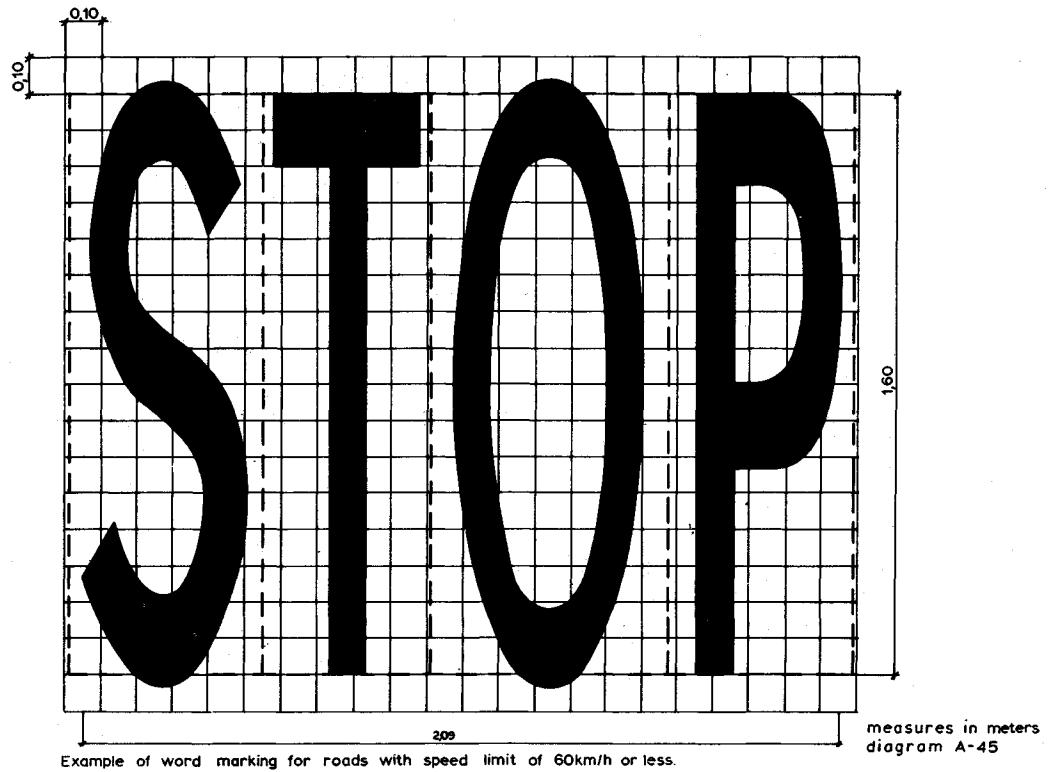
Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less. measures in meters

diagram A-44a

Letter markings for roads with a speed limit of 60 km/h or less. measures in meters

diagram A-44b

Example of word marking for roads with speed limit of 60km/h or less.

Example of word marking for roads with speed limit of 60 km/h. or less.

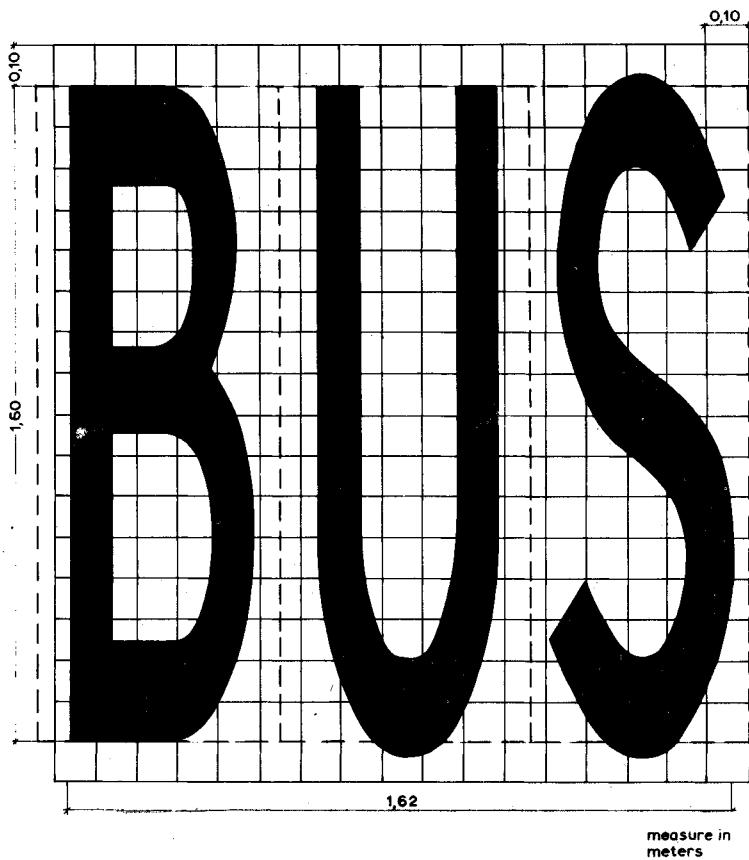

diagram A-46

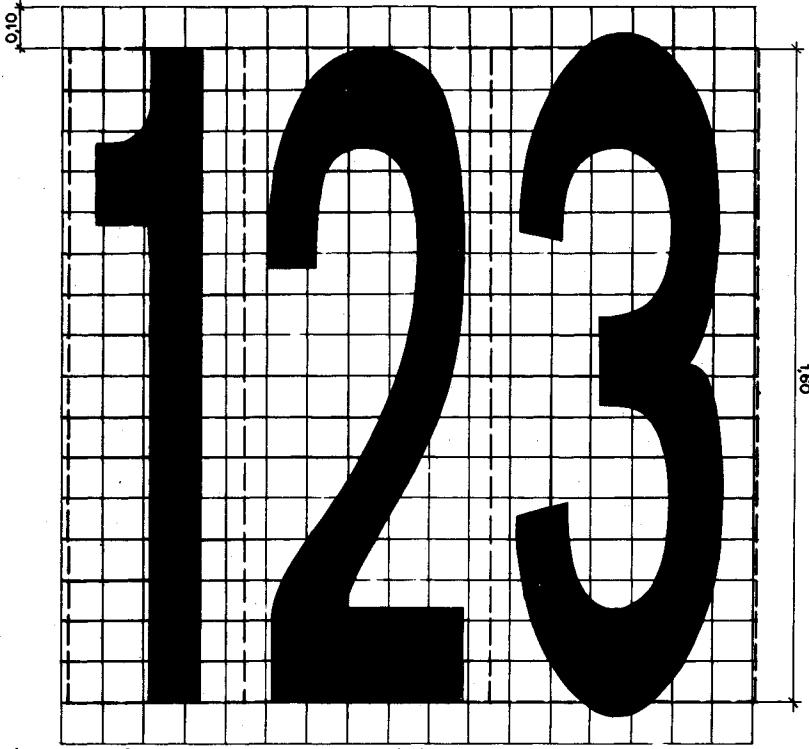

Figure markings for roads with speed limit of 60 km/h or less. measures in meters diagram A-47a

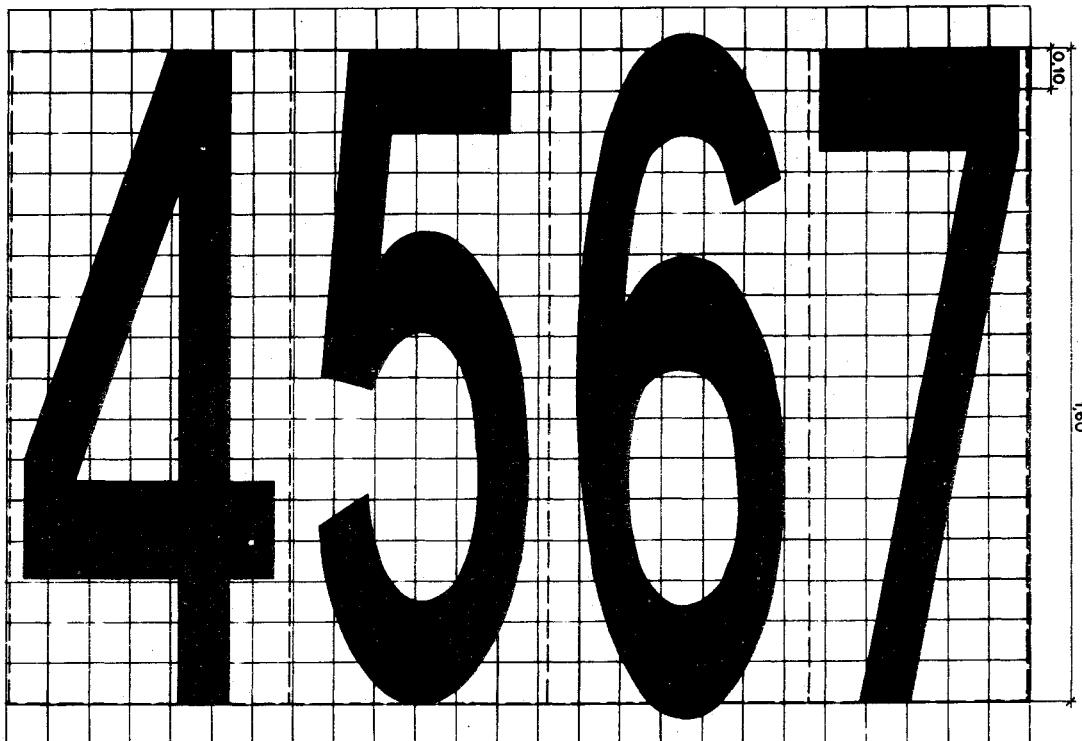

Figure markings for roads with speed limit of 60 km/h. or less.

measures in meters

diagram A-47b

010

88

160

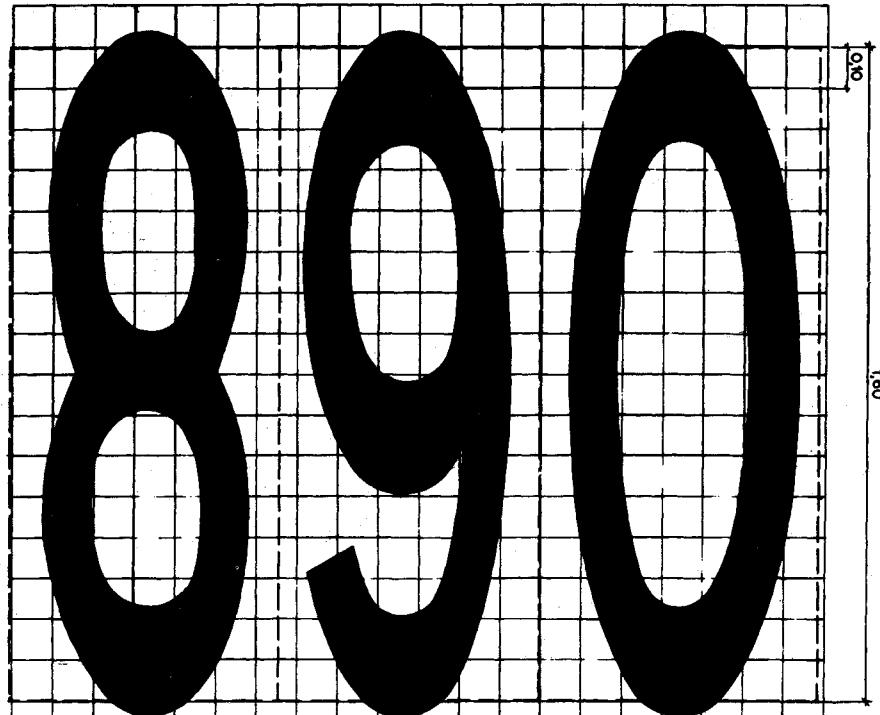
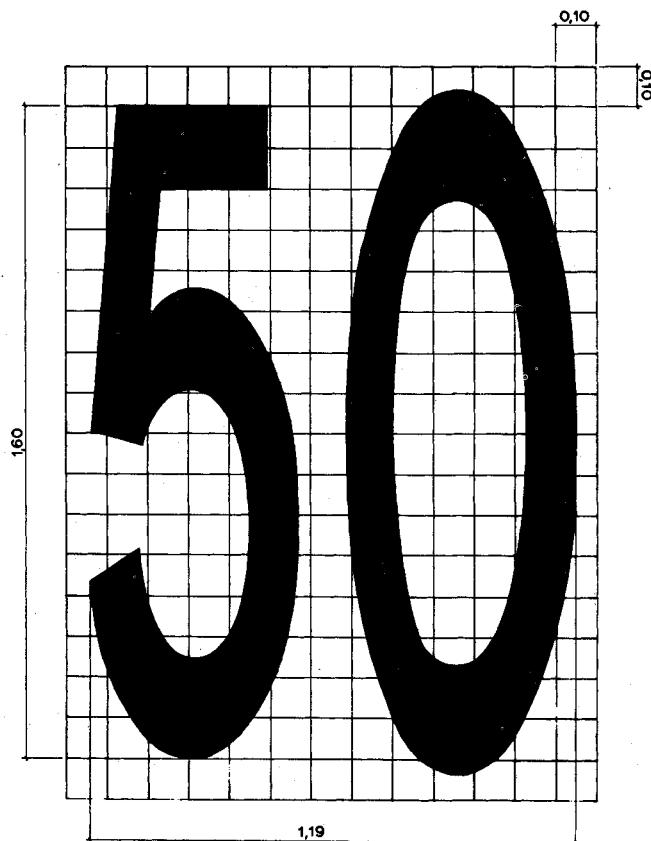

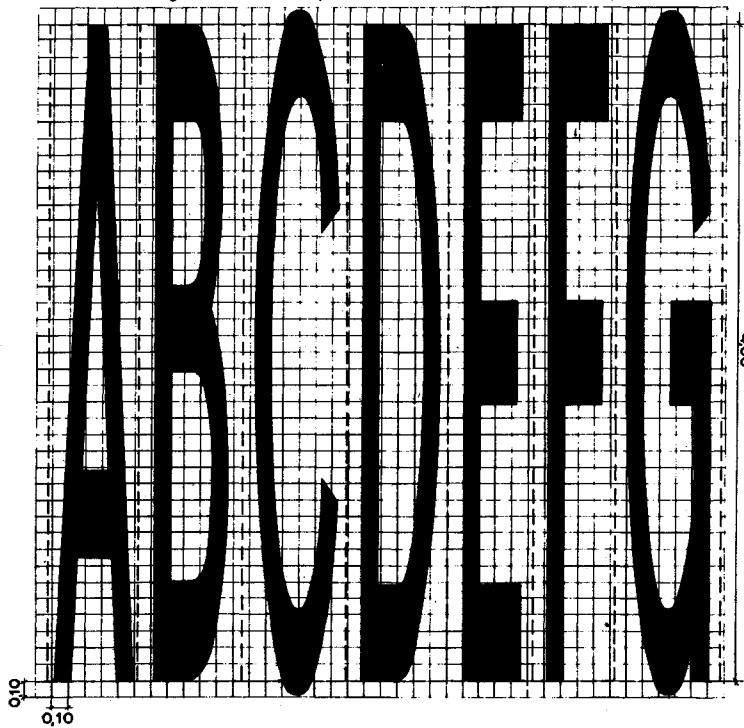
Figure markings for roads with speed limit of 60 km/h. or less measures in meters diagram A-47c

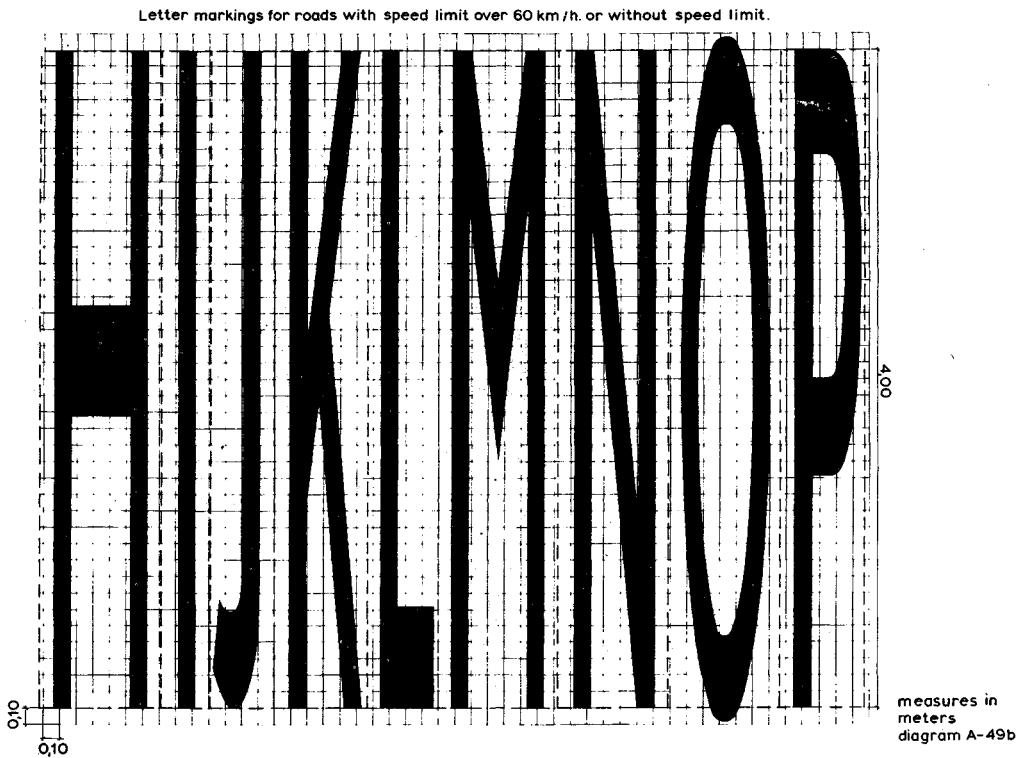
Example of figure marking for roads with speed limit of 60 km/h,
or less

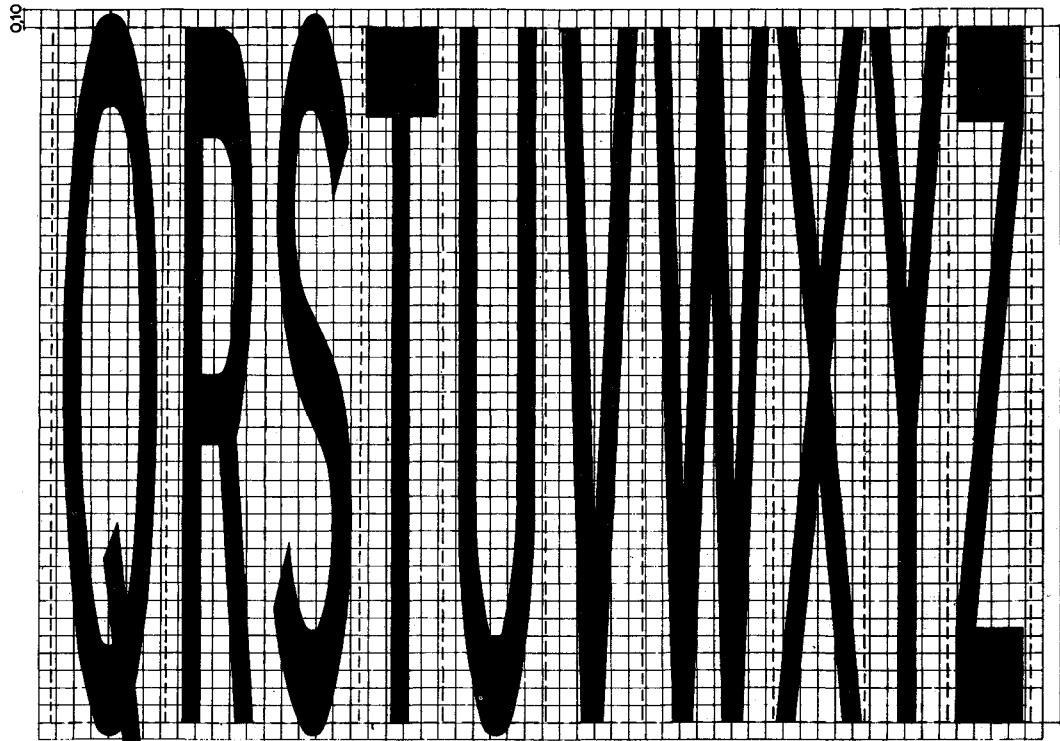

measures in
meters
diagram A-48

Letter markings for roads with speed limit over 60km/h or without speed limit.

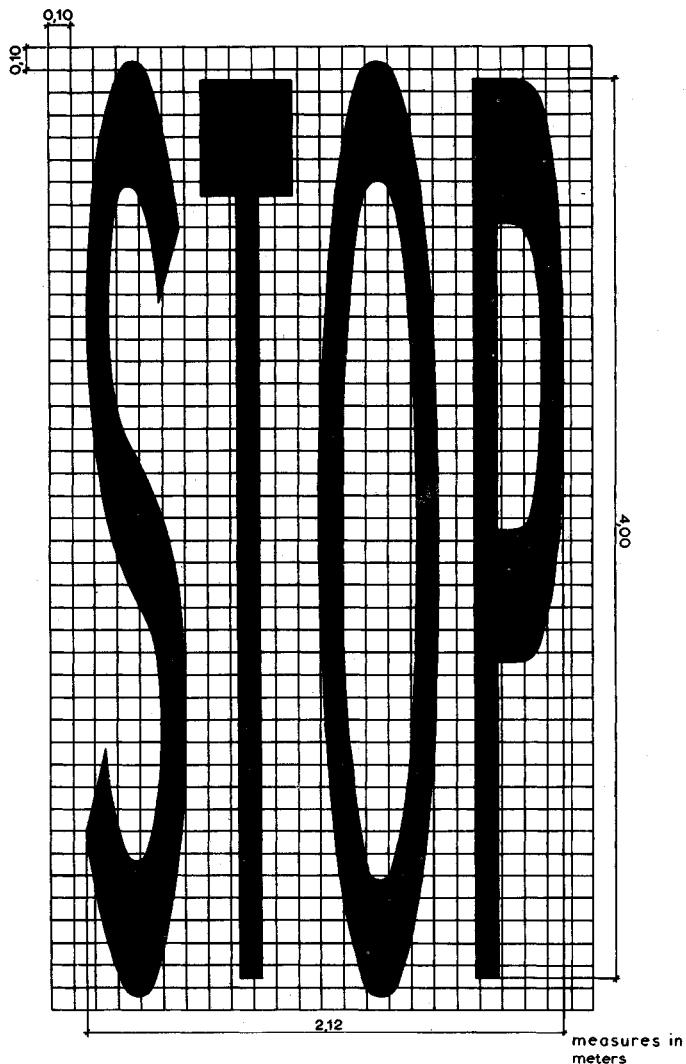

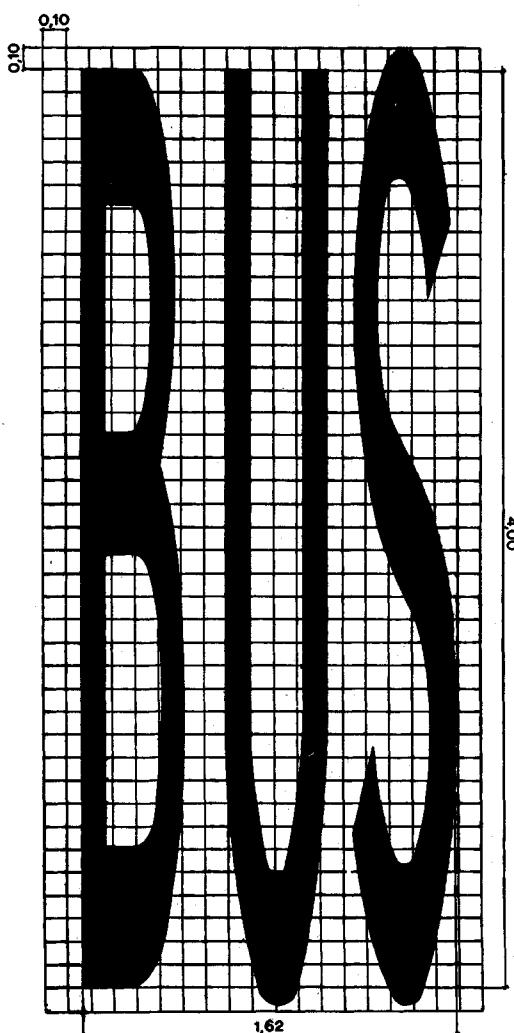

Letter markings for roads with speed limit over 60 km/h or without speed limit. measure in meters diagram A-50

Example of word marking for roads with speed limit over 60 km/h. or without speed limit.

Example of word marking for roads with speed limit over
60 km/h or without speed limit.

measures in
meters
diagram A-52

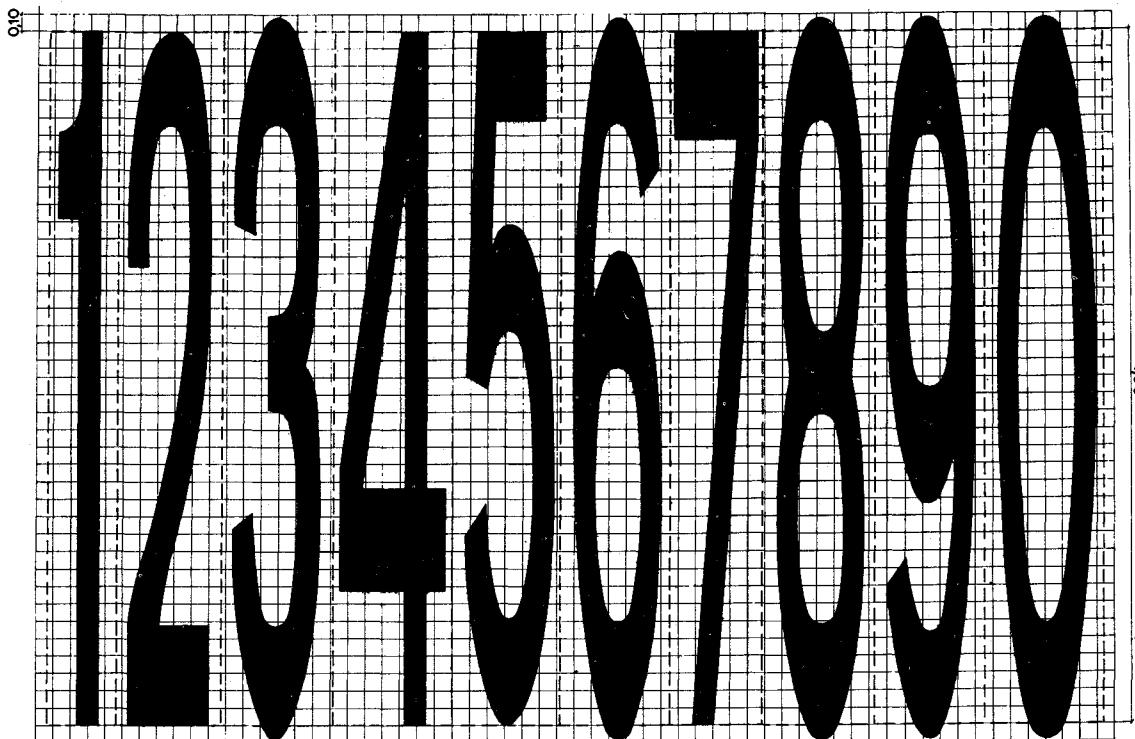
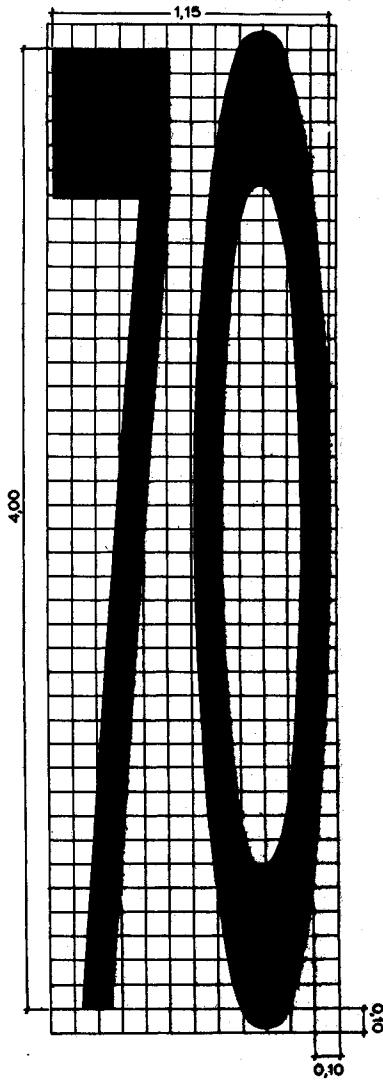

Figure markings for roads with speed limit over 60km/h or without speed limit.

measures in meters

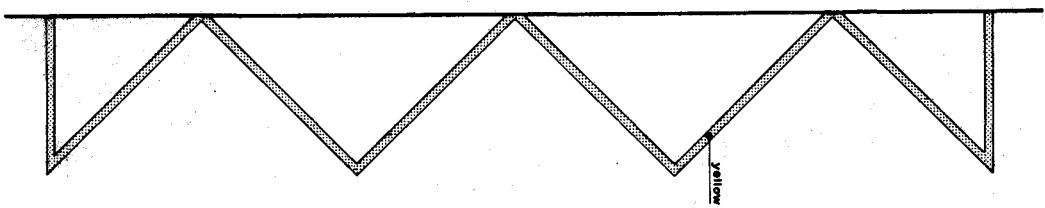
diagram A-53

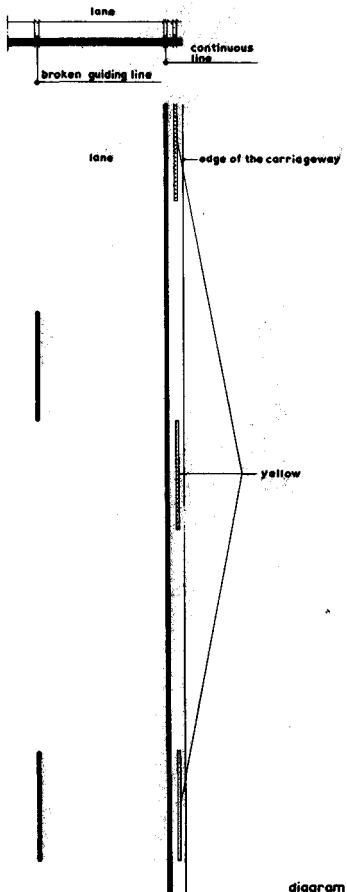
Example of figure marking for roads with speed limit
over 60 km/h. or without speed limit.

measures in
meters
diagram A-54

Marking of parking prohibition

Marking of parking prohibition.**diagram A-56**

Marking of an obstacle.

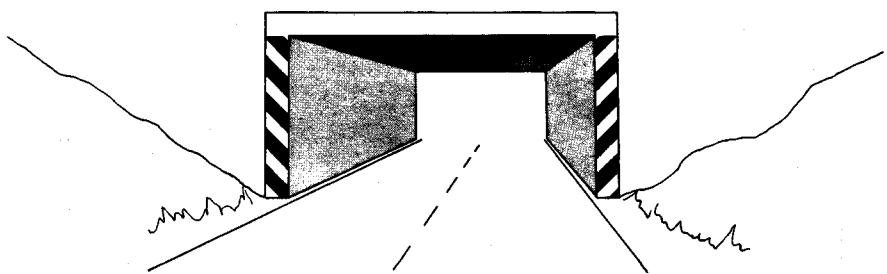

diagram A-57

C. VERTALING

Protocol inzake tekens op het wegdek, aanvulling op de Europese Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld

De Overeenkomstsluitende Partijen, die tevens Partij zijn bij het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld en bij de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld,

Geleid door de wens in Europa een grotere eenvormigheid te bereiken in de regels betreffende tekens op het wegdek,

Zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

De Overeenkomstsluitende Partijen, die tevens Partij zijn bij het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld en bij de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld, nemen passende maatregelen opdat het op hun grondgebieden geldende stelsel van tekens op het wegdek overeenkomt met de bepalingen in de Bijlage bij dit Protocol.

Artikel 2

1. Dit Protocol is tot 1 maart 1974 opengesteld voor ondertekening door Staten die het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld hebben ondertekend of daartoe zijn toegetreden en die de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld, hebben ondertekend of daartoe zijn toegetreden en die lid zijn van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties of in een adviserende hoedanigheid tot de Commissie zijn toegelaten overeenkomstig paragraaf 8 van het mandaat van de Commissie.

2. Dit Protocol dient te worden bekraftigd nadat de betrokken Staat het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld en de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld, heeft bekraftigd of daartoe is toegetreden. De akten van bekraftiging dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

3. Dit Protocol blijft opengesteld voor toetreding door alle Staten bedoeld in het eerste lid van dit artikel die Partij zijn bij het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld en bij de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld. De akten van toetreding dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal.

Artikel 3

1. Elke Staat kan bij de ondertekening of bekraftiging van dit Protocol, of bij toetreding daartoe, alsook te allen tijde daarna, door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving, verklaren dat het Protocol van toepassing wordt voor een of meer der gebieden voor welker buitenlandse betrekkingen hij verantwoordelijk is. Het Protocol wordt van toepassing voor het gebied of de gebieden genoemd in de kennisgeving dertig dagen na ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal dan wel op de datum waarop het Protocol in werking treedt voor de Staat die de kennisgeving heeft gedaan, indien dit tijdstip later valt.

2. Elke Staat die een verklaring heeft afgelegd als bedoeld in het eerste lid van dit artikel kan op elk later tijdstip door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving, verklaren dat het Protocol niet langer van toepassing zal zijn voor het in de kennisgeving genoemde gebied en het Protocol zal dan niet langer van toepassing zijn voor dit gebied met ingang van een jaar te rekenen van de datum waarop de Secretaris-Generaal de kennisgeving heeft ontvangen.

Artikel 4

1. Dit Protocol treedt in werking twaalf maanden na de datum van nederlegging van de tiende akte van bekraftiging of toetreding.

2. Voor elke Staat die dit Protocol bekraftigt of daartoe toetreedt nadat de tiende akte van bekraftiging of toetreding is nedergelegd, treedt het Protocol in werking twaalf maanden na de datum waarop deze Staat zijn akte van bekraftiging of toetreding heeft nedergelegd.

3. Indien de datum van inwerkingtreding die van toepassing is krachtens het eerste en het tweede lid van dit artikel voorafgaat aan die welke het gevolg is van de toepassing van artikel 39 van het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld, treedt dit Protocol in werking in de zin van het eerste lid van dit artikel op die van beide data welke het laatst valt.

Artikel 5

Bij zijn inwerkingtreding beëindigt en vervangt dit Protocol in de betrekkingen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen de bepalingen betreffende het Protocol nopens de verkeerstekens vervat in de Europese Overeenkomst houdende aanvulling van het Verdrag nopens het wegverkeer en het Protocol nopens de verkeerstekens van 1949, ondertekend te Genève op 16 september 1950, de Overeenkomst nopens de verkeerstekens ter aanduiding van werken op de weg, ondertekend te Genève op 16 december 1955, en de Europese Overeenkomst betreffende aanduidingen op het wegdek, ondertekend te Genève op 13 december 1957.

Artikel 6

1. Nadat dit Protocol twaalf maanden van kracht is geweest, kan elke Overeenkomstsluitende Partij een of meer wijzigingen in dit Protocol voorstellen. De tekst van de wijzigingsvoorstellen, vergezeld van een memorie van toelichting, wordt toegezonden aan de Secretaris-Generaal, die deze ter kennis van alle Overeenkomstsluitende Partijen brengt. De Overeenkomstsluitende Partijen hebben de gelegenheid hem, binnen een tijdvak van twaalf maanden te rekenen van de datum van kennisgeving, mede te delen of zij: (a) de wijziging aanvaarden; of (b) de wijziging verwerpen; of (c) wensen dat een conferentie wordt bijeengeroepen ter bestudering van de wijziging. De Secretaris-Generaal doet de tekst van de voorgestelde wijziging tevens toekomen aan alle andere Staten als bedoeld in artikel 2 van dit Protocol.

2. (a) Elke voorgestelde wijziging waarvan overeenkomstig het eerste lid van dit artikel kennis is gegeven, wordt geacht te zijn aanvaard, indien, binnen het tijdvak van twaalf maanden bedoeld in het voorgaande lid, minder dan een derde van de Overeenkomstsluitende Partijen de Secretaris-Generaal heeft medegedeeld dat zij de wijziging verwerpen, dan wel dat zij wensen dat een conferentie wordt bijeengeroepen ter bestudering van de wijziging. De Secretaris-Generaal stelt alle Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van elke aanvaarding of verwerping van elke voorgestelde wijziging en van verzoeken om een conferentie bijeen te roepen. Indien het totale aantal van dergelijke verwerpingen en verzoeken die gedurende het voorgeschreven tijdvak van twaalf maanden zijn ontvangen minder dan een derde bedraagt van het totale aantal Overeenkomstsluitende Partijen, stelt de Secretaris-Generaal alle Overeenkomstsluitende Partijen ervan in kennis dat de wijziging van kracht zal worden zes maanden na afloop van het tijdvak van twaalf maanden bedoeld in het eerste lid van dit artikel en wel voor alle Overeenkomstsluitende Partijen met uitzondering van die welke gedurende het voorge-

schreven tijdvak de wijziging hebben verworpen of hebben verzocht een conferentie bijeen te roepen om haar te bestuderen.

(b) Elke Overeenkomstsluitende Partij die gedurende genoemd tijdvak van twaalf maanden een voorgestelde wijziging heeft verworpen of heeft verzocht een conferentie bijeen te roepen om haar te bestuderen, kan te allen tijde na afloop van bedoeld tijdvak de Secretaris-Generaal ervan in kennis stellen dat zij de wijziging aanvaardt en de Secretaris-Generaal deelt deze kennisgeving aan alle andere Overeenkomstsluitende Partijen mede. De wijziging wordt dan ten aanzien van de Overeenkomstsluitende Partij die kennis heeft gegeven van het aanvaarden daarvan, van kracht zes maanden na de datum waarop de Secretaris-Generaal de kennisgeving heeft ontvangen.

3. Indien een voorgestelde wijziging niet is aanvaard overeenkomstig het tweede lid van dit artikel en indien binnen het tijdvak van twaalf maanden als bedoeld in het eerste lid van dit artikel minder dan de helft van het totale aantal Overeenkomstsluitende Partijen de Secretaris-Generaal heeft medegedeeld dat zij de voorgestelde wijziging verwerpen en indien ten minste een derde van het totale aantal Overeenkomstsluitende Partijen, maar niet minder dan vijf, hem mededeelt haar te aanvaarden dan wel wenst dat een conferentie wordt bijeengeroepen om haar te bestuderen, roept de Secretaris-Generaal een conferentie bijeen ten einde de voorgestelde wijziging of ieder ander voorstel te bestuderen, dat hem wordt voorgelegd overeenkomstig het vierde lid van dit artikel.

4. Indien een conferentie is bijeengeroepen overeenkomstig het derde lid van dit artikel, nodigt de Secretaris-Generaal alle Overeenkomstsluitende Partijen en de andere Staten bedoeld in artikel 2 van dit Protocol daartoe uit. Hij verzoekt alle tot de conferentie uitgenodigde Staten hem uiterlijk zes maanden voor de openingsdatum van de conferentie alle voorstellen voor te leggen die zij behalve de voorgestelde wijziging ook door de conferentie wensen te laten bestuderen en hij deelt dergelijke voorstellen uiterlijk drie maanden voor de openingsdatum van de conferentie mede aan alle tot de conferentie uitgenodigde Staten.

5. (a) Elke wijziging op dit Protocol wordt geacht te zijn aanvaard indien zij is aanvaard door een twee derde meerderheid van de ter conferentie vertegenwoordigde Staten, mits deze meerderheid ten minste twee derde bedraagt van de ter conferentie vertegenwoordigde Overeenkomstsluitende Partijen. De Secretaris-Generaal stelt alle Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van het aanvaarden van de wijziging en de wijziging wordt van kracht twaalf maanden na de datum van deze kennisgeving en wel voor alle Overeenkomstsluitende Partijen met uitzondering van die, welke gedurende dit

tijdvak de Secretaris-Generaal ervan in kennis hebben gesteld dat zij de wijziging verwerpen.

(b) Een Overeenkomstsluitende Partij die de wijziging gedurende genoemd tijdvak van twaalf maanden heeft verworpen kan de Secretaris-Generaal te allen tijde ervan in kennis stellen dat zij de wijziging aanvaardt, en de Secretaris-Generaal deelt deze kennisgeving mede aan alle andere Overeenkomstsluitende Partijen. De wijziging wordt ten aanzien van de Overeenkomstsluitende Partij die kennis heeft gegeven van het aanvaarden daarvan, van kracht zes maanden na ontvangst van deze kennisgeving door de Secretaris-Generaal, of aan het eind van genoemd tijdvak van twaalf maanden, welke van beide data het laatst valt.

6. Indien de voorgestelde wijziging niet wordt geacht te zijn aanvaard overeenkomstig het tweede lid van dit artikel en indien aan de in het derde lid van dit artikel voorgeschreven voorwaarden met betrekking tot het bijeenroepen van een conferentie niet is voldaan, wordt de voorgestelde wijziging geacht te zijn verworpen.

7. Onafhankelijk van de wijzigingsprocedure voorgeschreven in het eerste tot en met het zesde lid van dit artikel, kan de Bijlage bij dit Protocol bij overeenkomst tussen de bevoegde administraties van alle Overeenkomstsluitende Partijen worden gewijzigd. Indien de administratie van een Overeenkomstsluitende Partij verklaart dat haar nationale wetgeving haar verplicht haar instemming afhankelijk te stellen van de verlening van een bijzondere machting of van de goedkeuring van een wetgevend lichaam, wordt de bevoegde administratie van de betrokken Overeenkomstsluitende Partij beschouwd eerst met de wijziging van de Bijlage te hebben ingestemd op het tijdstip waarop zij de Secretaris-Generaal ervan in kennis heeft gesteld dat zij de vereiste machting of goedkeuring heeft verkregen. De overeenkomst tussen de bevoegde administraties kan bepalen dat tijdens een overgangsperiode de vroegere bepalingen van de Bijlage geheel of gedeeltelijk van kracht zullen blijven naast de nieuwe bepalingen. De Secretaris-Generaal bepaalt de datum van inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen.

8. Elke Staat deelt op het tijdstip van ondertekening of bekrafting van of toetreding tot dit Protocol de Secretaris-Generaal de naam en het adres mede van zijn ter zake van de overeenkomst bevoegde administratie zoals bedoeld in het zevende lid van dit artikel.

Artikel 7

Elke Overeenkomstsluitende Partij kan dit Protocol opzeggen door middel van een tot de Secretaris-Generaal gerichte schriftelijke kennisgeving. De opzegging wordt van kracht een jaar na de datum van

ontvangst van deze kennisgeving door de Secretaris-Generaal. Elke Overeenkomstsluitende Partij die ophoudt Partij te zijn bij het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld en bij de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld, houdt op dezelfde datum op Partij te zijn bij dit Protocol.

Artikel 8

Dit Protocol houdt op van kracht te zijn indien het aantal Overeenkomstsluitende Partijen gedurende een tijdvak van twaalf achtereenvolgende maanden minder is dan vijf, of op het tijdstip waarop het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld, of de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opengesteld, ophoudt van kracht te zijn.

Artikel 9

1. Elk geschil tussen twee of meer Overeenkomstsluitende Partijen met betrekking tot de uitlegging of toepassing van dit Protocol en dat door de partijen bij het geschil niet door onderhandelingen of door andere middelen tot regeling van een geschil kan worden opgelost, wordt onderworpen aan arbitrage indien een der bij het geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen zulks verzoekt en wordt hiertoe voorgelegd aan een of meer scheidsmannen die in onderlinge overeenstemming tussen de partijen bij het geschil wordt of worden gekozen. Indien de partijen bij het geschil niet binnen drie maanden na het verzoek om arbitrage tot overeenstemming kunnen komen omtrent de keuze van een scheidsman of van scheidsmannen, kan een van die partijen de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties verzoeken een enkele scheidsman te benoemen, aan wie het geschil ter oplossing wordt voorgelegd.

2. De uitspraak van de overeenkomstig het eerste lid van dit artikel benoemde scheidsman of scheidsmannen is bindend voor de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen.

Artikel 10

Niets in dit Protocol mag zo worden uitgelegd dat een Overeenkomstsluitende Partij daardoor zou worden belet de maatregelen te nemen die deze Partij noodzakelijk acht voor haar buitenlandse of binnenlandse veiligheid en die verenigbaar zijn met de bepalingen van het Handvest der Verenigde Naties en beperkt blijven tot de vereisten der gegeven omstandigheden.

Artikel 11

1. Elke Staat kan bij de ondertekening van dit Protocol of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding verklaren dat hij zich niet gebonden acht door artikel 9 van dit Protocol. Andere Overeenkomstsluitende Partijen zijn niet gebonden door artikel 9 met betrekking tot een Overeenkomstsluitende Partij die een zodanige verklaring heeft afgelegd.

2. Elk voorbehoud ten aanzien van dit Protocol, met uitzondering van het voorbehoud bedoeld in het eerste lid van dit artikel, is toegestaan, op voorwaarde dat het schriftelijk wordt gemaakt en dat het, indien het is gemaakt voor de nederlegging van de akte van bekrachtiging of van toetreding, in die akte wordt bevestigd.

3. Elke Staat stelt bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging van dit Protocol of bij toetreding daartoe de Secretaris-Generaal schriftelijk ervan in kennis in hoeverre een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het Verdrag inzake verkeerstekens, dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opgesteld, of ten aanzien van de Europese Overeenkomst tot aanvulling van dat Verdrag, die op 1 mei 1971 te Genève voor ondertekening werd opgesteld, tevens op dit Protocol van toepassing is. Voorbehouden ten aanzien van het Verdrag inzake verkeerstekens die niet zijn genoemd in de kennisgeving gedaan bij de nederlegging van de akte van bekrachtiging van dit Protocol of bij toetreding daartoe worden als niet van toepassing op dit Protocol beschouwd.

4. De Secretaris-Generaal deelt de voorbehouden en kennisgevingen krachtens dit artikel mede aan alle Staten bedoeld in artikel 2 van dit Protocol.

5. Elke Staat die een verklaring heeft afgelegd, een voorbehoud heeft gemaakt of een kennisgeving heeft gedaan krachtens dit artikel kan deze te allen tijde intrekken door middel van een tot de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving.

6. Elk voorbehoud gemaakt overeenkomstig het tweede lid of ter kennis gebracht overeenkomstig het derde lid van dit artikel,

(a) wijzigt voor de Overeenkomstsluitende Partij die het voorbehoud heeft gemaakt of ter kennis gebracht, de bepalingen van het Protocol waarop het voorbehoud betrekking heeft, zulks overeenkomstig de draagwijde van het voorbehoud;

(b) wijzigt deze bepalingen in dezelfde mate voor de andere Overeenkomstsluitende Partijen ten aanzien van hun betrekkingen met de Overeenkomstsluitende Partij die het voorbehoud heeft gemaakt of ter kennis gebracht.

Artikel 12

Behalve de verklaringen, kennisgevingen en mededelingen bedoeld in de artikelen 6 en 11 van dit Protocol, stelt de Secretaris-Generaal de Overeenkomstsluitende Partijen en de andere Staten bedoeld in artikel 2 in kennis van:

- (a) ondertekeningen, bekrachtigingen en toetredingen ingevolge artikel 2;
- (b) kennisgevingen en verklaringen ingevolge artikel 3;
- (c) de data waarop dit Protocol in werking treedt overeenkomstig artikel 4;
- (d) de datum waarop de wijzigingen van dit Protocol van kracht worden overeenkomstig artikel 6, tweede, vijfde en zevende lid;
- (e) opzeggingen ingevolge artikel 7;
- (f) de beëindiging van dit Protocol ingevolge artikel 8.

Artikel 13

Na 1 maart 1974 wordt het oorspronkelijke exemplaar van dit Protocol nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties die voor eensluidend gewaarmerkte afschriften daarvan toezendt aan alle Staten bedoeld in artikel 2 van dit Protocol.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, hiertoe behoorlijk gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN te Genève, 1 maart 1973, in een enkel exemplaar in de Engelse, de Franse en de Russische taal, welke teksten gelijkelijk authentiek zijn.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 16 van dit Tractatenblad.)

Bijlage

1. Voor de toepassing van deze Bijlage wordt onder „Verdrag” verstaan het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opengesteld.

2. Deze Bijlage omvat alleen de aanvullingen op en wijzigingen van de overeenkomstige bepalingen van het Verdrag.

3. Ad artikel 26 van het Verdrag

Tweede lid

Toegevoegde alinea, in te voegen onmiddellijk na paragraaf (b) van dit lid

Deze toegevoegde alinea wordt als volgt gelezen:

„Er kunnen dubbele onderbroken strepen worden gebruikt om een rijstrook of rijstroken aan te geven waarin de richting van de verkeersstroom kan worden omgekeerd overeenkomstig artikel 23, elfde lid, van het Verdrag.”

Vierde lid

Toegevoegde zinsnede, in te voegen aan het einde van dit lid

Na invoeging van deze zinsnede wordt het lid als volgt gelezen:

„Voor de toepassing van dit artikel worden strepen in de lengterichting niet als zodanig beschouwd, indien zij worden gebruikt om de zijkanten van de rijbaan aan te geven ten einde deze beter zichtbaar te maken, indien zij een geheel vormen met strepen die dwars op het wegdek zijn aangebracht om er parkeerplaatsen op de rijbaan mee aan te duiden, of indien zij een verbod of beperking van het stilstaan of parkeren aangeven.”

4. Ad artikel 27 van het Verdrag

Eerste lid

Twee vlak naast elkaar lopende doorgetrokken strepen dienen niet te worden gebruikt om de stopstreep aan te geven.

Derde lid

Twee vlak naast elkaar aangebrachte onderbroken strepen dienen niet te worden gebruikt om de lijn aan te geven die voertuigen gewoonlijk niet mogen overschrijden wanneer zij voorrang geven op grond van teken B,1 VOORRANG VERLENEN.

Vijfde lid

Dit lid wordt als volgt gelezen:

„Om oversteekplaatsen voor fietsers aan te duiden dienen onderbroken strepen bestaande uit vierkanten of parallelogrammen te worden gebruikt.”

5. Ad artikel 28 van het Verdrag

Toegevoegde alinea's, in te voegen onmiddellijk na het derde lid van dit artikel

Deze alinea's worden als volgt gelezen:

„Een doorgetrokken streep op de stoerstrand of aan de zijkant van de rijbaan betekent dat over de gehele lengte van die streep en aan de zijde van de rijbaan waar de streep is aangebracht, het stilstaan en het parkeren zijn verboden of zijn onderworpen aan op andere wijze aangegeven beperkingen.

Een onderbroken streep op de stoerstrand of aan de zijkant van de rijbaan betekent dat over de gehele lengte van die streep en aan de zijde van de rijbaan waar de streep is aangebracht, het parkeren is verboden of is onderworpen aan op andere wijze aangegeven beperkingen.

Het aanduiden van een rijstrook door een doorgetrokken of onderbroken streep, te zamen met tekens of woordtekens aangebracht op het wegdek die bepaalde categorieën voertuigen, zoals bussen, taxi's, enz. aanduiden, betekent dat het gebruik van de rijstrook is voorbehouden aan de aldus aangeduide voertuigen.”

6. Ad artikel 29 van het Verdrag*Tweede lid*

Dit lid wordt als volgt gelezen:

„De tekens op het wegdek dienen wit te zijn. Onder „wit” wordt mede verstaan tinten zilver of lichtgrijs. Evenwel:

- kunnen tekens die plaatsen aangeven waar het parkeren is toegestaan of beperkt, blauw zijn;
- dienen zigzagstrepen die plaatsen aangeven waar het parkeren is verboden, geel te zijn;
- dient de doorgetrokken of onderbroken streep op de stoerstrand of aan de zijkant van de rijbaan om aan te geven dat het stilstaan of het parkeren is verboden of beperkt, geel te zijn.”

Toegevoegde alinea's, in te voegen onmiddellijk na het tweede lid van dit artikel

Deze alinea's worden als volgt gelezen:

„Indien een gele streep wordt gebruikt om een verbod of beperkingen op het stilstaan of het parkeren aan te geven, dient de gele

streep, indien er een witte streep ter aanduiding van de zijkant van de rijbaan is, aan de buitenkant van en naast de witte streep te worden aangebracht.

Indien het noodzakelijk is tijdelijk en voor korte duur de verkeersregel die wordt gesymboliseerd door de permanent aangebrachte tekens op te heffen en indien hiertoe de permanent aangebrachte tekens door andere tekens worden vervangen, dienen alle tijdelijke tekens in een andere kleur te zijn dan die welke gewoonlijk wordt gebruikt voor het richten van het verkeer of voor het verbieden of beperken van het stilstaan of het parkeren. Bij voorkeur dienen wegspikers die reflectoren bevatten, te worden gebruikt om de tijdelijke tekens op het wegdek meer te doen opvallen.”

7. Ad Bijlage 8 bij het Verdrag (Op het wegdek aangebrachte tekens) – **Hoofdstuk II** (Tekens in de lengterichting van de weg) (diagram A-1)

A. Afmetingen

Paragraaf 2

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De breedte van doorgetrokken of onderbroken strepen die worden gebruikt voor tekens in de lengterichting van de weg dient ten minste 10 cm te zijn. De breedte van een onderbroken streep die wordt gebruikt ter aanduiding van de scheiding tussen een rijstrook voor doorgaand verkeer en een invoegstrook, een uitrijstrook of een combinatie van een invoegstrook en een uitrijstrook, dient ten minste het dubbele te zijn van die van een gewone onderbroken streep.”

Paragraaf 5

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„(a) Een onderbroken streep gebruikt voor het leiden van het verkeer overeenkomstig artikel 26, tweede lid, letter (a), onder (i), van het Verdrag, dient te bestaan uit strepen met een lengte van ten minste 1 m. De lengte van de open stukken dient gewoonlijk twee tot vier maal de lengte van de strepen te belopen. De lengte van de open stukken dient niet groter te zijn dan 12 m.

(b) De lengte van de strepen van een onderbroken streep gebruikt voor waarschuwingen overeenkomstig artikel 26, tweede lid, letter (a), onder (ii), van het Verdrag, dient twee tot vier maal de lengte van de open stukken te belopen.”

Paragraaf 6

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Een doorgetrokken streep dient ten minste 20 m te zijn.”

B. Tekens die rijstroken aangeven

Het onderscheid tussen (i) „Buiten de bebouwde kom” en (ii) „Binnen de bebouwde kom” is niet van toepassing.

Paragraaf 8, eerste zin

Deze zin wordt als volgt gelezen: „Op rijbanen bestemd voor verkeer in beide richtingen met twee rijstroken dient het midden van de rijbaan te zijn aangegeven door een streep in de lengterichting (diagram A-2).”

Paragraaf 9

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Op rijbanen bestemd voor verkeer in beide richtingen met drie rijstroken dienen de rijstroken als algemene regel te zijn aangegeven door onderbroken strepen (diagram A-3). Een of twee doorgetrokken strepen of een onderbroken streep naast een doorgetrokken streep dienen slechts in bepaalde gevallen te worden gebruikt. Twee doorgetrokken strepen kunnen worden gebruikt op toegangswegen tot heuveltoppen, kruisingen en gelijkvloerse oversteekplaatsen en wanneer het zicht beperkt is.”

Paragraaf 10

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Op rijbanen bestemd voor verkeer in beide richtingen met meer dan drie rijstroken, dienen beide verkeersrichtingen van elkaar te zijn gescheiden door een doorgetrokken streep. Op toegangswegen tot gelijkvloerse oversteekplaatsen en in andere bijzondere omstandigheden kunnen evenwel twee doorgetrokken strepen worden gebruikt. De rijstroken dienen te worden aangegeven door onderbroken strepen (diagram A-4). Wanneer slechts één doorgetrokken streep wordt gebruikt, dient deze breder te zijn dan de rijstrookstrepen die op hetzelfde weggedeelte worden gebruikt.”

Paragraaf 11

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Indien de toegevoegde alinea ingevoegd na artikel 26, tweede lid, letter (b) van het Verdrag, wordt toegepast, kan elke zijkant van de omkeerbare strook (stroken) worden aangegeven door een dubbele onderbroken waarschuwingssreep gebruikt overeenkomstig artikel 26, tweede lid, letter (a) onder (ii) van het Verdrag (diagrammen A-5 en A-6).”

Toegevoegde paragraaf, in te voegen onmiddellijk na paragraaf 11

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Diagram A-7 geeft een voorbeeld van de aanduiding van een weg met eenrichtingverkeer. Diagram A-8 geeft een voorbeeld van de aanduiding van een rijbaan van een autosnelweg.”

Paragraaf 13

De woorden „diagrammen 2 en 3” dienen te worden gelezen als: „diagram A-31”.

Toegevoegde paragraaf, in te voegen na paragraaf 13

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De diagrammen A-9 en A-10 geven voorbeelden van de aanduiding van invoegstroken en uitrijstroken. Diagram A-11 geeft een voorbeeld van de aanduiding van een combinatie van een invoegstrook en een uitrijstrook.”

*C. Tekens voor bepaalde situaties**Paragraaf 14*

De woorden „diagram 4” en „diagrammen 5 en 6” dienen te worden vervangen door „diagram A-33”.

Paragraaf 15

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„‘Gezichtsveld’ betekent de afstand waarop een voorwerp van een bepaalde hoogte, dat op de rijbaan is geplaatst, kan worden gezien door een waarnemer op de rijbaan wiens ogen op dezelfde hoogte of lager zijn.¹⁾ In gevallen waar het nodig is het gebruik van dat deel van de rijbaan te verbieden, dat bestemd is voor verkeer uit tegengestelde richting op bepaalde kruisingen, of daar waar het gezichtsveld is beperkt (heuveltop, bocht in de weg, enz.) of op weggedeelten waar de rijbaan smal is of een andere eigenaardigheid vertoont, dienen beperkingen te worden toegepast voor weggedeelten waar het zicht minder bedraagt dan een zeker minimum M, en wel met behulp van doorgetrokken strepen volgens diagrammen A-12 tot A-19. Wanneer plaatselijke omstandigheden het gebruik van doorgetrokken strepen onmogelijk maken, dienen waarschuwingsstrepen overeenkomstig artikel 26, tweede lid, letter (a) onder (ii), van het Verdrag te worden gebruikt.”

Paragraaf 16

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De waarde die voor M dient te worden aangenomen is afhankelijk van de situatie op de weg en de verkeersomstandigheden. In de diagrammen A-12 tot A-19 is A (of D) het punt waar het gezichtsveld kleiner wordt dan M, terwijl C (of B) het punt is waar het gezichtsveld groter wordt dan M.”

¹⁾ Gezien de huidige modellen voertuigen wordt voorgesteld 1 m te beschouwen als de hoogte van het oog en 1,20 m als de hoogte van het voorwerp.

Paragraaf 17

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De diagrammen A-12 (a), A-12 (b), A-13 (a), A-15 en A-16 geven voorbeelden van de aanduiding van wegen met twee rijstroken in verschillende gevallen (bocht of neerwaartse helling, het al dan niet aanwezig zijn van een centraal gebied waar het gezichtsveld groter is dan M in beide richtingen).”

Paragraaf 18

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Voor wegen met drie rijstroken zijn twee methoden mogelijk:

(a) de rijbaan kan worden teruggebracht tot twee bredere rijstroken, een werkwijze waaraan de voorkeur kan worden gegeven indien het verkeer op de weg in hoofdzaak bestaat uit tweewielige voertuigen en/of indien het tot twee rijstroken teruggebrachte weggedeelte betrekkelijk kort is en ver verwijderd van een soortgelijk ander weggedeelte (diagrammen A-12 (c), A-12 (d), A-13 (b), A-17 en A-18).

(b) Om de volledige breedte van de rijbaan te benutten, kunnen aan één van de beide verkeersrichtingen twee stroken worden gegeven. Bij verticale bogen dient de bevoordeerde richting de opwaartse te zijn. Diagram A-12 (e) geeft een voorbeeld van een heuveltop waar de gedeelten AB en CD niet samenvallen. Daar waar zij wel samenvallen, belet deze soort aanduiding het inhalen in het centrale gedeelte waar het gezichtsveld in beide richtingen voldoende is. Ten einde dit te vermijden kan de aanduiding van diagram A-13 (c) worden gebruikt. Diagram A-14 toont de aanduiding van een convexe verandering van een helling. De aanduiding is dezelfde, ongeacht of AB en CD samenvallen. In bochten die gecombineerd zijn met een vrij sterke helling kunnen dezelfde beginseilen worden gehouden. In vlak liggende bochten kunnen twee rijstroken worden gegeven aan voertuigen die aan de buitenzijde van de bocht rijden, daar zulke voertuigen beter zicht hebben wanneer zij inhalen. Diagram A-19 geeft een voorbeeld van zulk een aanduiding, die dezelfde is ongeacht of AB en CD samenvallen.”

Paragrafen 19 tot en met 21

De bepalingen van deze paragrafen zijn niet van toepassing.

Paragraaf 22, eerste zin

Deze zin wordt als volgt gelezen: „Op diagrammen A-20 en A-21, die de strepen tonen die worden gebruikt om een verandering van de beschikbare breedte van de rijbaan aan te geven, en op diagram A-22 dat een belemmering toont of het begin van een verkeerseiland dat

het noodzakelijk maakt van de doorgetrokken streep (strepen) af te wijken, dient de hoek van de streep (strepen) bij voorkeur 1/50 of minder te zijn op wegen waar snel wordt gereden en 1/20 of minder op wegen waar de snelheid 60 km per uur niet te boven gaat.”

Paragraaf 23

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Een doorgetrokken streep dient te worden voorafgegaan door een waarschuwingsstreep overeenkomstig artikel 26, tweede lid, letter (a), onder (ii) van het Verdrag, over een afstand van ten minste 100 m op wegen waar snel wordt gereden en van ten minste 50 m op wegen waar de snelheid 60 km per uur niet te boven gaat. Deze waarschuwingsstreep kan worden aangevuld of vervangen door afbuigen-de pijlen. Diagrammen A-23 en A-24 geven voorbeelden van zulke pijlen. Wanneer meer dan twee pijlen worden gebruikt, dient de afstand tussen de achtereenvolgende pijlen kleiner te worden naarmate men het gevaar nadert (diagrammen A-25 en A-26).”

D. Kantstrepes die de zijkant van de rijbaan aangeven

Paragraaf 26

Toegevoegde zinnen, in te voegen aan het einde van deze paragraaf

Deze zinnen worden als volgt gelezen: „De breedte van de kantstreep dient ten minste 0,10 m te zijn. De breedte van de kantstreep op een autosnelweg of een soortgelijke weg dient ten minste 0,15 m te zijn.”

E. Markering van belemmeringen

Paragraaf 27

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De diagrammen A-22 en A-27 geven voorbeelden van de tekens die moeten worden gebruikt bij een verkeersheuvel of bij enige andere belemmering op de rijbaan.”

F. Geleidestrepes en pijlen op kruisingen

Paragraaf 28

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Bij bepaalde kruisingen kunnen, indien het wenselijk is dat aan bestuurders wordt aangegeven hoe zij, in landen waar het verkeer rechts houdt, linksaf dienen te slaan, of hoe zij in landen waar het verkeer links houdt, rechtsaf dienen te slaan, geleidestrepes of pijlen worden gebruikt. De aanbevolen lengte van strepen en open stukken is 0,50 m (diagrammen A-28 en A-29). De op diagram

A-29 (a) getoonde geleidestrepen kunnen worden aangevuld door pijlen. De op diagram A-29 (b) getoonde pijlen kunnen worden aangevuld door geleidestrepen.”

8. Ad bijlage 8 bij het Verdrag (Op het wegdek aangebrachte tekens) – **Hoofdstuk III** (Tekens dwars op de weg)

B. Stopstrepen

Paragraaf 30

Aan het einde van deze paragraaf dient een verwijzing naar diagram A-30 te worden toegevoegd.

Paragraaf 32

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Stopstrepen kunnen worden aangevuld door strepen in de lengterichting (diagram A-31). Zij kunnen ook worden aangevuld door het woord STOP op het wegdek (diagram A-32).”

C. Strepen die aangeven waar bestuurders voorrang moeten verlenen

Paragraaf 33

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De minimumbreedte van deze strepen dient 20 cm te zijn en de maximumbreedte 60 cm (diagram A-34 (a)). De lengte van de strepen dient ten minste tweemaal hun breedte te belopen. De streep mag worden vervangen door een rij driehoeken, naast elkaar op het wegdek aangebracht, zodanig, dat de toppen wijzen in de richting van de bestuurder die voorrang moet verlenen. De bases van deze driehoeken dienen ten minste 40 cm lang te zijn en ten hoogste 60 cm en de hoogtelijn dient ten minste 60 cm en ten hoogste 70 cm te zijn (diagram A-34 (b)).”

Paragraaf 35

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De tekens zoals bedoeld in bovenstaande paragraaf 34 kunnen worden aangevuld door een driehoek die op het wegdek is aangebracht, zoals getoond in de voorbeelden in diagrammen A-34 en A-35.”

D. Voetgangersoversteekplaatsen

Paragraaf 37

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De ruimte tussen de strepen die een voetgangersoversteekplaats aanduiden dient ten minste gelijk te zijn aan de breedte van de strepen en ten hoogste tweemaal deze breedte; de breedte van streep en ruimte samen dient tussen 80 cm en 1,40 m te zijn. De minimum-

breedte die voor voetgangersoversteekplaatsen wordt aanbevolen is 2,5 m op wegen met een maximumsnelheid van 60 km per uur of minder (diagram A-36). Op andere wegen is de minimumbreedte voor voetgangersoversteekplaatsen 4 m. Uit veiligheidsopspuit dienen voetgangersoversteekplaatsen op zulke wegen te zijn voorzien van verkeerslichten.”

E. Oversteekplaatsen voor wielrijders

Paragraaf 38

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Oversteekplaatsen voor wielrijders, dienen te worden aangeduid door twee onderbroken strepen. De onderbroken streep dient bij voorkeur te bestaan uit vierkantjes (40 – 60 cm) x (40 – 60 cm), gescheiden door open stukken met dezelfde lengte als de zijde van de vierkantjes. De breedte van de oversteekplaatsen dient ten minste 1,80 m te zijn voor fietspaden voor verkeer in één richting en ten minste 3 m voor fietspaden voor verkeer in twee richtingen.

Op schuine oversteekplaatsen kunnen de vierkantjes worden vervangen door parallellogrammen met hun zijden parallel met respectievelijk de middellijn van de weg en de middellijn van het pad (diagram A-37). Wegspijkers e.d. worden niet aanbevolen. Diagram A-38 geeft een voorbeeld van een kruising waar het fietspad deel is van een voorrangsweg.”

9. Ad Bijlage 8 bij het Verdrag (Op het wegdek aangebrachte tekens) – Hoofdstuk IV (Andere tekens op het wegdek)

A. Voorsorteerpijlen

Paragraaf 39

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Op wegen met een voldoend aantal rijstroken om de voertuigen die een kruising naderen te laten voorschoteren, kunnen de stroken die dienen te worden gebruikt, worden aangegeven met op het wegdek van de rijbaan aangebrachte pijlen (diagrammen A-39 tot en met A-41). Er kunnen ook voorschoterpijlen worden gebruikt op een weg voor verkeer in één richting om de verkeersrichting te bevestigen. De voorschoterpijlen dienen ten minste 2 m lang te zijn. Zij kunnen worden aangevuld door op het wegdek aangebrachte woorden.”

B. Schuine evenwijdig lopende strepen

Paragraaf 40

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Schuine evenwijdig lopende strepen dienen een zodanige hoek te hebben dat zij het verkeer wegleiden van het gedeelte van het wegdek

dat zij omgrenzen. Visgraatttekens (sergeantstrepen), eveneens in een zodanige hoek dat zij het verkeer wegleiden van het gevaar, kunnen worden gebruikt op punten waar de strepen naar elkaar toekomen of uit elkaar lopen (diagram A-42). Diagram A-42 (a) geeft een voorbeeld van een gedeelte van het wegdek dat voertuigen die langs de doorgetrokken streep rijden niet mogen binnenrijden en dat voertuigen die langs de onderbroken streep rijden slechts voorzichtig mogen binnenrijden. Diagram A-21 toont de aanduiding van gedeelten van het wegdek waartoe de toegang streng verboden is."

C. *Op het wegdek aangebrachte woorden*

Paragraaf 42

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De letters en cijfers dienen in de verkeersrichting sterk te worden uitgerekt, zulks wegens de scherpe hoek waaronder zij door bestuurders worden gezien. Wanneer de naderingssnelheden niet meer belopen dan 60 km per uur, dienen de letters en cijfers ten minste 1,60 m hoog te zijn (diagrammen A-43 tot en met A-48). Wanneer de naderingssnelheden meer belopen dan 60 km per uur, dienen de letters en cijfers ten minste 2,50 m hoog te zijn. Voorbeelden van letters en cijfers met een hoogte van 4 m worden gegeven in de diagrammen A-49 tot en met A-54.”

Paragraaf 43

De bepaling van deze paragraaf wordt niet toegepast,

E. *Tekens op de rijbaan en op de daaraan grenzende bouwwerken*

(i) *Tekens die parkeerbeperkingen aanduiden*

Paragraaf 45

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„De diagrammen A-55 en A-56 geven voorbeelden van tekens die een parkeerverbot aanduiden.”

(ii) *Markering van belemmeringen*

Paragraaf 46

Deze paragraaf wordt als volgt gelezen:

„Diagram A-57 geeft een voorbeeld van een op een obstakel aangebracht teken. Zodanige tekens dienen de vorm te hebben van afwisselend zwarte en witte of afwisselend zwarte en gele strepen.”

(Voor de afbeeldingen zie blz. 38 t/m 100 van dit Tractatenblad.)

D. PARLEMENT

Het Protocol behoeft de goedkeuring der Staten-Generaal ingevolge artikel 64, juncto artikel 60, tweede lid, van de Grondwet voordat tot toetreding kan worden overgegaan.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging van het Protocol is voorzien in artikel 2, tweede lid.

F. TOETREDING

Toetreding tot het Protocol is voorzien in artikel 2, derde lid.

G. INWERKINGTREDING

Het Protocol, met Bijlage, zal ingevolge zijn artikel 4, eerste lid, in werking treden twaalf maanden na de datum van nederlegging van de tiende akte van bekrachtiging of toetreding.

J. GEGEVENS

Van het op 8 november 1968 te Wenen tot stand gekomen Verdrag inzake verkeerstekens, met Bijlagen, naar welk Verdrag onder meer in de preamble tot het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst, alsmede een vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1974, 36; zie ook *Trb.* 1974, 175.

Van de op 1 mei 1971 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst tot aanvulling van het Verdrag inzake verkeerstekens dat op 8 november 1968 te Wenen voor ondertekening werd opgesteld, met Bijlage, naar welke Overeenkomst onder meer in de preamble tot het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst, alsmede een vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1974, 38; zie ook *Trb.* 1974, 177.

Voor de Economische Commissie voor Europa, genoemd in artikel 2, eerste lid, van het onderhavige Protocol, zie rubriek J van *Trb.* 1961, 140, waar ook de tekst van de paragrafen 7, 8 en 11 van het mandaat van de Commissie is geplaatst.

Van de op 16 september 1950 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst houdende aanvulling van het Verdrag nopens het wegverkeer en het Protocol nopens de verkeerstekens, ondertekend te Genève op 19 september 1949, naar welke Overeenkomst in artikel 5 van het onderhavige Protocol wordt verwezen, is de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1954, 124; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1962, 135.

Van de op 16 december 1955 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst nopens de verkeerstekens ter aanduiding van werken op de weg, houdende wijziging van de Europese Overeenkomst van 16 september 1950 tot aanvulling van het Verdrag nopens het wegverkeer van 1949 en het Protocol nopens de verkeerstekens, naar welke Overeenkomst in artikel 5 van het onderhavige Protocol wordt verwezen, is de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1956, 46; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1962, 135.

Van de op 13 december 1957 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst betreffende aanduidingen op het wegdek, naar welke Overeenkomst in artikel 5 van het onderhavige Protocol wordt verwezen, is de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, geplaatst in *Trb.* 1958, 147; zie ook *Trb.* 1962, 138.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties, naar welk Handvest in artikel 10 van het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Stb.* F 321; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 156.

Uitgegeven de negende oktober 1975.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL.